

CTNOSTI

CENTRUM PRO KATECHEZI OLOMOUČ 2023



METODIKA
KE KARTIČKÁM
K NEDĚLNÍM
EVANGELIÍM
NA ŠKOLNÍ ROK
2023/2024

Úvod

Drazí kněží, katechetové, rodiče,

právě jste otevřeli metodiku, kterou jsme pro vás vytvořili s cílem pomoci vám ve školním roce 2023/24 přibližovat dětem, jak mohou růst ve ctnostech – návycích v dobrém. Metodika rozvíjí některé myšlenky z evangelií, které připadají na jednotlivé neděle.

Předpokládáme, že někteří z vás ji budou používat hlavně kvůli příběhům k evangeliím. Ty jsou zařazeny hned pod komentářem, který vám má pomoci lépe pochopit souvislosti a má se vám stát inspirací, jak dětem téma vysvětlit. Letos jsou hlavními hrdiny příběhů tři děti (Klárka, Sofie a Oliver), které se ocitnou v neznámé zemi. Putují po ní a téměř na každém kroku se setkávají s různými úkoly a výzvami, které se jim stávají příležitostí projevit odvahu, statečnost, píli, lásku, trpělivost, sebeovládání, tvořivost a mnoho dalších ctností.

Po příběhu následuje návrh aktivity a na závěr je vždy zařazen návrh modlitby. Modlitby jsou záměrně navrženy tak, aby se opakoval podobný model, na který si děti budou moct zvyknout. Díky tomu se pro ně může společná modlitba stát rituálem, se kterým jsou dobře seznámeny, který je pro ně přirozený a ve kterém se cítí dobře. Zároveň je v návrzích kladen důraz na to, aby se zapojilo každé dítě. Každé z dětí by mělo mít možnost formulovat svou modlitbu, pokud bude chtít, aniž by k tomu zároveň bylo nuceno.

Jednotlivé aktivity a modlitby jsou koncipovány jako návrhy. Prosíme, abyste k nim podle toho přistupovali. Přejeme, aby vám pomohly uchopit Boží slovo takovým způsobem, že bude pro děti srozumitelné. Zároveň je nám ale jasné, že naše rodiny, farnosti a společenství mají různé výchozí podmínky, odlišné požadavky a představy. Jsme přesvědčeni o tom, že právě vy jste největším a nejlepším odborníkem na svou vlastní skupinku dětí a právě vy víte nejlépe, co a jak vaše skupinka potřebuje slyšet. Proto si neváhejte návrhy k jednotlivým nedělím upravovat, brát si z nich jen to, co potřebujete, nebo si klidně vymyslet něco vlastního. Pokud pracujete s malými dětmi, můžete jim připravené příběhy převyprávět jen v několika větách. Pokud se věnujete starším, můžete si s nimi klidně místo příběhů číst evangelia na danou neděli. V neposlední řadě také můžete kteroukoli část metodiky použít i kdykoli jindy než v danou neděli. Témata sice souvisejí s evangelií, ale poselství, která nesou, jsou platná stále.

Ke každému setkání je přiřazen jeden doprovodný obrázek, který si můžete vytisknout.

Domníváme se, že tato metodika obsahuje mnoho výzev k tomu, abychom se stávali lepšími lidmi, které jsou určeny nejen dětem, ale i dospělým. Budeme rádi, když pro

vás bude materiálem, který vám zjednoduší přípravu na katecheze pro děti, do náboženství nebo společenství, ale díky kterému se i vy stanete o něco lepšími lidmi. Pokud vy nebudete chtít měnit sami sebe, nebudou se měnit ani děti. Vždyť jsme jim všichni vzorem – každou minutou, kterou jim věnujeme. Bez autentického vztahu s Bohem a vědomí, že jsme na své jedinečné cestě, nemůžeme doprovázet ani děti na jejich cestě do nebe.

S přáním všeho dobrého
Centrum pro katechezi Olomouc

1. Ctnosti

Chci si tvořit návyky v dobrém, i když je to někdy těžké.

3. září 2023, 22. neděle v mezidobí

Mt 17, 24b: „Kdo chce jít za mnou, zapři sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mě.“

Celé evangelium: Mt 16, 21–27

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s pojmem ctnost. Je motivováno ve ctnostech růst a své přání být lepším člověkem vyjadřuje v modlitbě.

Komentář

Ctnost (v křesťanském smyslu) znamená návyk v dobrém. Každý dobrý návyk nám nejen pomáhá stávat se stále lepšími Ježíšovými následovníky, ale také prožívat kvalitnější život, a to nejen v případě nás samotných, ale také našich bratří a sester. Výzva k růstu ve ctnostech by neměla vyznívat jako nátlak, aby bylo dítě dokonalé, ani by neměla povzbuzovat k přehnanému perfekcionismu. Mělo by jít spíše o laskavé a citlivé doprovázení na cestě, které nabízí podněty, pomáhá neztrácet z očí vytyčený cíl a kromě povzbuzování i společného prožívání radosti z úspěchů také poskytuje bezpečný prostor pro reflexi selhání a nedostatků, které není odsuzováno, ale je používáno jako podnět k dalšímu růstu.

Vytvoření jakéhokoli návyku není záležitostí několika hodin ani dní. Pokud na sobě chceme něco změnit, je zapotřebí na tom dlouhodobě a systematicky pracovat. Dětem v tom velmi pomůžeme, pokud jim sami budeme dobrými vzory a ukážeme jim, že je pro nás také důležité stávat se lepšími lidmi. Budme na cestě spolu s nimi.

Doprovodný předmět nebo obrázek: sešit a tužka

Příběh

Domácí úkoly

Klára seděla za stolem se skloněnou hlavou a soustředila se na příklad v učebnici. Dokončovala domácí úkol z matematiky. Vůbec se jí do něj nechtělo, ale dala si předsevzetí, že si každý den nejdříve dodělá domácí úkoly, a teprve potom si půjde

hrát. Večer je totiž unavená a dodělávání domácích úkolů je pro ni daleko náročnější. Několikrát na ně dokonce úplně zapoměla a dostala ve škole černý puntík.

Sotva napsala poslední číslici, uslyšela z okna: „Kláárkóó, už to máš hotové? Čekáme na tebe!“ Byli to její kamarádi, dvojčata Oliver a Sofie, kteří bydlí v protějším domě. Stáli pod oknem a nemohli se dočkat, až za nimi Klárka přijde. Znají se už od malička, protože jejich rodiče jsou přátelé. Tráví spolu čas skoro každý den, většinou na jedné ze zahrad u jejich domů. Někdy taky chodí ven za město do lesa nebo na louku. Nikdy nic neprovedli a rodiče vědí, že jim mohou důvěřovat, a nebojí se o ně.

„Už běžím!“ zavolala na ně Klárka z okna svého pokoje. Převlékla se do obnošených tepláků a mikiny, obula tenisky a vyběhla ven za kamarády. Na schodech mezi hlavními dveřmi a příjezdovou cestou k domu si ještě pomyslela, jak je ráda, že už má hotové domácí úkoly a může pro dnešek všechno pustit z hlavy. Bylo pro ni náročné si na to zvyknout, ale teď už s tím nemá vůbec žádný problém.

Kdy si děláte domácí úkoly?

Jak trávíte ve všední dny odpoledne a večery?

Hrajete si venku?

Máte nějaké návyky, které děláte každý den?

Jaký návyk v dobrém byste si chtěli osvojit?

Návrh aktivity

Děti sedí v kruhu a povídají si o dobrých návycích (k čemu jsou dobré návyky, jak se dají návyky osvojit... viz otázky pod textem). Pak mají chvíli na přemýšlení, aby si uvědomily, co by chtěly v novém školním roce změnit, ať už ve školní přípravě, nebo v pomáhání doma, nebo ve vztahu k Bohu. Posílají si předmět, například penál, a kdo ho má v ruce, může říci, co by rád změnil. Např.: „Chtěl bych se naučit dělat si úkoly hned, jak přijdu ze školy. Chtěla bych se pravidelně každé ráno modlit.“ (Čistit si zuby, každý den číst, uklízet si pokoj atp.) Mluví jen ten, kdo chce.

Děti mají za úkol si svá předsevzetí napsat na lístek a dát si ho doma někam, kde si ho budou moci každý den přečíst.

Na dalších setkáních si mohou říct, jestli se jim daří osvojovat si nový návyk, případně se navzájem povzbudit ve vytrvalosti.

Návrh modlitby

Děti sedí u stolu, na stole je svíčka. Katecheta se modlí: „*Děkujeme Ti, Pane Bože, že nás máš rád, že jsi nás dal dohromady a můžeme se tu spolu během roku setkávat. Víme, že nejsme dokonalí, ale chceme na sobě pracovat, abychom Ti byli blíží.*“

Nyní katecheta vyzve děti, aby každé z nich v tichu předložilo Bohu svoje předsevzetí. Chvilí ticha katecheta ukončí slovy: „*Pane Ježíši, Ty nás dokonale znáš a víš, jaké máme slabosti a nedostatky. Předkládáme Ti svoje předsevzetí a odhodlání něco ve svém životě změnit. Prosím, pomoz nám v naší snaze a dej, ať vytrváme.*“

Všichni zakončí společným AMEN! Na závěr utvoří kruh, chytanou se za ruce a společně se pomodlí Otčenáš za nadcházející školní rok.

Pomůcky

- svíčka
- sirky
- tužka
- lístek (lepící)
- penál nebo jiný předmět na posílání

2. Kamarádství

Tvořím hezké vztahy s druhými lidmi.

10. září 2023, 23. neděle v mezidobí

Mt 18, 20: „*Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“

Celé evangelium: Mt 18, 21–35

Cíl setkání

Dítě si uvědomuje význam kamarádství. V modlitbě vyjadřuje vděčnost za své kamarády.

Komentář

Člověk je tvor vztahový. Bez funkčních vztahů s druhými lidmi není možné žít. Vytváření blízkých vztahů, které překračují blízké rodinné vazby, je jednou z výzev, které bezpochyby do světa dětí patří. Ježíši záleží na našich vztazích a zve nás k tomu, abychom na nich pracovali, abychom se společně setkávali, pomáhali si a modlili se spolu.

Doprovodný předmět nebo obrázek: les

Příběh

Kde to jsme?

„Holky, já bych dneska podnikl nějaký výlet!“ navrhoval natěšeně Oliver, sotva k nim Klárka doběhla. „Vím o jednom místě, na kterém jsme ještě nebyli. Je sice trochu dál, ale dneska máme dost času, takže se určitě stihneme vrátit do večere.“ Holky nadšeně zamrkaly. „No jasně, tak jdeme!“ vykřikly skoro jednohlasně. Všichni se tedy vydali směrem, kterým Olík ukázal.

Došli k malému lesíku, ve kterém si rádi občas hráli na schovávanou. Tentokrát se v něm ale nezastavili, nýbrž pokračovali až na jeho druhý konec. Tam to ještě neznali, protože lesík byl dost zarostlý a nikdy se jim nechtělo prodírat se houštím. Byli trochu poškrábaní, protože narazili na maliní, ale nevadilo jim to. Zarostlá cesta najednou záhadně skončila u živého plotu. Ten ale vypadal, jako by ho někdo pravidelně zastřihával. Což působilo v houští na konci lesa zvláštně. Děti se tím ale nenechaly

rozhodit. Roztáhly dva upravené keře od sebe a proskočily na druhou stranu do neznámé zahrady.

Nestačily se v ní ale ani rozkoukat. Jakmile se za nimi živý plot zavřel, zachvěla se pod nimi země, podlomily se jim nohy a všichni tři se najednou začali kamsi propadat. „Áááá!“ křičeli zděšeně. Netušili, co se děje.

Když se vše uklidnilo a oni se trochu vzpomatovali, zjistili, že leží v hromadě listí poblíž neznámého potoka. Opatrně se rozkoukali. Postupně si začali ve svém blízkém okolí všimnout poněkud zvláštních věcí. Nebyli si jistí, jestli je nešálí zrak. Nejvíce je zaujala fialová voda v potoce. „Ty jo. Vůbec netuším, kde jsme,“ vydal ze sebe Olík. „Chci vám ale, holky, říct, že s vámi se nebojím. Ať jsme kdekoli, spolu to tady zvládneme a dostaneme se ve zdraví domů. Víím, že se na naše kamarádství můžu spolehnout.“

Jak trávíte čas venku?

Kde se setkáváte s kamarády?

Chodíte do lesa?

Jak se podle vás projevuje kamarádství?

Návrh aktivity

Dnešní povídání bylo o kamarádství, ale kamarády nejdřív musíme dobře poznat. Protože je teprve začátek roku, zkusíme, jestli si už děti pamatují jména všech kamarádů.

Pokud je část dětí nová, můžeme na začátek zařadit aktivitu kartičky, viz <https://www.katechetiolomouc.cz/index.php/2023/06/16/osobni-karticky/>

Kartičky pak vystavíme, během roku je můžeme doplňovat, používat při losování apod.

Hra „Na představování“

Tato hra je určená i pro skupinu dětí, ve které není nikdo nový. Děti i s katechetou stojí v prostoru. Na daný pokyn se otočí k tomu, kdo je jim nejbližší, a navzájem se jeden druhému představí, tj. podají si ruce a řeknou si: „Ahoj, já jsem XY.“ V tu chvíli už si svá jména vyměnili a odchází již se jménem toho druhého. Pak jdou k dalšímu a opět se představí, již svým novým jménem, a po představení odchází opět s dalším novým jménem atd. Katecheta hru po nějaké době ukončí. Sednou si do kruhu a každý nahlásí, s jakým jménem skončil. Často se stane, že některé jméno úplně zmizí, jiné se ztrojnásobí atp.

Po hře může následovat rozhovor o kamarádství nebo o tom, jak se děti při hře cítily, a také o tom, že nemáme na své kamarády zapomínat (pokud nějaké jméno při hře zmizelo) a máme k sobě být navzájem pozorní.

Návrh modlitby

Modlitba je v kruhu, drží se za ruce, stojí. Katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, děkujeme Ti, že jsi náš přítel. Ty na nás nikdy nezapomeneš, znáš naše trápení a touhy.*“ (Následuje chvíle ticha na vyslovení osobních proseb.) „*Děkujeme ti za dar kamarádství a svěřujeme pod tvou ochranu naše kamarády.*“ Děti teď mohou říkat jména svých kamarádů. „*Prosíme Tě za kamarády, kteří Tě neznají. Dej se jim, prosím, poznat, Pane Ježíši.*“ Končíme společným pozdravem přátelství – katecheta stiskne ruku sousednímu dítěti, to předá pozdrav dál, až se pozdrav/stisk ruky vrátí katechetovi z druhé strany kruhu. Všichni pak zakončí společným: „Amen!“ a potřesením si spojenýma rukama. Na závěr si děti vylosují předem připravené lístečky se jmény. Čí jméno si vylosovaly, za toho se budou v týdnu modlit. Vysvětlíme dětem, že stačí stělná modlitba. Můžeme to udělat jako tajné losování a na dalším setkání děti hádají, kdo se za koho modlil.

Pomůcky

- lístečky se jmény dětí nebo kartičky viz <https://www.katechetiolomouc.cz/index.php/2023/06/16/osobni-karticky/>
- nádoba na losování

3. Velkorysost

Odpouštím druhým, protože Ježíš mi taky odpouští.

17. září 2023, 24. neděle v mezidobí

Mt 18, 21–22: „Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“ Ježíš mu odpověděl: „Neříkám ti nejvíc sedmkrát, ale třeba sedmasedmdesátkrát.“

Celé evangelium: Mt 18, 21–35

Cíl setkání

Dítě poznává důležitost odpuštění a vyjadřuje svou touhu odpouštět druhým.

Komentář

Důležitost i význam odpuštění není neznámý nikomu, kdo se snaží žít podle křesťanských zásad. I malé dítě se ocitá v mnoha situacích, kdy se může s výzvou odpuštění setkat. Poskytněme mu v takových chvílích prostor k projevení jeho emocí, neznevažujme je a pomozme mu síle odpuštění porozumět, ať už je na straně toho, kdo opouští, nebo toho, kdo na něj čeká. Pro dítě může být významná i událost, která se úhlem pohledu dospělého zdá být malicherná. Může potřebovat čas, aby dokázalo odpustit třeba poničenou hračku.

Doprovodný předmět nebo obrázek: ponožky

Příběh

Špinavé ponožky

Když se pořádně rozkoukali a osmělili se, vstali z měkké listové peřiny a šli se podívat k vodě. Pod fialovou hladinou se míchaly žlutozelené rybky. Chvíli je pozorovali. Odkud potok asi teče? A kam? Neměli tušení. Podél potoka ale vedla prošlapaná stezka. Rozhodli se, že po ní půjdou.

Stezka po chvíli začala být mírně rozbahněná. „Pozor, ať se neumažete,“ varovala Klárka, která razila cestu jako první. Museli dávat opravdu velký pozor na nohy. Snažili se šlapat na kameny, které jim poskytovaly stabilitu. Za Klárkou šel Oliver a poslední Sofie. „Váchová!“ ozvalo se najednou. Klárka s Oliverem se otočili na Sofii, která stála jednou nohou po kotník v bahně. Oli hned zareagoval, podal jí ruku a pomohl jí z toho nadělení ven. Sedli si na trávu, aby si Sofča mohla nohu trochu očistit. Sundala si botu i ponožku.

„Sofie!“ vykřikl najednou Oliver. „Ty máš na sobě moje oblíbené ponožky! Vždyť jsem ti přece říkal, že nemám rád, když si je půjčuješ na ven.“ Olík a Sofi totiž dostali k Vánocům barevné ponožky a občas si je mezi sebou střídali. Oliver ale neměl rád, když si je Sofie brala ven, protože se bál, aby se neponičily. Sofča provinile sklopila oči a špitla: „Promiň.“ Olda zrudl a několikrát se hluboce nadechl. Snažil se svůj hněv překonat. Po chvíli se usmál a řekl: „Nechci se s tebou teď hádat. Odpouštím ti to.“ A pak sestru objal. Oběma se ulevilo.

Nosíte barevné ponožky?

Stalo se vám někdy, že jste se venku zašpinili?

Půjčujete si něco se sourozenci?

Kdo v příběhu projevil velkorysost a jak?

Návrh aktivity

V rozhovoru se dotkneme tématu velkorysosti a odpouštění. Umíme mávnout nad něčím rukou?

Jako zahřívací hru si můžeme dát tu z minulého setkání – „Na představování“. Obměna hry je v tom, že se každý představí např. jako večerníčková postava. Pravidla jsou stejná.

Pokračuje hlavní aktivita. Podle počtu dětí rozdělíme děti do skupin po dvou až čtyřech. Předem si připravíme „problémy“, které mají skupinky vyřešit. Např.: Kamarád se chlubí ostatním, že na něco přišel, ale to já jsem mu to řekl. Spolužačce se moc líbilo moje nové tričko a druhý den přišla do školy ve stejném. Kamarád si půjčil knížku a nevrací ji. Půjčil jsi někomu mobil a jemu spadl na zem atd.

Děti si vyberou/vymyslí téma a mají chvíli na to se spolu domluvit, jak tuto situaci zahrají, a také, jak ji vyřeší. Scénka nemusí dopadnout dobře.

Na závěr si s dětmi povídáme o tom, jak se cítil ten poškozený a jak ten, kdo něco pokazil. Šlo tu situaci vyřešit jinak? Jak to děláte doma? A jak s kamarády? Je dobré druhým odpouštět? A proč ano? A odpouští také někdo nám? (Rodiče, sourozenci, kamarádi, paní učitelka... Postupně chceme dovést děti k tomu, že úplně a zcela nám odpouští jen Hospodin.)

Návrh modlitby

Pokud je skupina zralá a dobře se zná, mohou si děti v kruhu navzájem říct, co je mrzí, že si navzájem udělaly. Jinak před modlitbou napíší na lístek jednu prosbu za odpuštění. Aby byla zachována anonymita, nemusí být tato prosba konkrétní. Např.: „*Pane Ježíši, prosím Tě, odpusť mi, že jsem něco slíbila a nesplnila. Odpusť mi, prosím, Pane, že jsem nepomohl doma, i když to byla moje povinnost.*“ Lístečky se začátkem modlitby (prosím, odpusť mi...) můžeme připravit předem, abychom urychlili psaní.

Děti sedí u stolu, uprostřed jsou lístky, každý si jeden vylosuje a necháme chvíli na tiché přečtení. Pak zapálíme svíčku a katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, děkujeme Ti, že nás máš tak rád, že jsi za nás položil svůj život. Děkujeme Ti, že nám odpouštíš naše viny.*“ (Chvilé ticha na uvědomění si svých vin.) „*Prosíme Tě, Pane, ať dokážeme být jako Ty, ať těm, co nám něco provedou, umíme odpustit.*“ Následuje postupné čtení proseb na lístečcích. Lístečky můžeme na závěr modlitby spálit. Po přečtení a spálení se pomodlíme Otčenáš.

Pomůcky

- lístečky na prosby za odpuštění
- svíčka
- zápalky
- případně nádoba na pálení lístečků

4. Ochota Rád dělám to, k čemu mě pozve Ježíš.

24. září 2023, 25. neděle v mezidobí

Mt 20, 2: „Smluvil s dělníky denár na den a poslal je na vinici.“

Celé evangelium: Mt 20, 1–16a

Cíl setkání

Dítě si uvědomuje, že Ježíš ho zve k dobrým věcem. Dokáže uvést příklady, jak s Ježíšem může v rámci svých možností spolupracovat.

Komentář

V evangeliu pán posílá dělníky na svou vinici. V příběhu děti ochotně pomáhají staré paní. Všichni víme, že je důležité umět překonávat svou lenost, ať se nám to daří, nebo ne. Pro děti to může být velmi náročné. Povzbuzujme je k tomu, aby se ochotně nasazovaly pro druhé, i když se jim zrovna nechce. Vysvětlujme jim v konkrétních situacích, proč je to důležité, a pomáhejme jim chápat jejich pocity. V neposlední řadě s nimi můžeme mluvit o ochotě následovat Ježíše a dělat to, k čemu nás zve.

Doprovodný předmět nebo obrázek: dřevěný domeček nebo chaloupka na hraní

Příběh

Chalupa staré paní

Když si Sofi otřela bahno z boty (nebo aspoň to, co otřít šlo), pokračovali v cestě. Ta je dovedla k malému dřevěnému domku. Kouřilo se z komína, takže určitě byl někdo doma. Než stihli zaklepat na dveře, otevřela jim drobná usměvavá paní. Zajiskřily jí oči, jako by věděla, že děti dnes přijdou, a hned je zvala dovnitř. „Dobrý den,“ pozdravily děti nesměle. Než se stihly posadit za masivní dubový stůl, Klárku napadlo, že by mohli milé paní nějak posloužit. „Nechtěla byste s něčím pomoci?“ zeptala se. „Ale ano, budu moc ráda,“ odvětila stařenka. Pomohli jí tedy do světnice nanosit dříví na topení a připravit na stůl. Paní jim pak ohřála teplou bramboračku, kterou s chutí snědli, protože jim notně vyhládlo.

Když dojedli, paní, jako by věděla, co se jim událo, začala povídat: „Máte před sebou dlouhou cestu. Z naší země se jen tak domů nedostanete. Nemůžu vám povědět, co všechno vás čeká, ale bude to velké dobrodružství. Hlavně se nebojte, pomáhejte si a snažte se být tou nejlepší verzí sebe samých.“

Děti si nebyly jisté, jestli rozumí, ale ani se nestihly na nic zeptat, protože paní hned pokračovala: „Nemusíte se bát, že by vás hledali rodiče. Ve vašem světě se totiž zastavil

čas. Můžete u mě zůstat, jak dlouho chcete. Až budete chtít jít dál, pokračujte po pěšině podél potoka a pak přes lávku.“

Děti se na sebe podívaly. Chvilí bylo ticho a Sofča pak špitla: „Tak my bychom teda šli.“ Olík a Klárka přikývli. Paní je tedy vyprovodila ke vchodu. Při loučení dodala: „Kdybyste potřebovali, můžete se vrátit.“ Děti přikývly, poděkovaly a vydaly se na další cestu.

Chodíte rádi na návštěvy?

Kterou polévku máte rádi?

Jste zvyklí pomáhat druhým lidem?

Komu jste naposledy pomohli?

Návrh aktivity

Na uvolnění a zopakování jmen si můžeme zahrát hru k tématu „polévka“.

Hra „Polívka se vaří“ – varianta v místnosti

Děti stojí v kruhu a jedno je uprostřed. V ruce má měkký (plyšový míč) a říká: „Polívka se vaří, maso na talíři, přijde na to, sežere to a bude to...“ a vyvolá jméno jednoho z dětí. Zároveň vyhodí míč rovně nad sebe. Vyvolané dítě se snaží míč chytit. Když ho chytí, vrací se do kruhu k ostatním a znovu vyvolává ten první uprostřed kruhu.

Pokud dítě míč nechytí, vystřídá ve vyvolávání toho uprostřed.

Když katecheta ukončí hru, děti si sednou do kruhu. Nyní v hovoru navážeme na předchozí témata. Daří se vám nový návyk? Má něco společného s dobrým skutkem? Chodíte někdo do Skautu? Plníte jeden dobrý skutek denně? Je těžké pomáhat druhým? Co všechno byste mohli dělat jako dobrý skutek?

Děti si sednou ke stolu a na společný list sepíší nápady na dobré skutky. Plakát mohou dozdobit různými kresbami, nálepkami apod.

Úkoly na další týden: zkusit se nechat inspirovat nápady a mít týden dobrých skutků.

Na příští setkání si přinést hudební nástroj, pokud se na něj děti učí, a noty anebo nějakou sportovní pomůcku, v případě, že dělají nějaký sport.

Další týden mohou děti doplnit další nápady na plakát, který vyvěsíme v učebně.

Návrh modlitby

Všichni sedí v kruhu, uprostřed je vytvořený plakát. Katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, děkujeme Ti, že jsi nám dal jeden druhého. Děkujeme Ti, že jsi byl ochotný jít kvůli každému z nás až na kříž. Ty jsi řekl, že jsi v každém z nás. Dej nám, prosím, k pomoci druhým vnímavé srdce a ochotné ruce. Dej, ať si všímáme lidí kolem nás a jsme pohotová jim pomoci. Pane, dej, ať umíme...*“ a doplní větu nějakým dobrým skutkem: ... děti si posílají plakát a postupně čtou nápady na dobré skutky. Např.: „*Pane, dej ať vidíme opuštěné lidi kolem nás. Pane Bože, dej, ať se nestydíme pomoci starým lidem s těžkou taškou...*“ atp. Na závěr se společně pomodlíme modlitbu Sláva Otcí.

Pomůcky

- měkký míč
- velký arch papíru (podle počtu dětí)
- fixy
- pastelky
- lepidlo

5. Píle

Jdu za svým cílem, i když se mi nechce.

1. října 2023, 26. neděle v mezidobí

Mt 21, 29: „*On odpověděl: 'Mně se nechce,' ale potom toho litoval, a přece šel.*“

Celé evangelium: Mt 21, 28–32

Cíl setkání

Dítě chápe důležitost píle. Formuluje předsevzetí, v čem konkrétně bude ve svém životě pilné.

Komentář

V tomto setkání můžeme plynule navázat na myšlenky ze setkání předešlého. Píle je pro děti velmi dobře srozumitelná ctnost. Jistě dokáží vyjmenovat mnoho aktivit ze svého života, ve kterých je třeba píli projevit, aby se v dané aktivitě mohly zdokonalovat. Velkou roli zde opět hraje výzva k překonání lenosti, které spolu se syny z evangelia občas čelí každý z nás.

Doprovodný předmět nebo obrázek: lávka ze dřívěk (dřevěné stavebnice)

Příběh

Úzká lávka

Po slabé půlhodině uviděli v dálce před sebou lávku přes potok. Nějak se jim ale nezdála. A čím víc se blížili, tím větší měli obavu, že to pro ně bude těžko zdolatelná překážka. Lávka byla totiž uzoučká. Užší než kladina, po které chodili v hodinách tělocviku. Klárka se na ni pokusila postavit, ale po pár sekundách ztratila rovnováhu.

Děti se bezradně koukaly střídavě na sebe navzájem a na lávku. Nevěděly, co mají dělat. Po chvíli Olíka napadlo: „Možná bychom se mohli vrátit k té hodné paní a poradit se s ní. Třeba se dá přes potok přejít i jinudy. Přeplovat ho bohužel nemůžeme, je tu příliš hluboký břeh a nevylezli bychom pak zpátky nahoru.“

Vrátili se tedy do domku k paní. Ta jim nabídla, ať u ní zůstanou přes noc a odpočinou si. „Mám tady kus dřeva, který je stejně úzký jako lávka. Zítra si na něm můžete přecházení natrénovat. Děti se tedy vyspaly na matracích na půdě. Byly velmi unavené, takže všechny usnuly, jen co se jejich hlavy dotkly polštáře. Druhý den se pokoušely zdokonalit v přecházení přes tenké dřevo. Nejdříve jim to vůbec nešlo, ale čím déle to zkoušely, tím to bylo lepší. Po několika hodinách už dokázali všichni tři dřevo přejít úplně bez problému.“

Rozloučili se tedy se starou paní, poděkovali jí za poskytnuté útočiště i za pomoc a vyrazili zpátky k úzké lávce. Všem třem se ji podařilo přejít. Měli z toho velkou radost a těšili se, jaká další dobrodružství je na jejich cestě potkají.

Cvičíte rádi?

Chodili jste někdy po úzké kladině?

Daří se vám být v něčem pilní?

Učíte se nějaké dovednosti – hrát na hudební nástroj, kreslit, tancovat...?

Návrh aktivity

Navážeme na rozhovor po příběhu. Na co musíte trénovat? Co je to ta píle? Víte, o kterém živočichovi se říká, že je pilný? Ukážeme dětem obrázek včely, který při této hodině vystavíme na viditelné místo. Rozhovor o tom, co děti dělají, když se potřebují něco nového naučit.

Pak učebnu přestavíme na jeviště a hlediště (dáme židle do několika řad), a kdo bude mít chuť a odvalu, předvede ostatním, co se díky tréninku naučil: zahraje na nástroj, přednese báseň, zazpívá píseň, zacvičí sestavu, předvede kousky s míčem atd. Každé vystoupení povzbudíme potleskem.

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu na „jevišti“ a uprostřed jsou pomůcky, které děti používaly při svých vystoupeních. Katecheta se modlí: *„Duchu svatý, děkujeme Ti za dar umění/ kreativity. Děkujeme Ti za talenty, které jsi každému z nás dal. Děkujeme Ti, že je můžeme objevovat, rozvíjet a cvičit a prosíme Tě za ty děti, které to dělat nemohou.“* Děti si posílají po kruhu obrázek včely. Kdo ho má, může Bohu poděkovat za svůj talent. Např.: *„Pane, děkuji Ti za to, že mi jde fotbal a že můžu chodit na tréninky.“* Modlitbu zakončíme modlitbou Sláva Otci.

Pomůcky

- obrázek včely
- pomůcky, které si děti přinesou

6. Odvaha

S Ježíšem překonávám svůj strach.

8. října 2023, 27. neděle v mezidobí

Mt 21, 42: „Kámen, který stavitelé odvrhli, stal se kvádrem nárožním.“

Celé evangelium: Mt 21, 33–43

Cíl setkání

Dítě ví, co je to odvaha. Dokáže vyjmenovat situace ze svého života, ve kterých může odvahu projevit, a v modlitbě prosí Ježíše, aby mu pomáhal být odvážným.

Komentář

Služebníci i syn odvážně vykročili na vinici i přes riziko nepříjemného střetu s vinaři. I když naše děti tak nebezpečná situace nejspíš (a snad) nepotká, prožívají mnoho situací, v nichž potřebují povzbudit k tomu, aby projevily odvahu. Často jde o situace, které jsou pro nás triviální, a ani si neuvědomujeme, jak moc mohou být pro dítě stresující. Může jít jen o obyčejné oslovení cizího člověka. Neznevažujme emoce dětí, přijímejme jejich strach a doprovázejme je na cestě k tomu, aby ho překonaly. Učme je, že Ježíš je stále s nimi a neopouští je. Nikdy nejsou samy.

Doprovodný předmět nebo obrázek: baterka

Příběh

Temná jeskyně

Cesta je dovedla až k podivné skále. Už z dálky na ně nepůsobila dobře. Byla tmavší než skály, které znali ze svého světa. Kámen byl zbarvený skoro do černa. Stezka se zužovala a vedla těsně okolo skalní stěny. Z druhé strany ji lemovaly trnité keře. Najednou se před nimi otevřel vchod do jeskyně. Nad vstupem do nitra skály byl do kamene vytesán kostrbatý nápis: CESTA VEDE TUDY.

Klárka, Oliver a Sofie se na sebe podívali. Hned jim bylo jasné, že všichni tři myslí na totéž. „Taky se bojíte, že?“ špitla Sofi. Klárka s Olim přikývla. „Nedalo by se to nějak obejít?“ přemýšlel Oliver. „Neřešme to. Pokud je tu napsáno, že cesta vede tudy, nemá smysl pokoušet se jeskyni obcházet. Zvládneme to. Mimochodem, všimli jste si, že je tu baterka?“ povzbudila celou skupinu Klárka. Sáhla do výklenku u vchodu do skály, v němž našla starší, ale velkou baterku, a rozsvítla ji. Kotouč světla ozářil prvních pár metrů jeskyně. Nebylo v ní vidět nic zlověstného. Prostě skála zevnitř.

Chytili se za ruce. Klárka šla první a svítila na cestu. Našlapovali pomalu a opatrně, aby nezakopli. Za chvíli se před nimi objevil paprsek světla. Byli na konci. Zrychlili krok. Když opět vyběhli na denní světlo, všichni tři měli úsměv na tváři. „Můžete mi říct, proč jsme

se tak báli? Vždyť to nic nebylo!“ radovala se Sofča. Její kamarádi souhlasili. Byli na sebe hrdí, že i přes počáteční zaváhání projevili odvahu a svůj strach překonali.

Byli jste někdy v jeskyni?

Bojíte se něčeho?

Podářilo se vám někdy projevít odvahu?

Kdo je podle vás odvážný?

Návrh aktivity

Podle svých možností připravíme pro děti stezku odvahy. Venku po svíčkách, v budově na půdu, do sklepa, dojít sám do kostela. Pokud je ještě světlo, zavážeme dětem oči a jen první/katecheta vidí, nesmí mluvit a vede ostatní na určené místo. Na místě jsou pro děti obrázky k danému týdnu.

Na závěr vedeme rozhovor o pocitech z cesty. O tom, co je to odvaha. O lidech kolem nás, kteří jsou odvážní. Můžeme poukázat nejen na hrdinské činy, ale také na odvahu všedního dne.

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu kolem stolu, uprostřed je svíčka. „*Pane Ježíši, děkujeme Ti, že jsi měl odvahu přijít na tento svět, že jsi měl odvahu podstoupit muka kříže, a že když jsi odvahu ztrácel, obrátil ses ke svému Otci. Prosíme Tě, ať také my jsme odvážní, ať víme, že na to nejsme sami a že se k Tobě můžeme kdykoliv obrátit. Děkujeme Ti, že jsi nám dal jako vzor naše patrony, a prosím, ať i my projevíme odvahu, když je to třeba.*“

Následuje přímluva k patronům dětí. Začneme k Panně Marii, stačí jen: „*Panno Maria – oroduj za nás. Svatý Václave – oroduj za nás...*“ Do přímluv můžeme také zahrnout patrona farnosti, případně diecéze.

Pomůcky

- podle zvolené stezky svíčky ve sklenicích
- jedna svíčka
- sirky
- šátek pro každé dítě
- obrázky na daný týden

7. Radost Prožívám ji spolu s Ježíšem.

15. října 2023, 28. neděle v mezidobí

Mt 22, 14: „*Mnoho je totiž povoláných, ale málo vyvolených.*“

Celé evangelium: Mt 22, 1–14

Cíl setkání

Dítě rozlišuje ve svém životě situace, kdy prožívá hlubokou radost. V modlitbě děkuje Ježíši za to, co jeho radost způsobuje.

Komentář

Ježíš nám nabízí mnohem větší a hlubší radost, než nám dokáže nabídnout tento svět. Dokážeme ji přijmout? Půjdeme na jeho hostinu? A přijdou na ni jednou i děti? Můžeme je aspoň kousek cesty doprovodit, když jim budeme pomáhat hledat věci, které mají skutečnou hodnotu a hned tak nevyrchají. Ty, které působí opravdovou a nepomíjivou radost. Jsou to zejména vztahy, ať už máme na mysli vztah k nebeskému Otci, nebo k druhým lidem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: květina

Příběh

Tahle země je tak krásná!

Kousek za jeskyní se před dětmi otevřela široká louka. Mírně se svažovala dolů a končila u jezera, po obou stranách ji uzavíral les. Vysvitlo slunce a bylo příjemné teplo. Byl to nádherný pohled. Louka byla posetá pestrobarevnými květinami a tráva byla vysoká tak akorát. Děti stály asi pět minut jako oněmělé a kochaly se tou nádherou. „To je paráda!“ radoval se Olík. „A víte, co je na tom nejlepší? Že je to úplně obyčejná louka. Není tady nic kouzelného, neobvyklého, speciálního. Podobné louky máme přeci i u nás doma. Ale nikdy jsem si nevšiml, jak jsou taková obyčejná místa nádherná.“

Všechny děti se radostně rozeběhly z mírného kopce dolů. Občas zastavily a prohlížely si nádherné květiny a hmyz. Několik rozdílů oproti loukám, které znaly, přece jen našly. Květiny i zvířata byly větší a barevnější. Našli třeba berušku, která byla velká jako jejich dlaň.

Když Oliver, Klárka a Sofie sešli až k jezeru, na chvíli si lehli do trávy a zdřímli si. Pak pokračovali v cestě přes les, ve kterém si nasbírali maliny a ostružiny, aby zahnali hlad. Přemýšleli o pocitech, které v nich návštěva louky vyvolala. Měli obrovskou radost, že se dokázali podívat na svět trochu jinýma očima.

*Chodíte rádi do přírody?
Máte nějaké oblíbené místo?
Co vám zaručeně udělá radost?
Dokážete někomu udělat radost? Jak?*

Návrh aktivity

Stezka všímavosti

Varianta venku: Děti mají venku připravenou známou cestu – obejdou školu, faru, kostel. Cestou si mají co nejvíc všimnout přírodních krás – toho, co Bůh stvořil. Mohou jít společně nebo jeden po druhém. Cestou nemluví. Když přijdou zpět do učebny, napíší na papír, co všechno viděly.

Varianta vevnitř: Máme připravené obrázky různých přírodních krás. Obrázky jsou rozmístěné po budově mimo učebnu, nebo pokud to není možné, připravíme místo stezky kimovku: obrázky jsou na jednom stole přikryté šátkem tak, aby je děti neviděly. Na určitý čas (minutu) obrázky odkryjeme, pak znovu zakryjeme a děti píšou, co všechno si zapamatovaly.

Na závěr si řekneme, co kdo viděl a čeho si všiml. Děti si pak vyberou obrázek nějaké krásy, který je jim blízký – máme jich připraveno více, než je dětí, aby si vybralo každé dítě.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, uprostřed je Bible – kniha, ve které se píše o Božím stvoření. Katecheta se modlí: *„Pane Bože, děkujeme Ti za krásu Tvého stvoření. Děkujeme Ti, jak krásně jsi tento svět vymyslel a stvořil.“* Děti se postupně po kruhu přidávají v modlitbě díky za tu krásu, jejíž obrázek drží v ruce. Např.: *„Děkuji Ti, Pane Bože, za nádherné západy slunce. Díky Ti, Pane, za dar vody, kterou potřebujeme a ve které se dá plavat“* atd. Když řeknou svou modlitbu, položí obrázek na stůl k Bibli.

Pomůcky

- obrázky přírodních krás
- špendlíky nebo lepítka na jejich upevnění
- Bible, šátek – dle zvolené varianty

8. Moudrost Chci vidět svět tak, jak ho vidí Ježíš.

22. října 2023, 29. neděle v mezidobí

Mt 22, 16: „Mistře, víme, že jsi pravdomluvný a že učíš cestě k Bohu podle pravdy.“

Celé evangelium: Mt 22, 15–21

Cíl setkání

Dítě chápe, že být moudrý znamená něco jiného než být chytrý. Vyjadřuje svou touhu stávat se moudrým.

Komentář

Moudrost patří mezi ctnosti, které pro děti nejsou tak snadno uchopitelné. Nyní se ji s nimi pokusíme alespoň oddělit od chytrosti. Moudrost je schopnost vidět svět Božíma očima. Nemá nic společného s inteligencí nebo věkem. Je to dar, který není výsadou vzdělaných. Moudrý člověk vnímá, že svět není jednoduchý, že na otázky mnohdy neexistují jednoduché odpovědi a že sám toho příliš mnoho neví. Proto dává prostor Hospodinu. Dokáže citlivě vytušit, kde je nepravda, stejně jako Ježíš v evangeliu. A Sofie v příběhu nachází správně řešení hádanky v tom, že jednoznačné řešení neexistuje.

Doprovodný předmět nebo obrázek: láhev s vodou

Příběh

Úkol pro Sofii

Cesta je dovedla až k velkému pařezu, na kterém seděl podivný mužík. Za ním se cesta stáčela prudce doprava a větvila se na čtyři další. Dětem bylo hned jasné, že nebudou vědět, kudy jít dál. Ačkoli se mužíka trochu štítily, oslovily ho: „Dobrý den, mohl byste nám poradit, která cesta vede ven z této země?“ Mužík se usmál. Vypadalo to ale spíš jako úšklebek. „Řeknu vám to. Ale jeden z vás musí splnit úkol. Pojd' sem, holčičko.“ A ukázal na Sofii. „Tvoje jméno znamená ‚moudrost‘. Jsem si jist, že jsi ta, která se s úkolem dokáže vypořádat.“

Podal Sofii malou krabičku. Uvnitř byly tři postavy, které znázorňovaly dospělé osoby, a jedna láhev vody. Sofie vytáhla postavičky a postavila je na cestu. Mužík jí položil otázku: „Představ si, že tyto osoby se ocitly na poušti. Mají poslední láhev vody. Které z nich bys jí dala?“ Sofča koukala na panáčky. Byli to dva muži a jedna žena, všichni stejně staří. Že by dala vodu ženě? Nebo že by se mezi sebou všichni rozdělili? To by ale možná neměl dost vody ani jeden. Nebo že by si ji schovali na později? Ale co když

je jeden z nich nemocný a potřebuje vodu víc? Nebo se jeden z nich potřebuje posilnit, aby ostatní dva odvedl do bezpečí? Netušila.

Přemýšlela a přemýšlela. Měla málo informací, aby to mohla rozlousknout. „Myslím si, že správná odpověď neexistuje,“ řekla. „Není to tak jednoduché. Musela bych toho o těch lidech a o celé situaci vědět daleko víc. A myslím si, že v životě existuje mnoho situací, ve kterých nelze jednoduše najít pravdu.“ „Správně!“ zaradoval se mužík. „Je vidět, že jsi opravdu moudrá. Na tuto otázku skutečně nelze najít jednoznačnou odpověď. Zato na dotaz, který jste měli hned po vašem příchodu, se dá odpovědět snadno. Vaše cesta je druhá zprava.“ Děti se zaradovaly, rozloučily se s mužíkem a vyběhly na další cestu.

Znáte nějakou hádanku nebo hlavolam?

Stalo se vám někdy, že jste byli v přírodě a na rozcestí jste nevěděli, kudy dál?

Jak jste tuto situaci (s dospělým) vyřešili?

Návrh aktivity

Děti najdou na tabuli/nástěnce/dveřích zašifrovaný vzkaz. Vzkaz může být v morseovce, nebo se v textu čtou jen velká písmena nebo lze připravit jinou, složitější šifru – podle vyspělosti dětí. Ve vzkazu může být např.:

I - .. I - . I . I ... II ... I .. II - ... I .. - I - .. I . I - - I . II - .. I . - I ... - I . - I - II I . - I - .. I . - I - . I - . - I - . - - III = Dnes si budeme dávat hádanky.

Pokud děti neznají morseovku a vy jim nechcete dávat jinou šifru, připravíte si kartičku s nápovědou. Nápovědu mohou získat za jednoduchý úkol. Podle věku luští děti společně, ve skupinách, nebo každý sám. Po vyluštění a hlasitém přečtení vyluštěné věty vyzveme děti, aby řekly ostatním hádanku, kterou znají. Máme připravené i své vlastní hádanky, kdyby někdo nevěděl.

Na závěr si povídáme, k čemu všemu potřebujeme rozum.

Návrh modlitby

Před modlitbou vyzveme děti, aby se zamyslely, co jim ve škole jde – něco, k čemu potřebují rozum. Pokud je nenapadne nic ze školy, mohou vymyslet i něco mimo školu. (I fotbalista potřebuje používat rozum, aby měl dobrou taktiku.)

Sedíme v kruhu u stolu a uprostřed jsou předměty, které měly děti u sebe a které vymysleli lidé – mobil, knížka, pero...

Katecheta se modlí: „*Děkujeme Ti, Bože, že jsi nám dal rozum. Je to velký dar a my ho chceme používat k užitku sobě i druhým.*“ Kdo z dětí chce, přidá se k modlitbě, např.: „*Pane Bože, děkuji Ti, že mi jde matematika. Pane Ježíši, děkuji Ti, že lidé vymysleli mobil...*“

Na závěr si zazpíváme např. píseň „Díky“, viz <https://zpevnik.proscholy.cz/>

Pomůcky

- připravená šifra
- hádanky
- písnička

9. Věrnost Vytrvám v lásce.

29. října 2023, 30. neděle v mezidobí

Mt 22, 37: „Miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší a celou svou myslí.“

Celé evangelium: Mt 22, 34–40

Cíl setkání

Dítě rozumí významu věrnosti a překážkám, které ho mohou na cestě této ctnosti potkat. V modlitbě prosí o pomoc, aby v této ctnosti vytrvaly.

Komentář

Láska je rozhodnutí chtít něčí dobro. Věrnost zdaleka není jen ctností vhodnou pro manželství. Musí prodchnout celý život každého z nás. Obsahuje věrnost ve všech vztazích, kterých jsme součástí, věrnost našim úkolům, našemu místu ve světě. Když se rozhodneme chtít něčí dobro, je potřeba, abychom v úsilí o ně taky věrně vytrvali a neodešli jen proto, že nás už něco nebaví. Věrnost můžeme dětem lépe vysvětlit propojením s pílí.

Doprovodný předmět nebo obrázek: figurka ještěrky

Příběh

Klárčino rozhodnutí (věrnost)

Cesta vedla z kopce a do kopce a děti začínaly být unavené. Nejvíc Klárka. Začínala trochu litovat, že svolila, aby šli po škole do lesa, kde došlo k osudovému momentu, při němž se objevili v této divné zemi. Přemýšlela, co by se dalo dělat, aby si cestu nějak zkrátily. Když zastavili u několika spadlých kmenů, aby si trochu odpočinuli, řekla kamarádům, že by si potřebovala odskočit. Zalezla do nízkého křoví.

„Jejda, to jsem se lekla!“ vyjekla. Přímo před ní ležel kámen a na něm seděla velká ještěrka. Vypadala spíš jako chameleon. „Achoj, Klárko!“ zažvatlala. „Já fím, že chceš domů. Proto jsem za tebou pšišla. Dostanu tě odfud. Víím, kudy fede sklatka do faší země. Ale mám jednu podmínku. Mušíš jít sama. Rosmysli se lychle.“ Klárka ještěrce sotva rozuměla. Zároveň byla její divná mluva docela roztomilá. Chtěla hned vyhrknout: „Jasně, půjdu!“ Něco jí ale říkalo, že to není úplně v pořádku. Zamyslela se a nakonec ještěrce odpověděla: „Děkuji ti za nabídku, ještěrko. Sice si mi tady moc nelíbí, ale to nevadí. Zůstanu věrná svým kamarádům a neopustím je. Víím, že společně zvládneme všechno, co nás potká.“

V tu chvíli ještěrka z ničeho nic zmizela. Klárka se rozhlížela všude okolo, ale nikde ji neviděla. Zmateně vyskočila z křoví. „Co je ti, Klárko?“ ptali se Olík a Sofi, kteří hned poznali, že je s ní něco v nepořádku. Klárka jim převyprávěla celou událost. „Jsme rádi, že jsi s námi zůstala,“ ujistili ji oba téměř jednohlasně. Neboj se, budeme ti pomáhat, abys všechno zvládla. A když budeš unavená, zastavíme, aby sis odpočala.“

Po jakých aktivitách jste unavení?

Co děláte, když vás něco přestane bavit?

Viděli jste někdy ještěrku?

Zůstali jste někdy někomu věrní, protože jste to slíbili?

Myslíte si, že je důležité zůstat věrný?

Návrh aktivity

Sedíme u stolu. Znáte někoho, kdo je věrný? Kamarád, rodič apod. Co to vlastně znamená být věrný? Co to znamená být věrný kamarádovi, rodině, Bohu? Je nám Bůh věrný? Co to znamená? Společně sepíšeme list nápadů, co to znamená být věrný.

Pak rozdáme dětem listy s předem připravenými otázkami. Např.:

1. Jsi vždycky připravený zastat se svého kamaráda?
2. Je na tebe spolehnutí?
3. Nestřídáš kamarády, jak se ti to zrovna hodí?
4. Jsi věrný naší skupince/třídě? Přijdeš, i když se ti zrovna nechce a láká tě něco jiného?
5. Plníš své sliby?
6. Jsi věrný Bohu a nestydíš se za svou víru?
7. Snažíš se žít podle Desatera?
8. Mluvíš dobře o tom, kdo ti věří?
9. Jsi spravedlivý a nestranný?
10. Neprozrazuješ cizí tajemství?

Počet otázek a jejich znění upravíme podle věku a vyspělosti dětí. Otázky si můžeme přečíst nahlas, případně si je dovysvětlit. Pak si každé dítě v tichu odpoví na otázky, nemusí na všechny, a list si nechá u sebe. Následuje modlitba.

Návrh modlitby

Klekne si před kříž. Katecheta začne slovy: „*Pane Ježíši, Ty jsi nám byl věrný až k smrti na kříži. Odpuť nám naše nevěrnosti a dej nám odvahu je napravit. Prosím Tě, buď s námi a posiluj nás na cestě za Tebou. Odpuť nám, když jsme se nezastali našeho kamaráda. Pane, smiluj se.*“ Děti odpoví: „*Pane, smiluj se.*“

Katecheta říká prosby za odpuštění podle bodů na listě, který děti dostaly. Také je možné prosby předem připravit a zapojit děti, aby je přečetly samy.

Na závěr píseň „Odpust“, <https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/1350/odpust>

Pomůcky

- list s body na zamyšlení
- kříž
- případně prosby na lístečcích
- písnička – text pro děti

10. Mírnost Učím se znát správnou míru.

5. listopadu 2023, 31. neděle v mezidobí

Mt 23, 5: „Všechny své skutky dělají jen proto, aby se ukázali před lidmi.“

Celé evangelium: Mt 23, 1–12

Cíl setkání

Dítě dokáže na příkladech jednoduchých situací ze svého života rozlišit správnou míru. Rozumí, proč je třeba se jí držet.

Komentář

Mírnost je schopnost najít správnou míru. Děti v příběhu hledají rovnováhu na loďce. V životě často hledáme rovnováhu mezi dvěma extrémy: mezi přílišnou skromností a chvástáním se, mezi leností a workoholismem, mezi přílišným projevováním se a uzavřeností. Ani pro nás to mnohdy není jednoduché, natož pro děti. Buďme jim dobrým příkladem v hledání vyváženosti a trpělivě jim vysvětlujme, proč extrémy nejsou nejlepší volbou. Snažme se správně rozlišovat, co je třeba a co ne, a být jim v tom příkladem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: loď

Příběh

Rovnováha

Cesta je dovedla až k jezeru. Měli pocit, že už na tomto místě někdy byli. „No jasně, já už vím!“ vykřikla Sofča. „Vrátili jsme se oklikou k vodě, u které jsme odpočívali. Jen jsme přišli z jiné strany.“ U břehu byla uvázaná loďka. Byl do ní vyryt nápis: JEDU SAMA. NASEDNI A DRŽ ROVNOVÁHU. Děti chtěly hned naskočit, ale zjistily, že to není tak jednoduché. Nejdřív se pokoušel nastoupit Olík, ale málem spadl do vody. Pak to zkusila Klárka. Chvilku se na loďce udržela, ale nakonec vyskočila ven. Ani Sofi nebyla úspěšnější. Tak to zkoušeli nějakou dobu jeden po druhém, ale nedařilo se jim.

„Možná, že je potřeba loďku víc zatížit,“ napadlo Olivera. Zkusme naskočit všichni tři a držet se velmi blízko sebe. Chytily se za ruce a opatrně, ale svižně vstoupili do loďky. Přimkli se k sobě a drželi se za pas. A ono to fungovalo! Loďka se malinko kývala, ale byla daleko stabilnější. Za chvilku se odlepila od břehu a pomalu se rozjela. Udržovat stabilitu za jízdy nebylo vůbec jednoduché. Kdyby se některé z dětí pustilo, naklonilo

nebo udělalo prudký pohyb, nejspíš by všichni tři spadli do vody. Ale podařilo se jim vydržet a bez úhony doplout až k druhému břehu.

Opatrně vyskočili na malinké dřevěné molo, u kterého loďka zastavila. Když měli všichni tři pevnou půdu pod nohama, objali se radostí. Byli nadšení, že zvládli další úkol. Na nedalekém stromě uviděli velkou šipku, podle které poznali, kudy mají jít dál. Ihned vyšli na cestu a za chvíli došli k dřevěnému přístřešku, ve kterém našli teplé deky a matrace. Přenocovali tam a ráno pokračovali v cestě.

Jeli jste někdy na loďce?

Dokážete udržet rovnováhu na jedné noze?

Co to znamená udržet rovnováhu?

Co se stane, když člověk rovnováhu neudrží?

Návrh aktivity

Děti mají buď všechny dohromady, nebo po skupinách (záleží na počtu) „přepnout“ místnost z rohu do rohu. Dostanou určitý počet židlí (cca 1 židle na 1½–2 děti). První úkol je v rohu místnosti sestavit ze židlí loďku – všechny židle musí stabilně stát na zemi. Na povel se děti nalodí, nikdo nesmí vypadnout a musí se i s loďkou přemístit na druhou stranu místnosti tak, že se nikdo během cesty nesmí dotknout země. Na konci cesty je čeká odměna v podobě kartičky k danému týdnu. Pokud plují skupiny, mohou plout všechny najednou. Po doplutí si mohou děti říkat zážitky z cest a odpovědět na otázky po textem.

Návrh modlitby

Modlíme se na „lodi“, kam se zkusíme všichni poskládat. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, Ty nás vedeš přes všechny překážky, pomáháš nám, když ztrácíme cestu i cíl. Dej, prosím, ať najdeme rovnováhu mezi školou, zábavou a modlitbou. Dej, ať na Tebe nezapomínáme a ať před sebou máme heslo A. H. O. J.“* Vysvětlíme dětem pozdrav námořníků ahoj! a na závěr si společně AHOJ zakřičíme (latinsky Ad Honorem Jesu! = Ke slávě Ježíše! Na chaloupkách se také říkávalo: Ať Hoří Oheň Ježíšův!).

Pomůcky

- židle

11. Pečlivost

Snažím se všechno dělat důkladně.

12. listopadu 2023, 32. neděle v mezidobí

Mt 25, 3–4: „*Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou olej, prozíravé si však vzaly s lampami také do nádobek olej.*“

Celé evangelium: Mt 25, 1–13

Cíl setkání

Dítě chápe význam pečlivosti a dokáže ji odlišit od puntičkářství či perfekcionismu. Dokáže zformulovat, ve které oblasti svého života by mohlo být pečlivější.

Komentář

Pečlivý člověk vykonává úkoly, které mu byly svěřeny, pořádně a svědomitě. I tato ctnost však má svůj extrém – perfekcionismus. Než se o pečlivosti začneme bavit s dětmi, zamysleme se, jestli od ní někdy sami neujíždíme právě k perfekcionismu. Svět není dokonalý a ani žádný člověk nikdy nebyl a nebude. Přílišným lpěním na dokonalosti v sobě budujeme věčnou nespokojenost a pocit méněcennosti. Pečlivý člověk nezapomene udělat to, co je skutečně důležité – třeba přinést náhradní olej jako panny v evangeliu. Dokáže rozlišit, co je skutečně třeba, a tomu pak věnuje čas.

Doprovodný předmět nebo obrázek: kamínky, kalhoty od bláta

Příběh

Bažina

Najednou jim začala měknout půda pod nohama. Nejdřív nechápali, co se děje, ale už za malou chvíli to bylo jasné. Došli na okraj bažiny. Přemýšleli, co mají dělat. Bylo to tam nebezpečné, a tak měli obavu procházet se kolem a vymýšlet řešení, aby se nepropadli. Bystrá Sofie ale brzy řešení našla. „Vidíte támhle ty kamínky? Vypadají jako chodník.“ A skutečně. Bažinou vedla zvláštní stezka. Vlastně to ale tak úplně chodník nebyl. Šlo o kamínky vyskládané s mezerami jeden za druhým. Byly velké tak akorát pro dětské nohy. Děti po nich opatrně našlapovaly jeden za druhým. Bylo potřeba být velmi pečliví a opatrně našlapovat přesně na oblázky. Stačila malá chyba a jeden z nich by zapadl do bažiny.

Nakonec se to jednomu z nich přece jen stalo. A nebyl to nikdo jiný než zase Sofča. Jako by už jednou neměla botu celou od bahna. Bylo to úplně na konci, když už před sebou měli sotva pár kamínků. „Plác!“ ozvalo se. Sofi měla od bahna nejen nohu, ale i kalhoty a trochu tričko. „Já jsem ke konci přestala dávat pozor, kam šlapu,“ přiznala se. Olík s Klárkou už se jen smáli. Dobře ji totiž znali.

*Víte, jak vypadá bažina?
Už jste někdy spadli do bahna?
Umíte být pečliví?
Kdy naopak nejste pečliví?*

Návrh aktivity

Na začátek si můžeme s dětmi zahrát hru „Bahno, břeh“. Katecheta vyznačí v učebně na zemi čáru (použije lano, švihadlo, křidu...). Děti si stoupnou do zástupu po jedné straně čáry. To bude břeh. Katecheta říká na přeskáčku: bahno, břeh, bahno, bahno, bahno, břeh atd. Děti snožmo bokem skáčou na tu stranu, kterou řekl. Kdo to splete, vypadává ze hry. Hru můžeme libovolně opakovat.

Pak si s dětmi můžeme zahrát hru „dřevěná věž“. Má různé názvy, ale jistě ji někdo bude mít doma. Postaví se věž, která má v každém patře tři dřívka, přičemž každé patro je kolmé k tomu předešlému. Pak se podle daných pravidel dřívka postupně vytahují, tak aby věž nespada. Zdůrazníme, že stavitelé věže musí být pečliví, jinak věž spadne při prvním vytahování.

Po skončení aktivity si s dětmi povídáme o tom, kdy je potřeba být pečlivý, viz otázky pod textem.

Návrh modlitby

Děti sedí v kruhu kolem věže. Každé dítě si vezme jedno či více dřívek z věže. Při rozhovoru si promyslí, kdy je důležité být pečlivý. Katecheta se modlí: *„Pane Bože, Ty jsi s pečlivostí stvořil tento svět a pečlivě a pozorně se o nás staráš. My jsme často zbrklí a nedbalí a někdy tím ubližujeme sobě, jiným nebo i Tobě. Pomoz nám, prosím, být pečlivější a to, co děláme, si dobře promýšlet. Amen.“* Dál se mohou dobrovolně zapojit děti. Postupně říkají např.: *„Pane Ježíši, pomoz mi neodbývat domácí úkoly, jídlo atd.“* Ostatní odpovídají: *„Prosíme Tě, vyslyš nás.“*

Na závěr se pomodlíme Otčenáš.

Pomůcky

- švihadlo
- lano
- křída
- dřevěná věž – kostky

12. Tvořivost

Mám tolik velkých a krásných talentů!

19. listopadu 2023, 33. neděle v mezidobí

Mt 25, 21: „Správně, služebníku dobrý a věrný. Málo jsi spravoval věrně, mnoho ti svěřím. Pojď se radovat se svým pánem.“

Celé evangelium: Mt 25, 14–30

Cíl setkání

Dítě dokáže pojmenovat svou dobrou vlastnost. Navrhne, jak ji může rozvíjet, a dozvídá se, že je to způsob, jak se může podílet na Ježíšově díle ve světě.

Komentář

Každý z nás dostal od Boha mnoho talentů. Někdy je těžké si to přiznat a uvědomit a taky věřit, že jsou nám ušity přesně na míru. Děti potřebují pomoci své talenty rozpoznávat a rozvíjet. Pomozme jim je hledat, povzbuzujme je k jejich rozvíjení a šetřeme slovy, která by je shazovala a demotivovala. Tvořivost připodobňuje člověka jeho Stvořiteli.

Doprovodný předmět nebo obrázek: bílé šaty

Příběh

Lesní víla

Kousek za bažinou les, kterým procházeli, znatelně ztemněl. Byl trochu strašidelný, zároveň ale měl své kouzlo. Došli až na malou mýtinu. Rostla tam neobvykle hebká tráva a mezi stromy probleskovaly paprsky světla, které tomuto místu dodávaly zvláštní jemnou atmosféru. Bohužel tady ale skončila cesta, a tak děti netušily, kudy mají jít dál.

Uprostřed mýtiny zahlédli drobnou postavu. Opatrně se přiblížili a spatřili roztomilé děvčátko. Vypadalo jako víla. Dívka mohla být přibližně stejně stará jako oni. Zkusili ji oslovit: „Ahoj. Prosím, poradila bys nám, kudy pokračuje cesta?“ Víla odpověděla: „Ráda vám poradím. Cesta se na tuto mýtinu napojuje tamhle mezi dvěma modříny. Ale než budete pokračovat, prosím, udělali byste mi malou laskavost? Dnes večer jdu na vílí slavnost a potřebovala bych pomoci ozdobit šaty. Vůbec si s nimi nevím rady a všechny moje kamarádky budou určitě nastrojené jako na ples.“ Děti ani na chvíli nezaváhaly: „Rádi ti pomůžeme. To je maličkost.“ Všichni tři totiž rádi malovali nebo něco vyráběli, takže to pro ně byla hračka.

Prošli se po louce i okrajích lesa. Holky nasbíraly drobné kytičky, ze kterých vyrobily víle pásek. Zapletly je do věnečku, který jí připevnili okolo pasu. Olíka napadlo nasbírat na kraji lesa borůvky a ostružiny, opatrně je rozmáčknout a šťávou z nich víle šaty opatrně prstem pomalovat. Udělal jí drobné vlnky okolo spodního lemu, tečky na rukávech a okolo krku.

Víla byla nadšená. „Myslím, že budu mít nejkrásnější šaty ze všech víl na slavnosti. Děkuji vám!“ A všechny tři děti objala. Děti měly radost, že dokázaly tak dobře využít svou tvořivost pro dobro někoho jiného. Rozloučily se s vílou a vydaly se na další cestu.

Máte svoje oblíbené šaty, košili, tričko nebo jiný kus oblečení?

Tvoříte rádi? A co? Malujete? Pomáháte rodičům s vařením nebo pečením? Stavíte autodráhy?

Dělá vám radost, když dokážete něco vytvořit?

Už jste někdy někoho obdarovali svým výtvořem?

Návrh aktivity

Děti vytvoří pro babičku, staré lidi v kostele nebo v domově důchodců přáníčko, které mohou společně předat po mši nebo při návštěvě domova důchodců. Přání může být jen tak pro radost, nebo ho vytvoří již předem k Vánocům a předají ho až v pravý čas.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, uprostřed jsou vystavená přání. Děti se opět zamýšlí nad nadáním, které jim Bůh dal. Katecheta se modlí: „*Duchu svatý, Ty jsi nás obdaroval svými dary. Děkuji Ti za dar kreativity, který jsme od Tebe dostali. Děkuji Ti, že můžeme díky našim darům dělat druhým radost.*“ Děti se přidávají s díky za dary a nadání, které dostaly. Na závěr řeknou všichni společně AMEN!

Můžeme přidat píseň: <https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/391/prosba-k-uchu-svatemu> nebo jakoukoli jinou k Duchu svatému.

Pomůcky

- čtvrtky
- nůžky
- lepidla
- barevné papíry
- pastelky, fixy atd.
- píseň

13. Laskavost

Vždy se snažím jednat s láskou.

26. listopadu 2023, Slavnost Ježíše Krista Krále

Mt 25, 45: „Amen, pravím vám: Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali.“

Celé evangelium: Mt 25, 31–46

Cíl setkání

Dítě vyjmenovává osoby ze svého okolí, které jsou k němu laskavé. Svou touhu růst v laskavosti vyjadřuje v modlitbě.

Komentář

Laskavost je jednání s citlivostí a láskou, za které nic neočekáváme zpět. Být laskaví k těm, které máme rádi, není příliš těžké. Ježíš před nás ale klade daleko větší výzvu: prokazovat laskavost i těm, které nemáme rádi nebo kteří nám dokonce ublížili. Posílá nás projevovat laskavost úplně každému člověku. Opět je zde na místě otázka, zda jsme v tom dětem dobrým příkladem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: figurka ještěrky

Příběh

Zraněná ještěrka

Jen malý kousíček za mýtinou našli další důvod se zastavit. Po pár desítkách kroků totiž potkali na cestě velkou ještěrku. Klárce byla povědomá. „No jasně, to je přece ta ještěrka, která mi nabízela, že mi ukáže zkratku domů!“ Něco se jim na ní ale nezdálo. Měla smutné oči a toužebně je upínala k dětem. Zastavili, dřepili si k ní a zeptali se: „Copak se děje, ještěrko? Můžeme ti nějak pomoci?“ Ještěrce ukápla slza a opatrně nadzvedla nožku. Uviděli, že má úplně rozdrápané břicho. „Ploším, pomozte mi. Já jsem spadla do tlní, a než jsem se zvládla vymotat, tak jsem se čelá pošklábala.“

Děti jí sice špatně rozuměly, ale k pochopení situace to bohatě stačilo. „A jak ti máme pomoci, ještěrko?“ ptaly se. „Potřebovala bych na bříško přiložit nějakou bylinku, aby se mi lépe uzdravilo. Ale nevím jakou.“ „Poběžím se zeptat víly!“ nezaváhala ani na chvíli Klárka a hned vyběhla zpátky na mýtinu. Vůbec jí nevadilo, že se ji ještěrka včera snažila odloučit od kamarádů. Teď potřebovala pomoc a to bylo hlavní. Velmi brzy se

vrátila a nesla v ruce několik velkých zelených listů. „Víla mi dala hojivku kouzelnou. Prý ještěrce určitě pomůže.“

Opatrně ještěrku odnesli na nedaleký kámen a přiložili jí listy na břicho. Ještěrka se hned začala usmívat. „Děkuji vám. Myšlím, že už to žvládnou. Jste na měl moč hodní.“ „To je samozřejmost,“ odpověděly děti a pohládily ji opatrně po hlavě. „Měj se hezky. Třeba se ještě někdy potkáme!“

Byli jste někdy poškrábaní?

Jak jste ránu ošetřili?

Pomáhali jste někdy někomu?

A pomohli jste někdy někomu, kdo to potřeboval, i když byste na něj možná mohli být spíš trochu nazlobení?

Myslíte si, že je fér to dělat?

Návrh aktivity

Pustíme dětem film Bětka a chytré hlavičky:

<https://decko.ceskatelevize.cz/video/e21656222165>

Po filmu následuje rozhovor o něm, případně můžeme děti navést, aby také navštívily s nějakým programem domov důchodců apod.

Můžeme také využít materiály z učitelnice, např.:

<https://www.ucitelnice.cz/produkt/17503>;

<https://www.ucitelnice.cz/blog/jsemlaskavec-2020>

Návrh modlitby

Sedíme/ klečíme před křížem nebo ikonou Krista. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, ty se na nás nikdy nezlobíš, i když Ti ubližujeme, zlobíme nebo se nechováme dobře. Jsi k nám vždy laskavý a plný lásky. Prosím Tě, pomoz nám, ať i my umíme být k druhým laskaví: nejen k těm, které máme rádi, ale také k těm, které moc rádi nemáme.“*

Následuje chvíle ticha, kdy si děti promýšlí, ke komu by se mohly chovat laskavěji.

Katecheta modlitbu uzavře společnou modlitbou Otčenáš. Na závěr modlitby si každý s každým potřese rukou a popřeje druhému něco pěkného.

Pomůcky

- počítač
- promítačka apod.
- případně vytištěné materiály, viz odkaz nahoře

14. Advent

Připravuji se na příchod Ježíše.

3. prosince 2023, 1. neděle adventní

Mk 13, 33: „Dejte si pozor, bděte, protože nevíte, kdy přijde poslední den.“

Celé evangelium: Mk 13, 33–37

Cíl setkání

Dítě chápe význam adventu v životě křesťana. Ví, jak bude tento advent prožívat, a vnímá v rámci svých možností důležitost duchovní přípravy na Vánoce.

Komentář

Advent znamená příchod. Ten, kdo čeká, se připravuje na příchod toho, kdo je očekáván. Naším cílem je představit dětem tohle období liturgického roku nejen jako čas rozsvěcení svíček na věnci a vyloupávání čokolád z adventního kalendáře. Má to pro něj být období, kdy se skutečně těší na setkání s dítětem Ježíšem. Je to čas, který je obzvlášť příhodný, abychom se zdokonalovali ve vybraných návycích v dobrém.

Doprovodný předmět nebo obrázek: dřevěný domeček nebo chaloupka (na hraní)

Příběh

14. Čekání

Procházeli lesem, který nebral konce. Byli vyčerpaní, a navíc se začalo stmívat. Doufali, že zase narazí na nějaký přístřešek. Zdálo se jim, že v tomhle světě všechno naznačuje, že o nich někdo ví a stará se o ně. Netušili, kdo to je, ale byli si jistí, že je s nimi. Jak by jinak všechny bytosti, které potkali, věděly, kdo jsou? Jak by znaly jejich jména? Jak je možné, že mají vyznačenou cestu a že na ní vždycky narazí přesně na to, co zrovna potřebují?

Právě teď ale měli pocit, že to tak úplně neplatí. Cesta mezi stromy nebrala konce a na dohled nebylo nic, co by značilo, že brzy budou venku. Najednou se napravo mezi stromy objevila velmi dobře ukrytá chalupa. Byla velmi podobná té, kterou potkali hned první den. Děti se k ní radostně rozběhly. Jenže nikdo nebyl doma. „Myslíte si, že ten, kdo tu bydlí, ještě dnes přijde?“ ptal se Oliver holek. „Nevím,“ odpověděla Klárka. „Já taky ne,“ dodala Sofča, „ale věřím, že jo. Prostě bych se tu posadila a čekala. Je už večer a my máme dvě možnosti: buď půjdeme sami dál a budeme doufat, že najdeme nějaké lepší místo k přenocování, nebo počkáme tady a spolehneme se, že obyvatel

tohoto domku dorazí. Ostatně pokud věříme, že v tomhle světě nad námi někdo drží ochrannou ruku, určitě nás tu nenechá samotné a někoho nám pošle.“ Oliver a Klára souhlasili. Posadili se tedy do mechu, opřeli se o dřevěný plot a čekali. Byla jim zima, a tak se k sobě tiskli. Zavíraly se jim oči, ale usnout nedokázali, protože měli velký hlad. Trvalo to asi hodinu a půl, ale nakonec se přece jen dočkali. Už byla tma, když se začaly ozývat téměř neslyšné, ale pevné a rozhodné kroky a před dětmi se objevil vysoký muž. Nejdřív se polekaly, ale když na ně promluvil, strach z nich hned opadl. Jeho hlas byl měkký a přátelský. „Jsem rád, že jste vydrželi, až se vrátím z cesty. Pojdte dál, u mě se najíte, napijete, umyjete i dobře vyspíte.“

Byli jste někdy potmě v lese?

Co děláte, když je vám zima?

Míváte často hlad?

Dokážete čekat?

Napadá vás, jak tento příběh souvisí s adventem?

Návrh aktivity

Děti společně hrají hru „Čokoláda“. Posílají si hrací kostku a házejí s ní. Uprostřed kruhu leží rozlámaná čokoláda, vidlička a tři kusy oblečení (např. čepice, šála, rukavice). Je třeba, aby šlo o kusy, které oblečou všichni hráči. Dítě, kterému na kostce padne šestka, se přemístí doprostřed kruhu, obleče si na sebe všechny tři věci a následně může jíst vidličkou čokoládu až do chvíle, než hodí šestku jiné dítě a vystřídá ho. Takto se hází a hraje, dokud není snědena všechna čokoláda. Katecheta může dle svého uvážení hru ukončit i dříve.

Po skončení hry následuje rozhovor, viz. Otázky pod textem. Jak ses cítil, když ti stále padalo malé číslo? Byl jsi nedočkavý? Kdy jste netrpěliví? Kdy musíte být trpěliví? Je to důležité? A proč ano?

Děti na lístečky napíší jednu situaci, kdy nebývají trpělivé, a rády by to napravily. Píší obecně – jsem netrpělivý, když čekám na mladšího sourozence atp. Lístečky dáme na společnou hromádku, každý si jeden vezme a potichu si ho přečte.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu, uprostřed je nová čokoláda. Katecheta zahájí modlitbu: „*Pane Ježíši, Ty jsi nejvyšší trpělivý, trpělivě na nás čekáš, když sejdeme ze správné cesty, trpělivě čekáš, než nám dojde, že děláme něco špatného, trpělivě čekáš, než Tě poprosíme o odpuštění. Dej i nám, prosím, trpělivost s druhými i se sebou.*“ Následuje modlitba dětí: „*Pane Ježíši, odpusť nám netrpělivost s mladšími sourozenci*“ apod. Modlitbu zakončíme společným Sláva Otci!

Po modlitbě si děti rozdělí novou čokoládu podle svého uvážení.

Pomůcky

- čepice
- šála
- rukavice
- dvě čokolády
- vidlička
- lístečky
- tužky

15. Rozhodnost Neváhám dát Ježíši své srdce.

10. prosince 2023, 2. neděle adventní

Mk 1, 3: „*Připravte cestu Pánu, vyrovnejte mu stezky!*“

Celé evangelium: Mk 1, 1–8

Cíl setkání

Dítě rozumí, jakým způsobem člověka limituje váhavost. Dokáže také rozlišit rozhodnost od zbrklosti.

Komentář

Dnes máme prostor povzbudit děti, aby se nebály jít za Ježíšem a žít život, který jim nabízí. Můžeme s nimi probrat konkrétní situace z jejich života, ve kterých pro ně bylo náročné přihlásit se k Ježíši, validovat jejich emoce s těmito situacemi spojené a pomoci jim vymyslet, jak se v takových situacích budou moct zachovat příště.

Doprovodný předmět nebo obrázek: brána, švihadlo

Příběh

Brána

Když se ráno probudili, dostali vydatnou snídani a na cestu ještě několik chlebů a sýr. Milý muž, který se jim představil jako Satelo, si nechal převyprávět, co všechno už zažili. Naslouchal jim, pokyvoval hlavou, ale měli dojem, jako by už stejně všechno věděl. Když dopovídali, řekl jim: „Jste odvážní a stateční. Mám z vás radost. Kdybyste během další cesty byli v úzkých, zavolejte mě, rád vám pomůžu. Jsem tu pro vás. Teď je ale čas, abyste se vydali na další cestu. Kousek za mým domem vás čeká další překážka. Nebojte se jí a buďte při jejím zdolávání rozhodní.“

I když děti přesně nevěděly, jak to Satelo myslí, pokývaly hlavou, rozloučily se a vydaly se na další cestu. Netrvalo to ani hodinu a došli k velké dřevěné bráně. Byla tak vysoká, že by jí prošel i obr. A tak těžká, že by toho obra klidně rozmáčkla, kdyby se v ní nechal přivřít. Nejhorší na ní ale bylo, že se pořád dokola otevírala a zavírala. V tu chvíli dětem došlo, kam mířila Satelova rada. Musí rychle projít dveřmi ve chvíli, kdy budou otevřené. „Připomíná mi to,“ řekla Klárka, „když jsme v tělocviku podbíhali lano, které se točilo. Člověk nesměl zaváhat, prostě se musel ve správnou chvíli rozběhnout a nezastavit.“ „Jo, máš pravdu, to je přesně ono,“ přitakal Olda. A dodal: „Tak co, chytne se za ruce, a až se dveře začnou otevírat, rychle tam vběhneme?“ Holky souhlasily. Ve všech třech byla malá dušička, ale věděli, že nemají jinou možnost než

tuto překážku zdotat. Vzájemně si stiskli dlaně. Když se dveře začaly otevírat, Olík zavolal: „Ted!“ a rozběhli se, co jim nohy stačily. Nedívali se nalevo ani napravo. Soustředili se jen na to, aby byli včas na druhé straně brány. A podařilo se to! Když byli v bezpečí za bránou, na chvíli si lehli do trávy, aby si odpočinuli. Bušící srdce se jim za chvíli zklidnila. Byli šťastní, že zdolali další překážku.

Co rádi snídáte?

Viděli jste někdy velkou dřevěnou bránu?

Zkoušeli jste někdy podbíhat točící se lano?

Víte, co to znamená, když někdo váhá?

V jakých situacích jste rozhodní?

Návrh aktivity

Cesta bránou: dvě z dětí stojí vedle sebe na upažení a mají zavázané oči. Představují bránu. Ostatní děti se v tichu snaží bránou projít. Brána se různě otevírá a zavírá – pohybují pažemi vertikálně i horizontálně. Pokud se procházejících dětí brána dotkne, musí se vrátit zpět a zkusit to znovu. Děti, které představují bránu, se v dalším kole vystřídají.

Návrh modlitby

Stojíme v kruhu, držíme se za ruce. Začínáme chvílí ticha a přemýšlíme, kdy jsme byli nebo nebyli rozhodní. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, děkujeme Ti, že ses rozhodl přijít na tento svět a žít náš lidský život. Ty víš, že je pro nás někdy těžké se správně rozhodnout. Otevři, prosím, naše srdce i rozum, abychom viděli jasně, kudy máme jít. Prosíme Tě, ať si vždycky vzpomeneme na to, že Ty jsi s námi i v našem rozhodnutí. Duchu svatý, dej nám dar moudrosti a rozhodnosti, ať se umíme správně rozhodovat.“* Následuje společné Amen! A zopakujeme píseň k Duchu svatému.

Pomůcky

- dva šátky

16. Naděje Ježíš přijde. Vím to.

17. prosince 2023, 3. neděle adventní

Jan 1, 26–27: „Mezi vámi stojí ten, koho vy neznáte; ten, který má přijít po mně; jemu nejsem hoden rozvázat řemínek u opánku.“

Celé evangelium: Jan 1, 6–8. 19–28

Cíl setkání

Dítě je seznámeno s důvodem křesťanské naděje v Ježíši.

Komentář

Ctnost uchování naděje nám pomáhá v situacích, ve kterých se zdá, že se všechny ostatní možnosti řešení vyčerpaly. Můžeme díky ní zůstat klidní a pokojní. Dětem pro lepší srozumitelnost můžeme naději propojit s radostí nalezenou v Ježíši nebo s pokojem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: lano, figurka orla

Příběh

Sofie se ztratila

Chtěli pokračovat v cestě. Sofča ale ještě prosila bráchu a kamarádku: „Budte tak hodní a počkejte tady chvíli. Potřebovala bych si odskočit.“ Klárka a Olík slíbili, že počkají. Sofie se rozběhla ke skupině stromů, které rostly o pár desítek metrů dál. Když zalezla mezi ně, uviděla hroznou věc. Na jednom z nich seděl obrovský pták. Možná to byl orel, ale měl na perutích oranžovo fialový melír a zobák trochu do modra. Vypadal podivně. Rozletěl se směrem k Sofii. Ta ani nestihla zakřičet strachy a už ji měl v zobáku. Uslyšela jen, jak Oliver a Klára vyděšeně křičí: „Sofííí!“ To už ale byla někde vysoko na obloze. Naštěstí neletěli příliš daleko. Orel ji vynesl na skálu, která byla přímo nad nimi, a odletěl. „Co budeme dělat?“ přemýšleli Olík a Klárka. „Já bych asi zavolala Satela. Na tu skálu nemáme šanci vylézt a Sofču tam rozhodně nenecháme. Satelo je naše jediná naděje.“ Sotva to dořekla, objevila se kousek za nimi známá postava. „To víte, že vám pomůžu. Slíbil jsem přece, že tady budu pro vás.“

Satelo měl kolem pasu ovázáno lehké, ale dlouhé a pevné lano. Přesunul se s dětmi těsně pod skálu a vyhodil ho nahoru. Lano zázračně vyletělo až na vrcholek skály a tam se samo pevně omotalo o vystouplý kámen. Pak obratně vyšplhal až nahoru a vyklepanou Sofii objal. „Pojď, pomůžu ti dolů.“ Oblékl ji do lezeckého úvazku a připnul

k lanu. Pak sám slanił a nakonec pomohl dolů i Sofče. Všem spadl kámen ze srdce. Děti nevěděly, jak mají Satelovi vyjádřit vděčnost. „Kdybyste zase něco potřebovaly, vzpomeňte si na mě. Nikdy vás v ničem nenechám,“ ujišťoval je.

Byli jste někdy na skále?

Víte, jak vypadá orel?

Byli jste někdy v nebezpečí?

Stalo se vám, že vás někdo zachránil?

Co znamená mít naději?

Návrh aktivity

Ošetřování a přenos raněného: „Představte si, že jste v lese, na skále, na opuštěném místě, zranili jste se a nemůžete jít dál. Budete si zoufat, nebo budete mít víru a naději, že vás někdo zachrání a pomůže vám? Víte, kdo je naše největší naděje a proč tomu tak je?“

Po rozhovoru se děti rozdělí do trojic a zkusí si ošetření a přenos raněného. K ošetření mohou použít jen to, co by si vzali s sebou do lesa, nebo jim poskytneme šátky a obvazy. Vždy přenáší dva jednoho na určené místo.

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu, uprostřed hoří svíčka. Katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, Ty jsi naše největší naděje. Děkujeme Ti, že nám pomáháš v těžkých situacích a že se na Tebe můžeme vždycky obrátit.*“ Následuje chvíle ticha, kdy děti vzpomínají na těžké chvíle, kdy jim Pán Ježíš pomohl. Následuje modlitba díky za pomoc. Zakończíme písní: <https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/1248/dej-mi-pane>
<http://chvaly.nasefara.cz/index.php?id=106>

Pomůcky

- obvazový materiál
- svíčka
- zápalky
- písničky

17. Víra

Boha nevidím, ale věřím, že dělá velké věci.

24. prosince 2023, 4. neděle adventní

Lk 1, 38: „*Jsem služebnice Páně; ať se mi stane podle tvého slova.*“

Celé evangelium: Lk 1, 26–38

Cíl setkání

Dítě se dozvídá, že víra je dar. Děkuje za něj v modlitbě.

Komentář

Víra je dar, díky kterému můžeme vstoupit do tajemství, které nás přesahuje. Spolu s Marií můžeme vírou odpovídat na Boží pozvání a přizvat k této odpovědi i děti, které na ně odpovídají přiměřeně svému věku a schopnostem. To ale vůbec nevádí. Je to dílek skládačky, který přikládáme na jejich cestě do nebe.

Doprovodný předmět nebo obrázek: silueta mužské postavy

Příběh

Kdo je Satelo?

Děti se se Satelem rozloučily a urychleně pokračovaly v cestě. Chtěly už být co nejdál od té divné skály. Pořád se ohlížely, jestli někde neuvidí toho nebezpečného orla. Vážně by nechtěly, aby někoho z nich znova unesl. Během cesty průběžně vymýšlely, kam by se mohly schovat, kdyby se zase objevil, ale zároveň doufaly, že nebude třeba takového úkrytu využít.

Když už byli všichni tři o pěkných pár tisíc kroků dál a dorazili na další louku u potoka, rozhodli se na chvíli posadit, odpočinout si a rozbalit si svačinu, kterou dostali. Když se s chutí zakousli do chleba a sýra, Klárka se s plnou pusou zeptala sourozenců: „Hele, a kdo je vlastně Satelo? Přemýšleli jste nad tím? Je to velmi zvláštní člověk. Ale v tom nejlepším smyslu. Je mi s ním moc dobře.“ „Souhlasím,“ přidal se Olík. „Je mi sympatický. Cítím se v jeho přítomnosti v bezpečí a vnímám, že se nemusím ničeho bát.“ Sofie s plnou pusou přikyvovala, a když polkla, dodala. „Já to vnímám tak, že je vlastně jedno, kdo to je. Důležitější je, že je tu pro nás a že nám pomáhá. Že se na něj můžeme spolehnout a že cítíme, že jsme pod jeho ochranou. Víme, že tato země je opravdu zvláštní, a shodli jsme se na tom, že máme pocit, jako by nás tu někdo pořád doprovázel. Cítíme, že nám tu někdo připravuje cestu, dopředu o nás říká všem, které máme potkat, a stará se o nás. Nemám tušení, kdo to je, ale myslím, že nám poslal i Satela. A cítím, že nás má rád.“

Olík i Klárka se Sofií souhlasili. Všichni tři se tak shodli na tom, že vnímají, že v této zemi nad nimi někdo bdí a má je rád. Netuší, kdo to je a nikdy ho neviděli, ale to jim nevadí. Stačí, když ví, že se nemusí o nic strachovat.

*Co si rádi berete na svačinu, když jdete do přírody?
Měli jste někdy strach, že se vám venku něco stane?
Komu nebo čemu důvěřujete? A nedůvěřujete?
Věříte něčemu, co jste nikdy neviděli?*

Návrh aktivity

Hra „Hádej, kdo jsi“

Dobrovolník jde za dveře a s ostatními dětmi se mezitím domluvíme na osobě, kterou všichni dobře znají. Hráč, který byl za dveřmi, se vrátí a má kladením otázek zjistit, kdo je. Otázky klade tak, aby se dalo odpovědět ano/ne. Vystřídáme více dětí.

Na stole leží lístečky, nejlépe lepicí, a fixy. Povídáme si s dětmi o tom, kdo je to Satelo a jaký je? Jaké má vlastnosti? Máme v tomto světě někoho podobného? Je to Ježíš. Co pro nás dělá? Děti píší pojmenování a vlastnosti Pána Ježíše na lístečky. Pokud neví, má katecheta přichystané citáty – pojmenování Pána Ježíše z Bible, které dá na závěr také dětem k dispozici. Pokud děti něčemu nerozumí, vysvětlí si to.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu, uprostřed je šablona velké komety z papíru. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, děkuji Ti, že jsi přišel na tento svět. Děkuji Ti, že nás miluješ a pomáháš nám, že nás nikdy neopouštíš a jsi vždy připravený nám pomáhat.“* Děti se přidávají s modlitbou díky za tu vlastnost Pána Ježíše, kterou mají na lístečku. Když řeknou modlitbu, lístek nalepí na kometu. Modlitba trvá, dokud nejsou nalepeny všechny lístečky.

Na závěr se pomodlíme modlitbu Páně.

Kometu vystavíme v učebně.

Pomůcky

- šablona komety
- fixy
- lepicí lístky
- připravené citáty z Bible

18. Vánoce Ježíš přišel!

25. prosince 2023, Slavnost Narození Páně

Lk 2, 14: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem, v kterých má (Bůh) zalíbení.“

Celé evangelium: Lk 2, 1–14

Cíl setkání

Dítě chápe, jaký význam mají pro křesťany Vánoce. Dokáže přiměřeně svému věku vysvětlit, proč je pro nás Ježíš největší dar.

Komentář

Pro děti jsou na Vánocích přirozeně atraktivní zejména dárky, cukroví a možná setkání s rodinou. My jim můžeme pomoci nasměřovat pozornost k narozenému Ježíši, který je tím největším darem. Je to velké a důležité setkání, které nás má naplnit opravdovou radostí. Tu už jsme dětem představily. Je v nás skutečně?

Doprovodný předmět nebo obrázek: polínko dřeva

Příběh

Táborák

Děti byly celý den na cestě. Šly z kopce i do kopce, lesem, po louce a podél pole. Už se jim začínaly plést nohy a věděly, že se bude opět brzy stmívat. Postupně zpomalovaly a začínaly mít obavu, kde dneska stráví noc. Najednou za sebou uslyšely nějaké kroky. „Počkejte na mě,“ volal na ně známý hlas. Byl to opět Satelo. Děti se rozzářily, zastavily se a otočily. On je svižně dohonil a povzbudil je: „Pojďte za mnou. Ukážu vám, kde budeme dnes nocovat. Přespím s vámi.“ Děti se velmi zaradovaly. Zabočily za Satelem prudce doleva na úzkou lesní pěšinu. Po pár minutách se objevili na louce. Na jejím konci stála malinká chatička a u ní bylo ohniště. „Hurá na dříví!“ zavelel Satelo. Děti se rozeběhly do lesa a postupně nanosily hromadu kletí a suchých větví.

Satelo vytáhl z batohu chleba a špekáčky. Rozdělali si oheň a opekli si je. Byli velmi hladoví a měli pocit, že nikdy nic lepšího nejedli. Ale hlavně byli rádi, že jsou se Satelem. „Nečekali jsme, že tě dnes ještě jednou uvidíme. Ale jsme za to moc vděční,“ přiznali mu tři parťáci. Pak si u ohně dlouho do noci povídali. Vykládali Sateleovi o svých životech. O rodičích, o kamarádech, o tom, co je trápí ve škole. Co je baví a čeho by chtěli v životě dosáhnout. On jim laskavě a pozorně naslouchal. Pak jim povídal o sobě. O tom, jak tráví dny ve své chalupě a jak se někdy toulá po zemi. Když už bylo opravdu

pozdě, Satelo navrhl: „Bylo by dobré, abyste už šli spát. Zítra vás čeká náročný den. Vlezte si do chatičky, akorát se tam vedle sebe vejdete.“ Děti poslechly. „A kde budeš spát ty?“ zeptal se ho Olík. „O mě se nemusíš bát. Já se nějak zařídím,“ usmál se Satelo. Když se děti uvelebily, zazpíval jim svým měkkým hlasem píseň na dobrou noc. Ta je ihned ukolébala ke spánku. Když se ráno probudily, byl pryč. Jen vedle uhašeného ohniště ležely další chleby a několik jablek, aby měly něco na snídani.

Máte rádi špekáčky?

Byli jste někdy u táboráku?

S kým si rádi povídáte?

Znáte nějakou ukolébavku?

S kým je vám dobře a proč?

Návrh aktivity

Povídáme si s dětmi o rodině. Je nám doma dobře? A proč? Brzy bude svátek jiné rodiny. Víme jaké?

K aktivitě můžeme využít biblické postavičky, pokud je máme k dispozici, nebo šablony z internetu nebo si je děti nakreslí, vystříhnou, případně nalepí na špejli.

Z postav sestavíme scénu u Betléma, můžeme jen jednu nebo postupně více:

Hledání noclehu

Čekání ve stáji

Právě narozené dítě

Vzbuzení pastýřů

...

Každé dítě si promyslí, koho jeho postava představuje. Mohou s ní sehrát krátké divadlo nebo se postavy představí a řeknou, jak se v té dané situaci cítí.

Např.: „Jsem hostinský, který odmítl ubytovat Marii a Josefa. Je mi to moc líto, ale sám spím dnes na půdě, dokonce i do naší ložnice jsem uložil hosty“ atp.

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu kolem betléma, můžeme také zapálit svíčku. Následuje spontánní modlitba díky – každý určitě máme za co děkovat, na něco se těšíme... Zakončíme zpěvem známých adventních písní či koled.

Pomůcky

- biblické postavičky nebo šablony
- čtvrtky
- nůžky
- pastelky
- fixy

- špejle
- izolepa
- koledy

19. Odevzdanost

Dávám Bohu všechno, co jsem prožil/a.

31. prosince 2023, Svátek Svaté rodiny

Lk 2, 29–31: „Nyní můžeš, Hospodine, podle svého slova propustit svého služebníka v pokoji, neboť moje oči uviděly spásu, kterou jsi připravil pro všechny národy.“

Celé evangelium: Lk 2, 22–40

Cíl setkání

Dítě si upevňuje skutečnost, že může Ježíši důvěřovat. V modlitbě mu odevzdává, co ho trápí.

Komentář

Odevzdaný člověk předkládá Bohu všechno, co prožívá. Daruje mu všechno, co ho těší i trápí. I my máme podíl na tom, jestli to děti dokážou, tím, že je vedeme k modlitbě a představujeme jim ji jako důvěrný rozhovor s Bohem, do kterého můžou vložit všechno, čím jejich srdce přetká.

Doprovodný předmět nebo obrázek: lano, lanovka

Příběh

Lanovka

Když si děti rozdávaly k snídani chleby, které jim Satelo připravil, našly mezi nimi malý papírek. Stálo na něm: TO, CO ZA CHVÍLI UVIDÍTE, JSEM SESTROJIL JÁ. NEBOJTE SE A POUŽIJTE TO. Děti byly napjaté, o co půjde. Rychle tedy dojedly a vydaly se na další cestu. V noci přišlo, a tak byla všude okolo mlha. Naštěstí ale bylo vidět na cestu. Ta je za chvíli dovedla na kraj propasti. Děti se velmi polekaly, protože takovou překážku nečekaly. Když viděly hloubku před sebou, dělalo se jim trochu špatně.

O pár kroků dál spatřily něco, co vypadalo jako lanovka. Přišly k tomu blíž a skutečně. Byla to lanovka, ale sestrojena z lián. Měla přesně tři sedáky. Takové, jaké Klárka, Oliver a Sofča znali z dětského hřiště nedaleko od jejich domu. Na té se občas vozili a moc je to bavilo. Ale svézt se na této lanovce do husté mlhy a nevědět, co je na konci? To je přece hrůza.

Děti na sebe bezradně koukaly. Všechny tři přiznaly, že se zase bojí. Ještě aby ne. Oliver přišel k jednomu sedáku a zkusil se na něj posadit. „Holky, já jdu do toho. Satelo přece psal, že ji sestrojil on. Právě jsem se rozhodl, že se nemám čeho bát. Věřím mu a bez problému se mu odevzdám.“ Pak si sedl, pevně se chytil oběma rukama a odrazil se od

země. Lanovka se pomalu rozjela. Postupně zrychlovala a Oliver za chvíli zmizel v husté mlze. Holky se po sobě podívaly: „Asi měl pravdu. Jdeme na to.“ A jedna po druhé nasedly taky. Všichni tři lanovkou bezpečně dorazili až na druhou stranu propasti. Oddechli si a v duchu poslali Satelovi velké poděkování. Znova si uvědomili, že mu opravdu mohou důvěřovat.

Jeli jste někdy lanovkou?

Byli jste někdy v lanovém centru?

Viděli jste někdy propast?

Je pro vás těžké věřit rodičům? A co Ježíšovi?

Návrh aktivity

Pád důvěry – jedno dítě si stoupne na židli. Postaví se zády k ostatním. Zbytek dětí za ním stojí a vytvoří dopadovou plochu tak, že vždy dva hráči stojící proti sobě spojí ruce. Měly by to být alespoň tři trojice. Když jsou připraveni, sdělí to dítěti, které k nim stojí zády na židli. To se připraví, zpevní tělo a volným pádem padá do chytajících rukou. Zde se ukáže, nakolik ostatním důvěřuje, že ho chytí – a to tak, že udrží připážené ruce a natažené tělo po celou dobu pádu.

Varianta pro menší skupinu dětí nebo pro mladší děti: Děti utvoří vestoje pevný kruh, přičemž se dotýkají rameny. Jeden stojí uprostřed, zpevní tělo a děti v kruhu si ho za ramena položí na své ruce, vždy dvě děti vedle sebe a předávají si ho po kruhu. Nohy dítěte uprostřed jsou stále napnuté a na jednom místě.

Ještě lehčí varianta: dítě si lehne na natažené ruce ostatních a ti ho přenesou na určené místo.

Můžeme také zařadit různé legrační soutěže na závěr kalendářního roku.

Návrh modlitby

Stojíme, uprostřed je svíčka. Následuje spontánní modlitba díky za uplynulý rok, případně prosby za nový rok. Zakončíme modlitbou Otčenáš a koledou.

Můžeme také dětem připomenout předsevzetí ze začátku roku, a pokud se jim daří je naplňovat, vyzvat je k dalšímu předsevzetí nebo je povzbudit v úsilí o to první.

Pomůcky

- židle
- deka
- svíčka
- zápalky

20. Panna Maria

Je pro mě vzorem života s Bohem.

1. ledna 2024, Slavnost Matky Boží Panny Marie

Lk 2, 20: „Velebili a chválili Boha za všechno, co slyšeli a viděli, jak jim to bylo řečeno.“

Celé evangelium: Lk 2, 16–21

Cíl setkání

Dítě prožívá setkání s Pannou Marií a její osobností. Modlí se k ní.

Komentář

Panna Maria je pro nás osobou, která vynikala v mnoha ctnostech. Nyní jí a dětem můžeme pomoci zase o něco málo prohloubit jejich vzájemný vztah. Představme jim ji jako laskavou ženu, maminku, které můžou také v odevzdanosti předkládat vše, co mají na srdci.

Doprovodný předmět nebo obrázek: batoh

Příběh

Nečekané setkání

„Jé, vy už jste tady!“ ozvalo se najednou pár metrů za nimi. „Satelo mi říkal, že přijdete. Čekám na vás.“ Otočili se a uviděli drobnou ženu se zářícíma očima. Neuniklo jim, že je má stejné jako jejich přítel. „Pojďte ke mně, těšila jsem se na vás,“ zvala je žena. Hned se vydali za ní. Přivedla je k sobě do chalupy a uvařila jim bylinkový čaj. Pak jim vysvětlila: „Já jsem Satelova maminka. Říkal mi, že jste na cestě a určitě půjdete okolo. Něco bych od vás potřebovala.“ „A co?“ ptaly se zvědavě děti. Žena vysvětlovala: „Zanedlouho půjdete okolo paláce. Potřebovala bych tam doručit balíček. Nebojte se, není velký ani těžký.“ Děti souhlasily. Byly rády, že můžou Satelově mámě pomoci. A taky je zajímalo, jak vypadá ten palác. Zamlouvalo se jim, že se do něj podívají. Paní je pak vzala do vedlejšího pokoje. „Mám tady navíc jeden batoh. Říkala jsem si, že se vám určitě bude hodit. Nepotřebujete ještě něco? Teplou mikinu, čisté ponožky? Náplasti na puchýře?“ Děti přikyvovaly a s radostí si braly vše, co jim starostlivá paní nabízela. Připadalo jim, jako by to byla i jejich máma. Cítili se u ní stejně dobře jako se Satelem. Dostaly také spoustu jídla: další chleby, buchty a sušené ovoce. Byly nadšené. Když se vydávaly na další cestu, paní jim poradila: „Za chvíli dojdete k rozcestníku. Nedívejte se nalevo ani napravo. Běžte cestou, která vede rovně.“ Děti jí poděkovaly

za radu a slíbily, že si ji zapamatují. Pak každého z nich láskyplně objala a dala jim na cestu ještě domácí lízátko. Rozloučily se a pokračovaly v cestě.

Jak se cítíte u svojí maminky?

Jak se o vás stará?

Znáte se s rodiči svých kamarádů?

Návrh aktivity

Děti vytvoří plakát o své mamince. Napíše do něj, jak vypadá, jak se obléká, co má ráda/nerada, jak se o ně stará, co všechno pro ně dělá, jak je má ráda atd.

Návrh modlitby

Sedíme kolem plakátů pro maminky. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, děkujeme Ti, že jsi nám dal svojí matku, Pannu Marii. Amen!“*

„Panno Maria, ty jsi nejen maminka Ježíše, ale i naše. Prosíme tě, přimlouvej se za naše maminky, aby měly sílu ke svému poslání a radost z toho, že se o nás starají. A také se přimlouvej za nás, abychom na svoje maminky nezapomínali a byli k nim laskaví a ochotní jim pomáhat. A abychom jim přinášeli radost.“ Všichni se modlí Zdravas Maria!

Na závěr můžeme zaspívat libovolnou píseň k Panně Marii.

Po modlitbě vyzveme děti, aby vymyslely pro svou maminku nějakou radost a tu pak uskutečnily.

Pomůcky

- čtvrtky
- pero
- tužky
- fixy
- pastelky
- lepidlo
- nůžky

21. Spravedlnost Boží láska je tu pro všechny.

7. ledna 2024, Svátek Křtu Páně

Jan 1, 14: „A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy.“

Celé evangelium: Jan 1, 1–18

Cíl setkání

Dítě poznává, že Boží láska je tady pro všechny bez rozdílu. Vyjadřuje svou touhu snažit se také nedělat mezi druhými lidmi rozdíly.

Komentář

Boží spravedlnost vypadá úplně jinak než naše lidská. Nastínil to Oliver v dnešním příběhu a dává nám to najevo sám Ježíš svou bezpodmínečnou láskou, které má pro všechny stejně. Dívat se na spravedlnost tímto úhlem pohledu není jednoduché ani pro nás dospělé, natož pro děti. Nevadí. Budou si pamatovat, že Boží spravedlnost je tajemství a Bůh tento střípek sám využije, až přijde čas.

Doprovodný předmět nebo obrázek: buchta, perník

Příběh

Rozdělíme se?

Asi po třech hodinách cesty došli k hromadě kamenů. Vylezli na ně, pohodlně se posadili a chtěli posvačit. Olík, který nesl batoh se všemi věcmi, vytáhl jeden balíček. „Jé, holky. Víte, co jsme dostali? Čokoládový perník! Stejný, jako peče naše máma.“ Dětem se začaly sbíhat sliny. PERNÍK totiž všichni tři milovali. „Je tam přesně šest kousků, takže na každého vyjdou dva,“ hlásil Oliver.

Když si rozdali první tři a zakousli se do nich, uslyšeli za sebou: „Děti, prosím, rozdělily byste se se mnou? Tak dlouho jsem neměla nic v puse!“ Byla to myš. Ale pořádná myš. Velká asi jako morče, které mají doma jejich sousedi. To je ale vůbec nepřekvapilo, protože v téhle zemi je všechno zvláštní, neobvyklé nebo podivné. Děti spíš řešily to, že se jim s nějakým hladovým zvířetem ani trochu nechtělo dělit.

Chvilí bylo hrobové ticho. Pak Oliver vytáhl z pytlíku jeden ze tří zbývajících perníků a podal ho myši do tlamičky. Té zasvítily oči a vypískla: „Děkuji!“ A zmizela v křoví. „Olivero!“ naštvála se Sofča. „Ty ses s námi vůbec neporadil. Já jsem třeba nechtěla, abychom jí ten perník dávali. Jak se rozdělíme o zbývajících dva kousky? Teď to nebude spravedlivé.“ Oliver jí na to odpověděl: „Hele, já se toho druhého kousku klidně vzdám.“

VeźmĚte si ty zbŷvající vy dvĚ. Ale za tĚm, ŷe jsme mĚli tu myšku podarovat, si stojím. Myslím, ŷe spravedlnost je, kdŷ ŷichni, co mají hlad, dostanou najíst. Je to pro mĚ dŷleŷitĚjší, neŷ abych mĚl druhŷ kus perníku.“ Sofie se trochu zastydĚla. „Asi máš pravdu. DĚkuji ti, bráško, ŷe takto přemŷlíš.“ A objala ho.

Máte rádi buchty? Kterou nejradši?

VidĚli jste někdy myš?

RozdĚlili jste se někdy s někŷm?

Myslíte si, ŷe je dŷleŷitĚ umĚt se dĚlit?

Návrh aktivity

Rozhovor s dĚtmi o tom, co je to ta spravedlnost? Uŷ jste zaŷily nespravedlnost? Jak jste se cítili? Jste vy sami spravedliví? Jak to dĚláte, v jakŷch situacích?

Kvíz – rozdĚlíme dĚti na dvĚ skupiny. Katecheta klade otázky a skupina, která se přihlásí dřív, dostane bod. Odpovídá vŷdy jedno dĚtĚ ze skupiny. Kdŷ to pokazí, nemŷže ho uŷ nikdo nahradit a ŷanci má druhá skupina. Na závĚr se body promĚní za sladkosti, které si mají dĚti ve skupinĚ spravedlivĚ rozdĚlit.

Návrh otázek:

Vyjmenuj dvanáct apoštolŷ.

Pomodli se modlitbu Zdrávas Maria.

Kdo převedl Izraelity přes Rudé moře?

Jak se jmenoval človĚk, který na příkaz Hospodina postavil archu?

Kde se narodil Pán Jeŷíš?

Odkud pocházeli Maria a Josef?

Vyjmenuj Desatero Boŷích přikázání.

Znáš čtyři evangelisty?

V jaké knize se píše o narození Jeŷíše?

Otázky přizpŷobíme věku a znalostem dĚtí. Připravíme si jich více. Pokud nezná odpověď ŷádná skupina, dáme otázku stranou a na konci ji můŷeme poloŷit znovu s náповĚdou.

Návrh modlitby

SĚdíme u stolu, uprostřed je Bible. Katecheta se modlí: „*Pane Jeŷíši, dĚkujeme Ti, ŷe Ty jsi spravedlivŷ. DĚkujeme Ti, ŷe nikomu z nás nestráníš, ŷe máš rád vŷechny stejnĚ. Prosíme TĚ, odpusť nám naše nespravedlnosti.*“ (chvíle ticha) „*Pane, a také prosím, dej, ať dokážeme odpustit tĚm, kdo byli nespravedliví k nám.*“ (chvíle ticha) *Ty nám také odpouštíš. Pomoz nám tedy, ať i my umíme odpouštĚt. A dej nám, prosím, odvahu, ať umíme jednat spravedlivĚ.*“ Zakonćíme společnŷm AMEN! A zopakujeme píseň Odpusť.

Pomůcky

- Bible
- připravené otázky
- bonbóny

22. Vyrovnanost

Když jsem s Ježíšem, dokážu být v pohodě.

14. ledna 2024, 2. neděle v mezidobí

Jan 1, 42: „Ježíš na něj pohlédl a řekl: ‚Ty jsi Šimon, syn Janův. Budeš se jmenovat Kéfas,‘ to je v překladu Petr (Skála).“

Celé evangelium: Jan 1, 35–42

Cíl setkání

Dítě vnímá, že v životě existují zásady, kterých se vyplatí držet a stát si za nimi. Je povzbuzeno, aby se nenechávalo strhnout k tomu, za čím si nestojí.

Komentář

Vyrovnanost může souviset s několika dalšími ctnostmi. Může znamenat schopnost nenechat se strhnout k extrému, uchovat si mírnost, nenechat se rozhodit a vědět, kam a ke komu patřím. Zůstat na správném místě, stejně jako učedníci v evangeliu. Jsou to výzvy na celý život. To ale neznamená, že dětem nemůžeme už teď říkat, že má smysl o to vše usilovat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: skála

Příběh

Vzhůru!

Sofie, Klárka a Oliver dorazili ke skále. Uviděli na ní šipku směřující nahoru. To je moc nepotěšilo, protože si hned vzpomněli na skálu, u které se setkali s orlem. Bylo jim ale jasné, že jim nezbývá než pokračovat v cestě právě tudy. V kamenné stěně zahlédli připevněné úchytky pro ruce a nohy, takže věřili, že na ni zvládnou vyšplhat. Nevypadalo to složitě, i když nebezpečně trochu ano.

Oliver lezl jako první, hned za ním Sofi a poslední Klárka. Šlo to naštěstí dobře. Asi v půlce skály ale uslyšeli něco hodně divného. Ze všech stran na ně začaly mluvit nějaké hlasy. „To nezvládnete!“ ozývalo se zleva. „Vraťte se dolů!“ linulo se zprava. „Nechodte sem!“ jako by na ně někdo křičel svrchu. Nevěděli, co mají dělat. Byli si jistí, že správná cesta vede tudy. Rozklepaly se jim nohy a zastavili se. Hlasy je čím dál víc znejišťovaly. Nevěděli, co mají dělat. Bylo velmi nepříjemné, že je někdo tak shazuje. Slyšeli je čím dál blíže.

„Neposlouchejte je!“ vykřikl najednou Oliver směrem k holkám. „Neposlouchejte je a pokračujte za mnou!“ A pak zařval do prostoru: „Nebojíme se vás a nevěříme vám!“

Věříme Satelovi!“ Jakmile vyslovil jeho jméno, začaly hlasy slábnout. Postupně se ztratily úplně. Děti svižně vylezly až na vrcholek skály. „Olivere, jsi skvělý. Ještě, že jsi takto zareagoval. My bychom na té skále asi zůstaly viset,“ děkovaly mu holky. „Ale to ne,“ červenal se Olík. A dodal: „Vždyť i vy jste statečné. Jen vás to v tu chvíli nenapadlo. Každopádně jsem rád, že Satelovo jméno má takovou sílu.“

Bojíte se výšek?

Lezli jste někdy na skálu?

Z čeho máte strach?

Co vás znejišťuje?

Návrh aktivity

Děti dostanou na lístcích stejně dlouhé úryvky žalmů. Nejprve si je potichu přečtou. Pak na pokyn čte najednou dvojice dětí. Kdo zvládne přečíst svůj text bez šokbrtnutí? Kdo ho dočte do konce? Po vystřídání dvojic můžeme zkusit číst všichni najednou. Po čtení mluvíme s dětmi o jejich pocitech při této aktivitě. Ptáme se, co je ruší, když se učí, kdy se nejlépe dokážou soustředit, kdy naopak vůbec atd. Po diskusi si každé dítě ve svém žalmu podtrhne větu nebo věty, které jsou mu blízké nebo ho něčím zaujaly.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu a katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, Ty jsi přinesl na tento svět pokoj a klid. My se často necháme vyrušovat, znepokojoval v naší práci, učení. Prosíme Tě, ukaž nám, co nás nejvíc odvádí od naší snahy dojít k cíli.*“ (Můžeme pár takových cílů vyjmenovat: *naučit se do školy, spočítat nákup, soustředit se na knížku, poslouchat kázání.*) „*Dej, ať jsme odhodlaní se těchto narušitelů zbavit, nevšímat si jich a jít za svým cílem. Amen.*“

„*Pane, děkujeme Ti, že se na Tebe můžeme vždy obrátit, abys nám pomohl v našem úsilí, a také Ti děkujeme, že jsi nám dal Písmo svaté, které nás může povzbudit. Amen!*“

Poté děti postupně čtou své věty. Po každém přečtení, můžeme s dětmi zvolat: „*Bohu díky!*“ Na závěr modlitby si zopakujeme píseň „*Díky*“.

Pomůcky

- lístky s úryvky žalmů
- tužky
- Bible
- píseň

23. Důvěra

Následuji Ježíše, který mě dobře vede.

21. ledna 2024, 3. neděle v mezidobí

Mk 1, 17: „*Pojďte za mnou a udělám z vás rybáře lidí.*“

Celé evangelium: Mk 1, 14–20

Cíl setkání

Dítě je povzbuzeno, aby důvěřovalo Ježíši. V důvěře mu odevzdává své prosby.

Komentář

Důvěra úzce souvisí s vírou. Může se projevit v situacích, kdy je pro nás atraktivnější použít pro naše rozhodování jiné měřítko než Ježíšův úhel pohledu. Důvěra nás uschopňuje vidět smysl v tom, abychom si Ježíšův úhel pohledu zachovávali v každé situaci. Důvěřujme mu jako Šimon, Petr, Jakub a Jan, kterým tato vlastnost dovolila všeho nechat a jít za ním.

Doprovodný předmět nebo obrázek: rozcestník, ježek

Příběh

23. Tak kudy?

Kousek za skálou našli rozcestník. Byl to ten, o kterém mluvila Satelova maminka. Moc dobře si pamatovali její radu, takže předpokládali, že se u něj vůbec nezdrží. Když k němu přišli, ani si ho neprohlédli a rovnou vykročili na cestu, která vedla přesně uprostřed. Najednou se za nimi ozvalo: „Počkejte! Vy se ani neujistíte, jestli jdete správně?“ Když se otočili, uviděli ježka. Měl oranžové bodliny a žluté tlapky. Ježek pokračoval: „Rozmyslete si, kudy půjdete. Tuším, že míříte do paláce. Jestli vám někdo poradil prostřední cestu, tak je to buď pěkný vtipálek, nebo vás moc nemá rád. Jde totiž o trasu plnou překážek. Nechci se o nich teď příliš rozprávět. Stačí, když mi budete věřit, že cesta, která zahýbá doleva, je o mnoho pohodlnější a rozhodně kratší.“ Děti se zarazily. Komu teď mají věřit? Bolely je nohy a zkratku by rozhodně ocenily. Popošly o kousek dál, aby je ježek neslyšel, a šeptem se radily, jestli ho poslechnou. „Já bych do toho šel,“ prosil Oliver. „Jsem vyčerpaný a vy určitě taky. Zkratka nám neuškodí.“ Sofča ale nesouhlasila. „Já bych rozhodně důvěřovala Satelově mamince. Když nám poradila, abychom šli středem, určitě k tomu měla nějaký důvod. A jak můžeme vědět, že nám ježek radí dobře?“ Rozhodnutí zůstalo na Klárce. Ta se na pár sekund zamyslela a měla jasno: „Souhlasím se Sofi. A i kdyby prostřední cesta přinesla další překážky, překonáme je. Máme přece Satela. Stále platí, že mu důvěřujeme.“

„Máte pravdu, holky,“ přidal se nakonec i Oliver. V radosti, že jsou za jedno, znova vykročili na prostřední cestu. Na ježka úplně zapomněli. Nejspíš už někam odešel.

Viděli jste někdy ježka?

Jak vypadá rozcestník na turistické stezce?

Řídili jste se podle něj někdy?

Čí rady jsou pro vás důležité?

Návrh aktivity

Připravíme pro děti plánek blízkého okolí. Někde na plánu je vyznačené místo, kde je nápověda, jak získat kartičky s obrázky na tento týden. Ideální by bylo, kdyby k místu vedlo víc cest. Místo vybereme podle vyspělosti dětí. Děti jdou ve skupinkách podle plánu na určené místo. Můžeme mít v okolí rozmístěné „poradce“, kteří jim budou radit špatnou cestu. Děti mají v co nejkratším čase najít a přinést zprávu. Skupiny mohou dostat plánek najednou nebo postupně a měří se jim čas.

Zpráva může být zašifrovaná a děti se po vyluštění dozví, kde mají hledat obrázky. Po skončení si můžeme s dětmi povídat o tom, zda už někdy zabloudily, jaké to bylo, co dělat, když se to stane, a s kým se poradit.

Do příště mohou děti zkusit nakreslit plánek své cesty na náboženství apod.

Aktivitu lze realizovat i v budově.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu, na stole je plánek nebo mapa. Děti si předem promyslí, komu ve svém životě věří (člověku).

Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, Ty jsi s námi na naší cestě a vedeš nás. A když zabloudíme, pomáháš nám najít správnou cestu. Moc Ti za to děkujeme. Děkujeme Ti, také za lidi, které nám posíláš a kterým můžeme věřit.“* Následují díky dětí, např.: *„Pane, děkuji Ti za bráchu Toma...“* Zakončíme společnou modlitbou „Sláva Otci!“.

Pomůcky

- plánky okolí
- obrázky
- zpráva

24. Čistota Dbám o své srdce.

28. ledna 2024, 4. neděle v mezidobí

Mk 1, 25: „*Mlč a vyjdi z něho!*“

Celé evangelium: Mk 1, 21–28

Cíl setkání

Dítě se dozvídá, že se nemusí bát následovat Ježíše. V modlitbě se mu svěřuje.

Komentář

Čistota je nám obvykle prezentována v souvislosti s „oblíbeným“ šestým přikázáním. Není však z daleka omezena jen na něj a je aktuální i v životě dětí. Je důležité, abychom jim vysvětlili, že nezáleží jen na tom, co dělají, ale i na tom, co si myslí – co je v jejich hlavě a srdci.

Doprovodný předmět nebo obrázek: skleněný broušený „kamínek“ – drahokam

Příběh

U paláce

Neušli ani pár kilometrů a najednou se mezi stromy objevil palác. Byl tak nádherný! A taky dobře skrytý za hustým lesem. V tu chvíli jim bylo jasné, že ježek jim lhal a byli rádi, že ho neposlechli. Vydali se ke vstupní bráně.

Bránu hlídal přísný strážný. To děti ale nijak nerozhodilo. Neměly obavu, že by se nedostaly dovnitř. Když se však k bráně přiblížily, uviděly, že nad ní visí nápis: DO PALÁCE MŮŽE VSTOUPIT JEN TEN, KDO JE ČISTÝ. To je vylekalo. Ti tři totiž čisti rozhodně nebyli. Už několik dní na sobě měli stejné oblečení a boty měli zaprášené. Už bylo ale pozdě. Strážný si jich totiž už všiml. „Hej, děcka, pojdte sem!“ Poslechli ho a přišli k němu. „Teď nás vyhodí, protože jsme jak čuňata,“ pomysleli si. Strážný ale jejich vzhledu vůbec nevěnoval pozornost. Místo toho šmátral v kapse. „Kam jsem ho jen dal?“ bručel. Za chvíli se rozzářil. „Tady ho mám!“ V ruce držel malý kámen, který vypadal jako drahokam. Klárce, která stála nejbliž, ho přiložil na srdce. Drahokam se v tu chvíli rozzářil sytě růžovou barvou. Strážce se usmál a prohlásil: „Výborně, můžeš dovnitř.“ Totéž pak udělal se Sofií a Oliverem. Všem třem se drahokam na hrudi rozzářil.

Když vstoupili na nádvoří paláce, ozvalo se: „Už jsou tady!“ Zase se zdálo, jako by o jejich příchodu všichni věděli. Na nádvoří za nimi přiběhla mladá žena v prostých, ale upravených šatech, asi služebná. „Pojďte za mnou, už na vás čekáme,“ vyzvala děti.

Klárce to nedalo a zeptala se: „Vám nevadí, že jsme tak umazaní?“ Služebná se zasmála: „Jak umazaní, děvče? Vždyť jste úplně čistí. Pro nás je důležité, jaké máte srdce. A vy jste přišli s čistým úmyslem.“

Byli jste někdy na hradě nebo zámku?

Co děláte, když se ušpiníte?

Co můžete dělat, abyste měli čisté srdce?

Návrh aktivity

Navážeme na otázky pod textem. Znáte Desatero? Proč si myslíte, že podle něj máme žít? Víte, co je to zpověď? Proč nám ji asi Pán Ježíš dal?

Pustíme dětem krátký film o zpovědi, můžeme použít i další od stejného autora:

<https://youtu.be/Um3inZ0uHRI>

Pokud již děti chodí ke zpovědi, povídáme si o svátosti smíření, co nám přináší atp.

Pokud ne, povídáme si o tom, co dělat, abychom měli čisté srdce.

K Desateru můžeme použít pomůcku:

<https://www.katechetiolomouc.cz/index.php/2023/07/18/vzkaz-od-boha-deset-rad-pro-stastny-zivot/>

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, na stole hoří svíčka, jako symbol Pána Ježíše. Každé dítě dostane buď volný list papíru nebo můžeme použít tento připravený list:

<https://www.katechetiolomouc.cz/index.php/2023/04/24/skrze-svatost-smireni-k-lepsimu-zivotu/>

Katecheta děti provede zpytováním svědomí. Kdo chce, píše si do listu poznámky. Následuje vlastní modlitba: *„Pane Ježíši, Ty víš, že se nám vždycky nedaří mít čisté srdce. Děkujeme Ti, že jsi za naše hříchy položil svůj život. Děkujeme Ti také, že když svých provinění litujeme a řekneme Ti o nich, Ty nám je odpouštíš. Díky, Pane, za dar svátosti smíření a za to, že můžeme vždy začít znovu.“*

Pokud jsou na to děti zralé, mohou se přidat s konkrétní prosbou za odpuštění, katecheta jim jde příkladem. Např.: *„Pane Bože, prosím, odpusť mi, že jsem nepořádný. – Prosíme Tě, vyslyš nás!“* Pokud na to zralé nejsou, posílají si svíčku. Ten, kdo ji zrovna má, si ji chvíli ponechá a poprosí o odpuštění v tichu. Na závěr řekne: *„Pane, smiluj se!“* Ostatní to po něm zopakují. Nakonec společně spálí své hříchy a zazpívají si vhodnou píseň, např.:

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/18/diky-za-tvuj-kriz>

Nový prázdný list jako náповědu ke zpytování svědomí si vezmou domů.

Děvčata pustíme domů a s chlapci pro ně domluvíme na příští hodinu překvapení – nachystají doma na příště malé občerstvení (starostlivost).

Pomůcky

- papíry
- tužky
- pracovní listy – pro každé dítě dva
- svíčky
- zápalky
- nádoba na spálení
- promítací technika
- píseň

25. Starostlivost Jsem pozorný k potřebám druhých.

4. února 2024, 5. neděle v mezidobí

Mk 1, 32: „Když nastal večer a slunce zapadlo, přinášeli k němu všechny nemocné a posedlé.“

Celé evangelium: Mk 1, 29–39

Cíl setkání

Dítě rozumí, že je důležité pečovat o druhé. Uvádí konkrétní příklady, jak může o druhé pečovat.

Komentář

Starostlivost souvisí s laskavostí. Potřebují ji zejména ti, kdo jsou oslabení, kdo jsou indisponovaní, nemají takové štěstí jako my a podobně. Dítě v prvních letech svého života patřilo mezi ty, komu byla starostlivost spíše projevována. Můžeme mu ale pomoci najít a budovat drobné návyky a úkony, kterými ho budeme učit pečovat o druhé.

Doprovodný předmět nebo obrázek: palác

Příběh

Jako v bavlnce

Služebná je dovedla do pěkného pokoje se třemi postelemi. „Svlékněte se, vezmu si vaše oblečení, abychom vám ho mohli vyprat. Napravo jsou dveře do koupelny, ve které se můžete umýt, a nalevo je šatní skříň. V ní jsou čisté šaty. Můžete si je půjčit. Až budete hotovi, přinesu vám něco k snědku.“ Děti s radostí poslechly. Pořádně se umyly naposledy u staré paní na začátku cesty. Postupně se vystřídal v koupelně, pohovely si v postelích a čekaly na jídlo. Když ho služebná přinesla, opravdu s chutí se do něj pustily. Bylo tam pečené maso, ovoce a nějaká zvláštní limonáda, která jim moc chutnala.

Když se všichni nasýtli, přišel pro ně sluha, který jim nabídl, že jim ukáže celý palác. Procházeli přijímacími pokoji, ložnicemi či knihovnou. Zastavili se tu s vrátným, tu s vojákem. Byli dojatí, jak hezky se tu k nim všichni chovají. Zašli se podívat i do stáje na koně. Když byli s prohlídkou u konce, sluha je zavedl zpátky do pokoje. Donesl jim ještě další jídlo, aby se mohli dojíst, kdyby dostali hlad. „Zítřka půjdete navštívit královnu a dáte jí balíček, který jste přinesli. Tak se na to dobře vyspěte. Dobrou noc,“ popřál jim a rozloučil se s nimi.

Když se v pokoji zhaslo, Oliver zašeptal: „Holky, já jsem na ten balíček úplně zapomněl. Jsem tak unešený z toho, jak starostlivě se tu k nám chovají, že mi úplně vypadl z hlavy.“ „My se ti nedivíme,“ smály se holky. A ujistily ho: „Máme to úplně stejně.“

Víte, jak to vypadá v ložnici na hradě nebo zámku?

Máte rádi, když se o vás někdo stará?

A o koho se staráte vy?

Proč je důležité se o sebe starat?

Návrh aktivity

Chlapci nachystají pro děvčata malé pohoštění. Děvčata nic nedělají, jen se nechají obsluhovat, dolévat pití atp. Při jídle si povídáme o tom, jak se o ně starají rodiče, prarodiče, zda se také děti o někoho starají a proč je dobré se o druhé starat. Povídáme si o tom, jak se o nás stará Hospodin. Můžeme si k tomu připravit i pár citátů z Bible. Na tento týden mají děti za úkol připravit pro rodiče večeři nebo snídani.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, děkujeme Ti, že se o nás staráš. Děkujeme Ti, že máme rodiče, chodíme do školy a máme kde bydlet.*“ Následuje kolečko s díky dětí za lidi, kteří se o ně starají. Pak katecheta zahájí druhé kolo: „*Pane Bože, moc Tě prosíme za Ty, kteří jsou sami a opuštění, o které se nikdo nestará.*“ Děti se přidávají s přímluvami. Zakončíme modlitbou Otčenáš.

Pomůcky

- skleničky
- talířky
- občerstvení
- citáty z Bible

26. Sebeovládání

Dokážu se vyhnout tomu, co neprospívá.

11. února 2024, 6. neděle v mezidobí

Mk 1, 44: „*Ne abys někomu o tom říkal! Ale jdi, ukaž se knězi a přines oběť za své očištění, jak to nařídil Mojžíš – jim na svědectví.*“

Celé evangelium: Mk 1, 40–45

Cíl setkání

Dítě chápe, jak může ovládat samo sebe. Navrhuje konkrétní situace ze svého života, při kterých by chtělo trénovat svou pevnou vůli, nebo se sdílí, ve kterých situacích se mu to daří.

Komentář

Člověk, který vyniká v návyku sebeovládání, dokáže poručit sám sobě, když vidí, že je pro něj něco dobré, nebo naopak není. Tato ctnost opět patří k těm, které jsou pro děti lépe srozumitelné. V jejich životě lze velmi snadno najít mnohé situace, kdy ji můžou projevit. A jistě to zvládnou i lépe než uzdravený člověk v dnešním evangeliu, který navzdory Ježíšově žádosti ostatním lidem prozradil, jak mu Ježíš pomohl. :-)

Doprovodný předmět nebo obrázek: sladkosti, dárek

Příběh

Stůl plný dobrot

Když se děti ráno probudily, dostaly vydatnou snídani a taky svoje původní oblečení, které bylo vyprané, čisté a voňavé. Pak se šly se sluhou podívat do zahrad, které byly neméně krásné než celý palác. Klidně by v nich vydržely celý den. Jenže na to nebyl čas, protože je čekala audience u královny.

Královna je přijala ve svém trůním sále. Byla milá a vlídná, úplně stejně jako všichni ostatní lidé, se kterými se děti na své cestě potkaly. Vyřídily jí pozdravy od Sateľovy maminky a předaly jí balíček. Měla z něj velkou radost a ihned jej předala jednomu ze sluhů, aby ho odnesl. To děti trochu zamrzelo, protože se těšily, že uvidí, co je v něm ukryto.

Královna je pak pozvala na svačinu. Sesedli se okolo vyřezávaného stolu, který byl plný úžasných dobrot. Většinou to byly sladkosti. Ale tak nádherné a chutné! Jako by je upeklo a ozdobilo tisíc cukrářských skřítků. Kam se na ně hrabalo cukroví, které byly děti zvyklé jíst na Vánoce, nebo dorty, které dostávaly na narozeniny. Ani nezvládly všechno vyzkoušet. Bylo toho tolik!

„Kdybyste tu zůstali,“ nabízela jim královna, „mohli byste mít takové sladkosti klidně každý den. Byli byste tu jako v bavlnce. Moji sluhové by se o vás každý den starali.“ Děti měly sto chutí vykřiknout: „No jasně, my už nikdy neodejdeme!“ Ale v hloubi srdce jim něco říkalo, že by to nebylo správné rozhodnutí. „My se společně rozmyslíme a poradíme a přijdeme vám říct,“ odpověděla nakonec za všechny tři Klárka. Pak se s královnou rozloučili a vrátili se do svého pokoje.

Máte rádi sladkosti?

Které nejradši?

Dokážete si něco odříct?

Proč si myslíte, že je dobré dokázat si něco odříct?

Návrh aktivity

Hra „Ubohý malý kocourek/ubohá malá kočička“

Děti sedí v řadě a na druhém konci místnosti sedí dobrovolník, na začátek nejlépe nějaký smíšek, co rád šaškuje. Ten, koho si vyvolá, se musí postavit, podívat se „kocourkovi“ do očí, pomalu k němu jít, pohladit ho po hlavě a říct: „Ty můj ubohý malý kocourku.“ Zpátky jde už normálně zády ke kocourkovi. Cestou se nesmí zasmát, říct smí jen tuto větu. Kocourek může říkat, co chce, a dělat psí kusy, aby ho rozesmál. Pokud se kocourkovi podařilo hráče rozesmát, zůstává kocourkem. Pokud ne, vystřídá ho ten, kdo se nezasmál. Hrajeme, dokud se nevystřídají všechny děti nebo dokud je to baví.

Po hře děti na lístek nakreslí obrázek něčeho, co mají rády a čeho by se těžko vzdaly. Úkol bude, aby se bez toho v tomto týdnu zkusily na jeden den/večer obejít.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu, na stole jsou obrázky dětí. Katecheta se modlí: „*Pane Bože, děkujeme Ti, že se máme tak dobře. Máme spoustu věcí, jídla a lidí kolem nás. Dej, ať se umíme toho, co nás od Tebe odvádí, vzdávat. Vždyť Ty ses vzdal svého Syna, aby za nás položil svůj život. Děkujeme Ti, Pane Bože, a odevzdáváme Ti své odhodlání se příští týden aspoň na čas vzdát...*“ Bud' děti pokračují v modlitbě: „*Pane, chci se na jeden večer vzdát počítače...*“, nebo katecheta říká předem připravené věty za ně – podle vyspělosti dětí.

Následuje modlitba Zdravas Maria!

Pomůcky

- lístečky
- tužky
- pastelky

27. Skromnost, půst Dokážu si pro Ježíše odříct, co mám rád.

18. února 2024, 1. neděle postní

Mk 1, 12: „*Duch vyvedl Ježíše na poušť.*“

Celé evangelium: Mk 1, 12–15

Cíl setkání

Dítě rozumí významu půstu v životě křesťana. Vybírá si, co by si samo chtělo odříct.

Komentář

Postní doba je výzvou k obrácení a ke změně smýšlení. Na rozdíl od ctnosti sebeovládání jde v tomto případě daleko o víc než si jen dokázat něco odříct, i když to s ní také souvisí. Pokud v našem životě zřeknutím se něčeho, co máme rádi, nevznikne prostor pro Ježíše, postíme se zbytečně. Pokusme se děti aspoň trochu nasměřovat k tomuto způsobu prožívání postní doby a zkusme jim nabídnout, co by mohly do svého života v tyto dny přidat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: cesta, příroda

Příběh

Hojnost, nebo dobrodružství?

Když se děti vrátily do pokoje, natáhly se do měkkých postelí. Kdyby všichni tři neměli v hlavě důležitou a naléhavou otázku, asi by hned usnuli. S přeplněnými břichy a po procházce zahradami by to šlo hned. Nebyl na to ale prostor. Bylo potřeba se poradit. Začal Oliver: „Tak co, holky? Jak to vidíte? Já bych tu tak rád zůstal! A kdo říká, že tu musíme být napořád? Zdržme se třeba týden, dva, tři... Užijeme si všechny ty sladkosti a různou zábavu a pak půjdeme dál!“ Klárce se to ale nepozdávalo. „Já si myslím, že to není dobrý nápad. Zpohodlníme tady a už se nám nebude nikam chtít. To víte, že by se mi tady líbilo. Ale myslím si, že jsme v téhle zemi pro něco víc, než abychom si jenom užívali v paláci. Nebojím se vzdát pohodlí, které tady máme. Naopak se těším na dobrodružství, které nás čeká.“

Sofie se nemohla rozhodnout. Sladkosti jí tolik chutnaly. Nebyla si jistá, jestli se jich dokáže vzdát. Najednou ji napadlo: „Co si myslíte, že by na našem místě udělal Satelo? Zůstal by tady, nebo by šel dál? Řekla bych, že podle toho poznáme, jak se máme rozhodnout.“ Všichni tři se zamysleli. Bylo jim hned jasné, že Satelo by pokračoval v cestě. Dohodli se tedy, že následující den půjdou dál, a šli to hned oznámit královně.

Té to byl trochu líto, ale chápala je a nepřemlouvala. Všichni tři byli rádi, že se dokázali ovládnout a nepodlehli nabídce pohodlného života.

Při jakých příležitostech jíte cukroví, dort nebo jiné sladkosti?

Dokážete se vzdát něčeho, co máte rádi?

Je to pro vás snadné, nebo těžké?

Je něco, co byste si odříct asi nedokázali?

Návrh aktivity

Děti si vylosují na lístečcích pohádkové postavy. Na pokyn si hledají svou dvojici. Když se najdou, posadí se a nikomu neříkají, co jsou zač. Když jsou všichni rozděleni, mají chvíli na to, aby předvedli kousek ze své pohádky. Ostatní hádají, co je to za pohádku. Pohádkové dvojice vybereme tak, aby buď ukazovaly skromnost, nebo pýchu apod. Např.:

Pyšná princezna a princ

Popelka a její sestra

Rybář a jeho žena (O rybáři a zlaté rybce)

Sněhurka a královna

...

Po scénkách si s dětmi povídáme o vlastnostech, které jejich pohádkové postavy měly. Znají někoho ve svém okolí, kdo je skromný? Umí to děti také?

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu, uprostřed je obrázek Panny Marie. Kolem něj jsou vystaveny obrázky z minulé hodiny. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, děkujeme Ti za nás za všechny. Děkujeme Ti, že se o nás staráš. Děkujeme Ti, že máme spoustu věcí k zábavě.“* Děti si postupně po kruhu berou svůj obrázek, a kdo si ho vezme, modlí se: *„Pane Ježíši, děkuji Ti za to, že můžu mít doma spoustu knížek. Amen!“* Po vystředání všech katecheta ukončí modlitbu slovy: *„Pane Ježíši, Ty jsi nám dal svou maminku Marii. Je pro nás příkladem skromnosti. Nechtěla nic pro sebe a starala se o druhé. Prosíme, dej, ať i my se více díváme, co druzí potřebují, a umíme se vzdávat věcí, které nepotřebujeme. Amen!“*

Zakončíme písní „Rozžihá“

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/190/rozziha>

Pomůcky

- lístky s obrázky z minulé hodiny
- lístečky s názvy pohádkových postav
- obrázek Panny Marie

- píseň

28. Pozornost

Ježíši věnuji pozornost v modlitbě a stejně tak lidem kolem sebe.

25. února 2024, 2. neděle postní

Mk 9, 2: „Ježíš vzal s sebou Petra, Jakuba a Jana a vyvedl je na vysokou horu, aby byli sami. A byl před nimi proměněn.“

Celé evangelium: Mk 9, 2–10

Cíl setkání

Dítě chápe, že je důležité se umět soustředit na toho, koho má rádo a na kom mu záleží.

Komentář

Téma pozornosti a jejího udržení je v posledních letech velmi aktuální, až palčivé. Děti ztrácí schopnost soustředit se jednak skrze nadužívání moderních technologií a jednak se u mnoha dětí rozvíjejí poruchy pozornosti. Existuje mnoho dobrých důvodů, proč je třeba umět udržet pozornost. Tohle setkání nabízí dětem důraz na jeden velmi významný důvod, aby se snažily udržet pozornost: z lásky a úcty k druhým i k Ježíši.

Doprovodný předmět nebo obrázek: vážka

Příběh

Vážka

Další den ráno tedy vyrazili na cestu. Dostali do batohu dobré jídlo i pár zákusků. Když je služebná vyprovázela zadními dvířky ze zahrady, dala jim ještě radu na cestu: „Následující úsek vaší cesty bude spleť. Brzy ale uvidíte průvodkyni. Té se držte.“ Ani jedno z dětí nevědělo, o čem služebná mluví. Jak by taky mohly. Ale věděly, že na této cestě se vždycky všechno ve správný čas vysvětlí, takže poděkovaly za radu a vykročily mezi keře.

Cesta se stáčela tu doleva, tu doprava. A nějak často. Byla zvláštní. Taky se často rozvojovala nebo dokonce dělila na tři další. Bylo jim to divné. Sofii to najednou došlo: „Oli, Klári, my jsme v labyrintu! Jak se odsud jen vymotáme? Můžeme tady klidně bloudit několik dní!“ Najednou nad nimi něco zabzučelo. Uviděli vážku. Zdálo se jim, jako by na ně mrkala a zvala je, ať ji následují. „To bude asi ta průvodkyně,“ pomysleli si. A vydali se za ní.

Nebylo to ale vůbec jednoduché. Vážka byla mezi keři velmi špatně vidět. Museli si dávat velký pozor, aby ji neztratili z očí. Kdyby se jen na chvíli přestali soustředit, ztratili by ji z dohledu. Takto chodili labyrintem za vážkou asi hodinu. Byl opravdu velký a spleť. Bylo jim jasné, že bez ní by se ven prostě nedostali. Nebo jen s velkými

obtížemi. Když prošli mezi posledními dvěma skupinami keřů a vynořili se na úzkém pruhu louky u řeky, tolik se jim ulevilo! Poděkovali vážce a zamávali jí. Ta se vrátila zpátky do labyrintu. Lehli si do trávy, aby si trochu oddechli. Oliver vytáhl z batohu zákusky. „Oli, co kdybych ten batoh nesla chvíli já?“ navrhla Klárka.

Ztratili jste se někdy?

Byli jste někdy v labyrintu?

Víte, jak vypadá vážka?

Jak dlouho dokážete udržet pozornost?

Komu je dobré umět věnovat pozornost?

Návrh aktivity

Labyrint nebo bludiště – nakreslíme buď křídou na zem, můžeme i venku před budovou, nebo ho připravíme papírovou lepicí páskou, vyznačíme krepovým papírem, poskládáme ze židlí apod.

Děti se rozdělí do dvojic. Jeden jde bludištěm, druhý je navigátor. Bludištěm jdou buď poslepu, nebo pozadu. Pro ztížení navigátor nesmí mluvit. Dává jen domluvené signály. Aktivita končí, když se všechny děti v obou rolích vystřídají.

Poté s dětmi hovoříme o jejich pocitech v roli navigátora i ztraceného.

Řekneme dětem, že my naštěstí máme někoho, kdo nás vždy vyvede na správnou cestu, když ho o to poprosíme.

Domů můžeme dětem rozdat obrázek bludiště, např. tento:

<https://deti.vira.cz/files/files/importovano/postni-rebus-srdce.gif>

Návrh modlitby

Sedíme nebo stojíme kolem bludiště, na konci je umístěná svíčka. Katecheta se modlí: „*Pane, děkujeme Ti, že jsi Pánem všech cest. Děkujeme Ti, že jsi světlo, které nám ukazuje cestu, a prosíme Tě, když z cesty sejdem, ať Tě neváháme poprosit o pomoc.*“ Zakončíme společným „Amen!“

Pomůcky

- potřeby k výrobě labyrintu
- svíčka
- sirky

29. Úcta

Mám Ježíše i druhé lidi v úctě a vážnosti.

3. března 2024, 3. neděle postní

Jan 2, 16: „*Jděte s tím odtud! Nedělejte z domu mého Otce tržnici!*“

Celé evangelium: Jan 2, 13–25

Cíl setkání

Dítě téma úcty propojuje s již probranými tématy. Dozvídá se, že snaha o život ve ctnostech souvisí s projevy úcty k druhým lidem i k Ježíši. Navrhuje, jak může v konkrétních situacích projevovat druhým lidem úctu. Chápe, že úplně každý člověk je hoden úcty.

Komentář

Ctnost úcty se projevuje tím, že máme respekt k druhým lidem i k Bohu a také bereme vážně vše, co s nimi souvisí a co k nim patří. U dětí je formace v této ctnosti aktuální už od narození. Budujeme ji v nich tím, jak se k nim celkově chováme, jak s nimi jednáme, jak s nimi mluvíme. A následně jak je vedeme k tomu, aby totéž projevovaly vůči druhým lidem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: batoh, figurka opice

Příběh

Nepříjemné setkání

Cesta je zavedla okolo řeky do lesa. Klárka nesla na zádech batoh a vykračovala si několik kroků před Olíkem a Sofčou. Měla nějak moc energie. Najednou se stalo něco, co nikdo z nich nečekal. Na Klárku se ze stromu spustila opice! Hbitě a obratně jí sebrala batoh a usadila se s ním na stromě u cesty. Všem třem zatrnulo. Mají v něm přece důležité věci. A batoh hlavně není jejich. Měli v plánu ho Satelově mámě vrátit. Opice se přihloupě usmála a obratnými prsty otevřela přezku. Pak postupně vytahovala věci, které v něm měly děti uložené. Některé si nechala pověšené vedle sebe na stromě, některé házela za sebe. Čichla si k pytlíku s jídlem, ale moc jí nevoněl, takže letěl dolů. Ani láhev s vodou pro ni nebyla příliš zajímavá. Pak vytáhla mikinu. Zkusila do ní kousnout a pověsila ji na strom vedle sebe. Byla Klárky. Oli se Sofčou naštěstí měli své mikiny kolem pasu. Pak se přehrabovala v náhradních ponožkách, které taky většinou skončily na zemi. Oliver se nejvíc bál, že se jí podaří otevřít boční kapsu. Byl v ní totiž schovaný mobil, který si u sebe celou dobu nesl ještě z domu. Kdyby ho opice zahodila na zem, nejspíš by bylo po něm.

Najednou se ta dlouhoruká potvora znova přihlouple usmála, pověsila batoh na větev vedle mikiny a odsákala pryč. Děti si tak oddychly! Utíkaly posbírat všechny rozházené věci. Oliver vlezl na strom a sundal batoh a mikinu. Mobil byl naštěstí v pořádku.

„Mně bylo tak hrozně, když jsem to viděl,“ svěřil se holkám. Ty to viděly úplně stejně. „Ten pocit, že si někdo jen tak pohazuje s věcmi, které jsou pro mě důležité, byl hrozný,“ přiznala se Sofi. Klárka měla skoro slzy na krajíčku. „Oli, prosím, vezmeš ten batoh zase ty? Mám strach, aby mi ho někdo zase nesebral.“ „Za to ty přece nemůžeš,“ uklidňoval ji Olík. „Mně by ten batoh opice ukradla stejně, jako ho vzala tobě.“

Viděli jste někdy živou opici?

Vysypal se vám někdy batoh?

Stalo se vám někdy, že by si někdo vzal vaše věci bez dovolení?

Jak jste se u toho cítili?

Návrh aktivity

Děti rozdělíme na skupiny po 3–5. Každá skupina dostane téma nebo si obdobné vymyslí. Např.: Spolužák se mi bez dovolení hrabe v penále. Sestra si vezme moje šminky a maluje se. Kamarád mi leze do mobilu. Spolužačka si bez dovolení vzala moji učebnici...

Děti si domluví a krátce sehrají scénku. Na závěr odpovídáme na otázky pod textem. Pokud máme více času, můžeme scénku stopnout po akci „vypůjčení“ a diváci určí, jak to herci vyřeší.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, začínáme chvílí ticha. Děti se mají zamyslet, kdo jim něco takového dělá nebo komu to dělají ony. Katecheta se modlí: „*Pane Ježíši, děkujeme Ti za naše kamarády, spolužáky a sourozence. Děkujeme Ti, že si máme s kým hrát, smát se a trávit svůj čas. Pane Ježíši, každý z nás teď chceme odpustit tomu, kdo nám nějak ubližuje, a také Tě prosíme, odpusť nám, když jsme ublížili druhým.*“ Následuje chvíle ticha. Zakončíme společným Sláva Otci!

Pomůcky

- lístečky s návrhy scének

30. Pokora

Uznávám, že něco nedokážu. Potřebuji Ježíše, aby mi pomohl.

10. března 2024, 4. neděle postní

Jan 3, 16: „*Neboť tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.*“

Celé evangelium: Jan 3, 14–21

Cíl setkání

Dítě rozumí, že pokora není projev slabosti a že se nemusí bát uznat, že něco nedokáže. V modlitbě odevzdává Ježíši to, na co samo nemá, a prosí ho o pomoc.

Komentář

Pokorný člověk je ten, který je schopen uznat, že něco nedokáže sám. Následně pak prosí Ježíše, aby mu pomohl. Všichni potřebujeme, aby nám Ježíš pomohl, a není to žádná hanba. Proto vše, co je nad naše síly, učíme děti vkládat do modlitby.

Doprovodný předmět nebo obrázek: klíč

Příběh

Zamčené dveře

Jen, co se vzpamatovali z opičího nadělení, byla před nimi další výzva. Došli totiž ke zdi, ve které byly malé dřevěné dveře. Bohužel zjistili, že jsou zamčené. „Určitě tady bude někde schovaný klíč,“ napadlo je. Sofie navrhl: „Oli, ty budeš hledat nalevo, Klári, ty jdi napravo a já to prošmejším tady uprostřed. Určitě tu někde bude.“ Dali se do hledání. Po dobrých dvaceti minutách se sešli zpátky u dveří. Ani jeden z nich neměl úspěch.

Napadlo je, že se ještě zkusí vyměnit. Tentokrát šla Klárka doleva, Sofi doprava a Oliver hledal uprostřed. Ale zase nic. Přemýšleli, co dál. „Hele, a nejsou ty dveře třeba jen zaseknuté? Možná klíč vůbec nepotřebujeme,“ napadlo Oliho. Zkoušeli lomcovat klikou, tlačit do dveří i za ně pořádně zatáhnout. Ale pořád nic. „Ještě mě napadá, že bychom mohli zkusit přelézt zeď,“ napadlo Klárku. Ale kdepak. Kameny byly hladké a zeď vysoká. A taky ani na jedné straně nebrala konce, takže její obcházení nepřipadalo v úvahu. Zklamaně se posadili na bobek. Museli uznat, že tentokrát vůbec netuší, co mají dělat. Bylo jim to líto.

„To přece vůbec nevadí, že vám tato překážka nejde zdolat. Zapomněli jste na mě a na můj slib, že vám vždycky pomůžu?“ ozvalo se najednou nedaleko od nich. Byl to Satelo. Děti na něj radostně naskákaly a objaly ho kolem krku, jako by se viděly po roce s vlastním bratrem. „Jsem rád, že umíte uznat, že něco nezvládnete. Víím, že po tak

dlouhé cestě, na které jste si nakonec se vším poradili, to není jednoduché. Jsem na vás hrdý. Tak pojďte.“ Pak Satelo vytáhl z kapsy klíč a dveře odemkl. Světe, div se, nebylo za nimi vůbec nic! Prostě tam jen pokračovala cesta. Satelo pak chvíli putoval spolu s dětmi. Nechal si povídat, co zažily v paláci, a ocenil je, že tam nezůstaly.

Stalo se vám někdy, že jste nedokázali vyřešit nějaký úkol?

Jak jste se přitom cítili?

Myslíte si, že je důležité, aby každý uměl uznat, že něco nezvládne? Proč?

Dokážete si nechat pomoci?

Návrh aktivity

Na lístečky si připravíme úkoly, které nejsou určeny pro jednotlivce. Každý si jeden vylosuje a přemýšlí, jak ho splnit. Měl by dojít k závěru, že musí požádat ostatní o pomoc. Pokud je dětí hodně, úkol si vylosují 2–4 dobrovolníci, ostatní budou pomocníci.

Návrhy úkolů: dotkni se stropu, přenes stůl na jiné místo, dotkni se rukou zároveň okna i dveří, otoč stůl vzhůru nohama, přenes katechetu přes učebnu, změř výšku učebny... Poté následuje rozhovor o tom, zda je pro děti lehké nebo těžké požádat druhé o pomoc, kdo jim nejčastěji pomáhá a zda také ony pomáhají druhým.

Návrh modlitby

Chvilce ztišení, modlitba před křížem. „*Pane Ježíši, děkujeme Ti za své bližní, děkujeme Ti, že si můžeme navzájem pomáhat. Nikdo z nás neumí, neví, nezvládne všechno a Ty jsi nám poslal naše sestry a bratry, abychom si navzájem pomáhali. Děkujeme Ti za ně.*“ Následují díky jednotlivých dětí za osoby, které jim pomáhají.

Zakončíme písní: <https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/87/vsichni-jsme-jedno-telo>

Pomůcky

- lístečky s úkoly
- kříž
- píseň

31. Vděčnost Děkuji Ježíši za život.

17. března 2024, 5. neděle postní

Jan 12, 27: „Ale právě kvůli té hodině jsem přišel.“

Celé evangelium: Jan 12, 20–33

Cíl setkání

Dítě vyjadřuje, za co je v poslední době i během celého života Ježíši vděčné. Učí se vděčnost vkládat do modlitby.

Komentář

Schopnost být vděčný velmi úzce souvisí s celkovou životní spokojeností. Je to jeden z návyků, který se opravdu vyplatí systematicky budovat. My křesťané máme výhodu, že nemusíme své vděčnosti jen zapisovat do deníčku, ale můžeme je v modlitbě odevzdávat milujícímu Ježíši, který naši vděčnost prožívá spolu s námi.

Doprovodný předmět nebo obrázek: srdce

Příběh

Satelo

Když se s nimi Satelo zase rozloučil, bylo v jejich srdcích nějak divně prázdko. Mrzelo je, že s nimi nezůstal déle. Ale chápali, že má i jiné povinnosti. Šlapali pomalu do mírného kopce, všichni tři vedle sebe, a vzpomínali na všechna setkání s ním. „Když jsme ho poprvé uviděli,“ vzpomínala Klárka, měla jsem z něj tak příjemný pocit. Nebylo to, jako když se potkáme s jiným dospělým, třeba s učitelem nebo sousedkou. On na mě už od začátku působil jako náš kamarád. Jako někdo, kdo nám nechce rozkazovat, ale naslouchat a pomáhat.“ Sofie dodávala: „Pro mě bylo nejsilnější, když mě zachránil z té vysoké skály. Tolik se mi ulevilo, když mě objal. Cítila jsem se jako u mámy. Dokonce jsem se vůbec nebála lézt po laně dolů. A to jsem v tělocviku lezení po tyči i po provaze nesnášela a nikdy mi nešlo.“ „Já zase moc rád vzpomínám na ten táborák,“ přidal se Oliver. „Byla u něj tak přátelská atmosféra. Jindy bych se v noci v lese asi bál. Ale v tu chvíli jsem se cítil skoro víc v bezpečí než doma na zahradě. A jak říkala Klárka, bylo to s ním jako s kamarádem, či dokonce nejlepším přítelem.“

Razili si cestu zarostlou pěšinou, která se zužovala. Museli jít za sebou a věnovat veškerou energii chůzi, protože kopec byl čím dál prudší. Proto hovor přerušili. Všechny tři ale velice hrálo u srdce, že mají tak dobrého průvodce. Pociťovali

obrovskou vděčnost, a kdyby věděli, komu mají za Satela děkovat, určitě by mu se slzami štěstí padli k nohám. V tu chvíli ale ještě netušili, co je už za chvíli potká.

Byli jste někdy na procházce či výletě na kopci?

S kým se cítíte dobře? Proč?

Co pro vás znamená bezpečí?

Návrh aktivity

Děti hledají po učebně schovaná písmena z papíru. Písmena jsou vždy aspoň trochu vidět. Jsou to písmena D, Ě, K, U, J, I, každé dvakrát. Děti tedy dostanou pokyn, aby hledaly 12 písmen. Když mají všechna, necháme je složit dvakrát slovo DĚKUJI. Slova nalepí na dva listy.

Zamyslíme se s dětmi, za co a komu děkujeme. Za co jsme vděční. Věci píšeme na jeden list papíru, jména lidí na druhý list. Listy mohou děti doplnit obrázky. Postupně dovedeme děti k tomu, že jsme za všechno vděční Bohu. Následuje modlitba.

Návrh modlitby

Sedíme v kruhu na koberci, uprostřed leží listy. Katecheta se modlí: *„Pane Bože, děkujeme Ti za tento svět, který jsi stvořil. Děkujeme Ti, že je tak krásný a dobře vymyšlený.“* Následují modlitby díků dětí. Děti používají slova, která napsaly na plakáty, nebo další, která je napadnou. Na závěr si zazpíváme píseň „Toto je den“. Po modlitbě a rozloučení pošleme chlapce domů a domluvíme se s děvčaty na přípravě sederové večere na příští hodinu.

Pomůcky

- 12 papírových písmen
- 2 listy papíru
- pastelky
- tužky
- lepidlo

32. Velikonoce

Aleluja!

24. března 2024, Květná neděle

Mk 14, 39: „*Tento člověk byl opravdu syn Boží!*“

Celé evangelium: Mk 14, 1–15, 47

Cíl setkání

Dítě prožívá ve společenství radost ze vzkříšeného Krista. Přiměřeně svému věku dokáže vysvětlit význam slavení Velikonoc.

Komentář

Velikonoce jsou Setkáním s velkým S. Je to moment, kvůli kterému jsme se po celou dobu postu snažili stávat lepšími lidmi. Stejně jako u Vánoc se pokusme zaměřit pozornost dětí ne na věci vnější, které by je mohly přirozeně zaujmout více, ale na Ježíše.

Doprovodný předmět nebo obrázek: stan

Příběh

Opětovné setkání

Cesta do kopce byla čím dál úmornější. Pěšina byla opravdu úzká a z obou stran ji lemovalo ostružiní. Často se zachytávali o jeho trny. Sofie si dokonce natrhla tričko. Museli jít opravdu pomalu a dávat si pozor na každý krok. Najednou se pěšina začala rozšiřovat a za chvíli se rozevřela v louku na vrcholku kopce. Byl rozlehlý a úplně holý, jen uprostřed rostl strom, úplně osamocený, rozložitý dub. Děti se tedy vydaly k němu, aby posvačily zbytky chlebů. Nebyly si ani jisté, jestli si u něj budou moct na něco sednout, ale jiný záchytný bod v tomhle úseku krajiny nebyl.

Když se trochu přiblížili, všimli si siluety postavy, která seděla vedle stromu v trávě. Nejdřív se polekali. Neměli po těžké cestě do kopce vůbec náladu se s někým vybavovat, natož plnit nějaký úkol. Postava se jim ale zdála nějak známá. Čím byli blíže, tím jistější si byli, že je to jejich přítel. Satelo! Rozběhli se k němu. V jejich tvářích byl patrný výraz největšího štěstí, jaké jen může člověka potkat. Satelo se zvedl a vyšel jim naproti. Padli si okolo krku. „Tak rád jsem zase s vámi! Pojdte, mám pro vás něco k snědku.“ Na látkovém ubrousku měl připravený domácí chléb a k němu zeleninu a sýr. V termosce byl uvařený čaj. Každému z nich kousek podal. Postupně jim taky nalil do kalíšku teplý čaj, aby se mohli zahřát. Připozdávalo se a začínalo být trochu chladno.

„Dneska v noci zůstanu s vámi. Přinesl jsem stan, postavíme si ho.“ Ukázal na velkou krosnu opřenou o strom. „Je tady. Ale zde na vrcholku kopce nebudeme zůstat, není to bezpečné. Trochu popojdeme.“ Děti byly tolik rády. „Půjďme s tebou, Satelo, kam budeš chtít,“ ujistily ho. „Věříme ti.“

Když dojedli, vzali si všechny věci a přesunuli se loukou o pár stovek metrů níže. Postavili stan a nanosili dříví, aby si mohli opět udělat oheň. Tentokrát Satelo nikam neodcházel, zůstal s dětmi i v noci. Stan byl dost prostorný na to, aby se do něj pohodlně vsichni čtyři vešli.

Spali jste někdy ve stanu?

Nocovali jste někdy mimo domov?

Stýská se vám po někom?

S kým byste se chtěli setkat?

Návrh aktivity

Za pomoci dětí připravíme sederovou večeři. Tentokrát obsluhují děvčata chlapce. Na internetu je mnoho manuálů a receptů na pokrmy. Nejde o to nutně vše dodržet, ale připomenout si důležité události: to, že i Pán Ježíš byl na „poslední“ sederové večeři, a také jeho oběť. Nekvašený chléb lze koupit, místo vína použijeme Vineu nebo džus. Snažíme se děti co nejvíce zapojit: zapalují svíčky, myjí si ruce, čtou modlitby apod.

Příklady manuálů:

<https://ceske-budejovice.evangnet.cz/sites/default/files/soubory-k-clankum/sederova-brozura.pdf>

<https://drive.google.com/file/d/1lct603XFAI5xWNIsOTSUON-JeybB9Tsh/view>

http://mojeduha.cz/soubor/vir_deti/seder.pdf

Návrh modlitby

modlitba je součástí večeře, viz manuál

Pomůcky

- nekvašené chleby + další občerstvení
- pití
- namnožené texty žalmů/modliteb pro děti
- svíčky
- voda v míse na umytí rukou
- ručník

33. Vnímavost

Vidím Ježíše ve všem dobrém a krásném okolo sebe.

31. března 2024, Slavnost Zmrtvýchvstání Páně

Jan 20, 1: „První den po sobotě, když ještě byla tma, šla Marie Magdalská k hrobu a spatřila, že kámen je od hrobu odvalen.“

Celé evangelium: Jan 20, 1–9

Cíl setkání

Dítě si procvičuje svou vnímavost (všímavost). Propojuje ji s tématem vděčnosti.

Komentář

Ctnost vnímavosti nám pomáhá všimnout si všeho, co nám chce Bůh zjevit. Každý den je toho tolik! Stačí se jen dívat. Schopnost vnímat krásné věci okolo nás je také jednou z terapeutických metod. My ji můžeme prožívat ve spojení s vděčností za všechno, co nám Bůh dal.

Doprovodný předmět nebo obrázek: nehostinná krajina

Příběh

Nehostinná krajina

Ráno si sbalili všechny věci, složili stan a zalili po sobě ohniště vodou. Posnídali chleby, které přinesl Satelo, a ještě jim trochu zbylo na cestu. „Budeš tentokrát moct zůstat s námi, Satelo?“ ptali se ho s nadějí v hlase. „Kousek vás doprovodím, ale pak se zase odpojím. Myslím, že nepotřebujete, abych vás takto doprovázel na každém kroku. Ale pamatujte si, že jsem stále s vámi, i když mě nevidíte.“ Dětem to bylo trochu líto, ale zároveň ho chápaly. Jejich přítel ještě dodal: „Chtěl bych vás vyzvat, abyste si uchovali radost z chvil, kdy jsme takto spolu a je nám dobře. Přejdou totiž chvíle, které tak veselé nebudou. Potom budete moci z těchto zásob ve svém srdci čerpat.“

Když bylo vše uklizeno, pokračovali v cestě. Satelo se od dětí asi po hodině chůze na rozcestí odpojil a šel si dál po svém. Děti pokračovaly krajinou, která se zdála být více a více nehostinná. Kdyby neposlouchaly Satelovu radu, aby se soustředily na radost ve svém srdci, asi by jim teď bylo těžko. Okolo nich se totiž začaly objevovat suché stromy, místo trávy jen hlína a kamení. Bylo velmi nepříjemné takovou krajinou jít. „Mám nápad!“ rozsekl podivné ticho Oliver. „Zahrajeme si hru. Budeme se tady snažit najít nějaké hezké věci, aby nám tu nebylo tak nepříjemně.“

Začali se bedlivě rozhlížet okolo sebe. A ejhle! Sem tam se něco hezkého skutečně najít dalo. Třeba na suchém stromě poslední list zbarvený do červenooranžové. Nebo kamínek ve tvaru srdíčka. Taky výklenek ve skále, ze kterého byl zajímavý výhled. Děti

poznávaly, že je to jen o jejich vnímavosti. Kdo chce vidět něco hezkého, ten si to najde. Po pár kilometrech se začala krajina opět zabarvovat do zelené. Za chvíli byli opět zpátky v úplně obyčejném lese.

Co se vám líbí a co nelíbí?

Dokázali byste se rozhlédnout a najít ve své blízkosti něco opravdu hezkého?

Myslíte si, že je důležité umět vnímat krásu?

Návrh aktivity

Hra „Co se změnilo?“

1. varianta: Před příchodem dětí katecheta rozmístí po učebně věci, které tam běžně nejsou (dá obraz na stěnu, květinu na okno apod.). Děti mají chvíli na to, aby se rozhlédly po učebně. Pak si sednou ke stolu, skloní hlavu a píšou na papír, čeho nového si všimly. Katecheta psaní ukončí všem najednou, děti se při psaní nerozhlížejí.

2. varianta: Dobrovolník jde za dveře a katecheta dá do učebny nějaký předmět, který je vidět. Dítě popojde doprostřed učebny, rozhlíží se, a pokud ví, co je zde nového, řekne to. Děti se vystřídají.

3. varianta: Děti sedí v kruhu, dobrovolník jde za dveře, děti si něco vymění, změní si účes, sundají boty apod. Dítě hádá, co je jinak. Na jedno dítě mohou připadnout maximálně tři změny.

Po hře si s dětmi povídáme, jak jsou vnímavé, zda si užívají krásy kolem sebe a co všechno je krásné. Každé dítě pak napíše fixou na kamínek název něčeho, co je krásné. Kamínků máme víc, aby jich mohly děti použít více.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu, uprostřed je papírové srdce (šablona). Děti u sebe mají popsané kamínky. Katecheta nebo některé ze starších dětí zahájí modlitbu: „*Dobrý Ježíši, kolem nás je tolik krásy a my jsme často zamyšlení, soustředění na své věci a krásu kolem sebe nevnímáme. Otevři, prosím, naše oči, srdce i mysl, abychom viděli krásu stvoření Tvého Otce.*“ Děti se přidávají s díky za krásy, které napsaly, přidávají na stůl kamínky a skládají je na papírové srdce. Modlitbu zakončíme díky za každého ze zúčastněných – díky za Aničku, Pepíka... Na závěr všichni zvolají Amen!

Kamínky se srdcem schováme, ještě je budeme potřebovat.

Pomůcky

- kamínky
- fixy
- nové věci – drobnosti do učebny

- šablona srdce

34. Pokoj **Ježíš bydlí v mém srdci.**

7. dubna 2024, 2. neděle velikonoční

Jan 20, 19: „*Stanul mezi nimi a řekl: ,Pokoj vám!’*“

Celé evangelium: Jan 20, 19–31

Cíl setkání

Dítě zve Ježíše do svého srdce.

Komentář

Pokojně srdce se nechvěje a neděsí, protože ví, že Ježíš je s ním. Tohle téma se zde už opakuje, proto ho můžeme využít k prohloubení a upevnění toho, co jsme se v dětech snažili dříve zasít.

Doprovodný předmět nebo obrázek: suché stromy

Příběh

Víme, že je tu

Jenže procházka obyčejným lesem, ve kterém byly stromy, šišky, maliny, ostružiny a možná sem tam nějaká houba, bohužel netrvala dlouho. Asi to byl jen takový zelený ostrůvek uprostřed nehostinné krajiny. Za chvíli se totiž zase začaly objevovat suché a polámané stromy, kamení, hlína. Jako by tu nedávno hořelo.

Co však bylo ještě horší, zakřivené stromy i skály připomínaly příšery. Vypadaly jako obrovské zkroucené obličejy. Děti měly pocit, jako by vydávaly hrůzostrašné zvuky. Dívat se na ně bylo opravdu nepříjemné. Jeden strom vypadal úplně jako shrbená čarodějnice, jiný jako nějaký duch nebo skřet. Děti by nejradši zavřely oči, ale nemohly, protože by pak klopýtaly o kořeny a kamení. Klárka chytila Olivera i Sofi za ruce, každého z jedné strany. Tiskli si je, div si je nerozdrtili. Přidali do kroku a moc se nerozhlíželi nalevo ani napravo. „Mysleme na Satela!“ připomněla Sofča. Všichni tři se na něj soustředili.

Najednou jejich strach a úzkost povolily. Krajina okolo byla pořád stejně hrůzostrašná, ale oni se upokojili. Bylo to zvláštní. Měli pocit, jako by tu s nimi Satelo byl. Nikde ho neviděli, ale vnímali, že je v jejich srdci, že tu nejsou sami. Šli dál, drželi se za ruce a stále na něj mysleli. Trvalo to ještě asi hodinu. Konečně se okolo nich zase začala objevovat zeleň. Doufali, že se tento zážitek už nebude opakovat. Zároveň si ale byli jistí, že by to se Satelem opět zvládli.

Jaká znáte strašidla?

Bojíte se jich?

Co děláte, když se bojíte?

Na koho se můžete spolehnout, když máte strach?

Stalo se vám někdy, že jste měli ve své blízkosti něco strašidelného, ale nebáli jste se?

Návrh aktivity

Hra „Na Satela“

Zatemníme místnost nebo půjdeme do sklepa, na půdu... tam, kde bude největší tma. Můžeme také použít šátky. Zhasneme a předem domluveným dotykem určí katecheta Satela. Pak děti dostanou pokyn, aby se rozešly, a na daný pokyn začne vlastní hra. Děti mají za úkol najít Satela. Všechny chodí po místnosti a dokola opakují větu: „Jsem Satelo.“ Když někoho potkají, zeptají se: „Jsi Satelo?“ On odpoví: „Jsem Satelo.“ A děti hledají dál. Pravý Satelo se totiž po rozchodu někam schová, je úplně potichu a mlčí. Pokud k němu někdo přijde a zeptá se ho: „Jsi Satelo?“, neodpoví. To znamená, že hráč našel pravého Satela. Přitiskne se k němu a od té chvíle také mlčí. Hra pokračuje, dokud všechny děti nenajdou Satela. Někdy je velmi rychlá, jindy trvá déle.

Po hře následuje rozhovor, jak se děti cítily, když chodily tmou, a jaké to bylo konečně najít Satela. Jaká je síla v tichu a pokoji? Co to vlastně znamená? Jak můžeme mít pokoj ve svém srdci?

Připomeneme dětem svátost smíření a zpytování svědomí.

Návrh modlitby

Modlitba probíhá potmě, přičemž stojíme v kruhu. Katecheta se modlí: *„Pane Ježíši, Ty jsi vládcem pokoje a Ty nám dáváš svůj pokoj. Prosím Tě, dej, ať umíme Tvůj pokoj přijímat, ať v obtížích, strachu a bolestech máme vždy srdce upřené na Tebe. Dej nám, prosím, svůj pokoj.“* Katecheta rozsvítí svíčku. Děti se mohou přidat s prosbami: *„Pane, prosím, dej mi svůj pokoj, když píšu diktát“* apod.

Na závěr se chytí všichni za ruce a katecheta pošle po kruhu stisk ruky, který si všichni předávají, až dojde opět ke katechetovi. Může před pozdravem říct: *„Posílám pozdrav pokoje.“* Když pozdrav dorazí, řekneme si: *„Pokoj s Tebou!“*

Píseň „Všichni jsme jedno tělo“, viz

<https://zpevník.proscholy.cz/pisen/87/vsichni-jsme-jedno-telo>

Vyzveme děti, aby příště přinesly svou oblíbenou knížku o zvířatech, a pokud mají, tak také pexeso o přírodě.

Pomůcky

- svíčka
- sirky

- píseň
- případně šátky na zavázání očí

35. Zvídavost

Chci stále víc poznávat Ježíše.

14. dubna 2024, 3. neděle velikonoční

Lk 24, 48: „Vy jste toho svědky.“

Celé evangelium: Lk 24, 35–48

Cíl setkání

Dítě je motivováno, aby poznávalo život s Ježíšem.

Komentář

Zvídavý člověk tvořivě interaguje s okolním světem. Zvídavost pomáhá nacházet smysl, seberealizaci, motivuje a také přispívá k životní spokojenosti. Jde o radost ze získávání nových poznatků. Nejde o zvědavost jako tendenci zajímat se o něco, co se mě netýká. Děti jsou přirozeně zvídavé. Podporujeme v nich rozvíjení této vlastnosti?

Doprovodný předmět nebo obrázek: motýl

Příběh

Nejkrásnější louka

Po pár desítkách minut svižné chůze dostaly děti za cestu, která vedla smutnou a strašidelnou krajinou, tu nejkrásnější odměnu. Došly totiž opět na louku. A ta byla tak nádherná! Navíc vysvitlo slunce a bylo příjemně teplo. Louka byla posetá květinami. Ale takovými, jaké děti ze svého světa vůbec neznaly. Byly větší a barevnější. S úžasem si je prohlížely.

Najednou k nim přiletěl motýl. Málem se ho polekaly. Byl totiž asi tak pětkrát větší než motýli, které znaly. Byl žíhaně modrofialový, zamrkal na ně očima a pozdravil je: „Ahoj děti! Líbí se vám tady?“ Oliver, Klára i Sofie nadšeně přikyvovali. „Motýlku,“ zeptala se Klárka, „mohly bys nám říct něco o těchto květinách? U nás máme sedmikrásky, pampelišky nebo kopretiny, ale tyto barevné kytky jsme nikdy neviděli. Co třeba tato obří žlutočervená?“ „To je velkokvětká luční,“ odpověděl ochotně motýl. „Je nejen krásná, ale taky léčivá. Kdybyste si z ní uvařili čaj, pomohl by vám na bolest hlavy. Pojdte za mnou, všechny vám je ukážu.“

A tak tři kamarádi následovali motýla. Ten jim ukazoval nádherné květiny a taky je seznámil se svými kamarády zvířaty. Všechna uměla mluvit, takže s mnoha z nich mohli prohodit aspoň pár slov. Nesmírně je to bavilo a neustále se motýla zvídavě ptali na další a další informace. Ten byl nadšený, že může někomu povídat o světě, ve kterém žije. Když došli až na konec louky, byli už dost unavení. Všimli si, že na kraji lesa, ke

kterému se blížili, stojí přístřešek podobný tomu, na který narazili už na začátku svého putování. Rozhodli se, že v něm už zůstanou. Rozloučili se s motýlem, poděkovali mu za výklad a popřáli mu, ať se mu daří. Květiny se začaly pomalu zavírat, blížil se večer. Děti si daly trochu jídla, zabalily se do dek a brzy začaly usínat. Dneska totiž ušly velký kus cesty.

Jaké druhy květin znáte?

Znáte nějaká zvířata, která žijí na louce?

Co vás baví poznávat?

Máte doma nějaké zajímavé knížky o rostlinách nebo zvířatech?

Myslíte si, že je důležité poznávat svět, ve kterém žijeme?

Návrh aktivity

Katecheta připraví sušené nebo čerstvé bylinky a koření. Děti po čichu nebo i pohledem hádají, o jaké bylinky se jedná. Mohou se rozdělit na skupiny a každá z nich uvaří bylinkový čaj dle vlastního výběru.

Při pití čaje si skupiny zahrají pexeso se zvířecí či rostlinou tematikou. Po hře mají děti možnost představit ostatním knížku, kterou si přinesly, a povědět z ní ostatním něco zajímavého.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, uprostřed jsou květiny, děti mají svoje knížky. Začínají děti, děkují Pánu Bohu, že mohou poznávat zajímavosti o přírodě, že ji tak hezky stvořil. Kdo vysloví modlitbu, položí na stůl knížku. Katecheta modlitbu ukončí: *„Pane Bože, děkujeme Ti, že můžeme poznávat přírodu i druhé lidi. Děkujeme Ti, že se můžeme učit nové věci nejen ve škole, ale i mimo ni. Pane, chceme náš svět více poznat, abychom se o něj mohli dobře starat. Prosím, pomáhej nám s tím. Sláva Otci... Amen.“*

Pomůcky

- bylinky
- květina
- hrnečky
- konvice
- knihy o zvířatech
- pexesa s přírodní tematikou (děti jistě budou mít doma)

36. Oddanost

Následuji Ježíše, jako ovce následují Dobrého Pastýře.

21. dubna 2024, 4. neděle velikonoční

Jan 10, 16: „*Také ty musím přivést a uposlechnou mého hlasu a bude jen jedno stádce, jen jeden pastýř.*“

Celé evangelium: Jan 10, 11–18

Cíl setkání

Dítě propojuje příběh o ovcích a Dobrém pastýři se svým životem.

Komentář

Opět se vracíme k tématu, které už se v metodice ve velmi podobné formě objevilo. Dnes se nám v evangeliu nabízí podobenství o Dobrém pastýři, které je pro děti atraktivní a srozumitelné. Můžeme ho využít k upevnění vědomí, že se nemusí bát Ježíše následovat a spolehnout se na něj.

Doprovodný předmět nebo obrázek: kůň

Příběh

Setkání s koněm

Děti se probudily brzy ráno, už za úsvitu. Bylo to tím, že šly brzy spát. Nevadilo jim to. Nasnídaly se a vyrazily na další cestu. Prošly lesem a před jejich zraky se otevřely zatravněné kopce. Pásly se na nich ovce, krávy a koně. Nebylo ale jasné, kdo se o ně stará, pastviny ani nebyly oplocené. Bylo to zvláštní, ale vypadalo to, že zvířata se o sebe starají sama.

Sofi, Klárka a Olík tedy procházeli přes tyto pastviny. Zvířata na ně kývala hlavou a usmívala se. Některá se nechala pohladit. Najednou za nimi přiklusal statný hnědý kůň a začal se s nimi bavit. Vůbec je to nepřekvapilo, protože v téhle zemi už potkali mnoho mluvících zvířat. „Nazdar, kamarádi,“ začal přátelsky. „Vítejte na našich pastvinách. Odkud jdete?“ začal. Děti mu ve stručnosti povyprávěly o své cestě. „Aha, tak to máte v nohách mnoho kilometrů. Nechtěli byste svézt?“ Děti koníkovu nabídku nadšeně přijaly. „Prosím, popovezl bys nás na konec těchto luk? Pak bychom už pokračovali sami. Nechceme si tuto cestu příliš zlehčovat.“ Koník pokýval hlavou a zavelel: „Tak si nasedněte!“

Vešli se mu na záda pohodlně všichni tři. Nejdřív s nimi šel krokem, pak začal klusat a chvíli cválal. Zanedlouho byli u okraje pastvin. Koník ale nezastavil, místo toho pokračoval v cestě lesem. „Prosím, zastav!“ křičely děti. „Kam nás vezeš? Rádi bychom sesedli.“ Kůň ale nezastavoval. Děti začaly mít strach, že je zaveze úplně jinam, než

kam vede jejich cesta. Jak ale mají zjistit, jestli je kůň Satelův přítel, nebo ne? Těžko říct. Teď hlavně nevěděly, jak ho mají zastavit. Olivera napadlo kopnout ho do trupu. Udělal to s co největší silou. A to zabralo. Kůň zastavil a děti seskočily. „Copak, vy mi nevěříte?“ ptal se. Chtěl jsem vás dovézt na místo, kde by se vám moc líbilo. Byli byste tam jako v bavlnce. Možná byste ani nechtěli odejít. „Promiň, koníku,“ omlouvaly se děti, „my máme na této cestě svého průvodce a víme, že pro nás chce to nejlepší. Rádi bychom šli tam, kam nás zavede on, a ne tam, kam nás povezeš ty. Nehledáme pohodlí, chceme se dostat domů. Už jsme odmítli pobyt v paláci a odmítli bychom cokoli podobného. Ne že bychom nebyli rádi, že se o nás chceš postarat, ale patříme jinam.“ Koník na ně koukal s vytřeštěnýma očima. Trochu se urazil. „Tak víte co? Trhněte si nohou. Já jsem vás chtěl zavést do čokoládové stáje. Mohli byste tam sníst tolik čokolády, kolik byste chtěli. Opravdu nechcete?“ „Ne, opravdu ne. Promiň,“ stály si za svým děti. Kůň už nic neřekl, otočil se a odcválal pryč. Dětem to ale nevadilo. Oddechly si.

Máte rádi koně?

Jaká zvířata můžete potkat na louce?

Kdo se o ně stará?

Nechali byste se nalákat na čokoládovou stáj?

Myslíte si, že děti udělaly dobře, že se rozhodly jít dál samy?

Návrh aktivity

Hra „Jdi správnou cestou“

1. varianta – jednoduchá. Děti mají zavázané oči a jsou na jedné straně učebny nebo jiné větší místnosti. Katecheta má zvoneček a občas na něj zazvoní. Děti mají za úkol se k němu co nejrychleji a bez pádu dostat. Kdo katechetu najde, sundá si šátek a stoupne si k němu.

2. varianta: Děti se rozdělí do dvojic, mohou losovat lístečky ze začátku roku. Jeden si zaváže šátkem oči, druhý odejde na druhou stranu místnosti. Šeptam, aby je nikdo neslyšel, si domluví ve dvojici signál, za kterým půjde ten, kdo má zavázané oči. Hrají všichni najednou. Kdo najde jako první svého kamaráda? Kdo se nechal svést z cesty a šel za jiným hlasem?

Návrh modlitby

Pomodlíme se písničkou:

<https://zpevník.proscholy.cz/pisen/3222/jezisi-kriste-pastyri-nas>

Pomůcky

- šátky
- zvoneček

- písnička

37. Pracovitost

Spolu s Ježíšem se stávám lepším člověkem.

28. dubna 2024, 5. neděle velikonoční

Jan 15, 8: „*Tím bude oslaven můj Otec, že ponese mnoho ovoce a osvědčíte se jako moji učedníci.*“

Celé evangelium: Jan 15, 1–8

Cíl setkání

Dítě téma propojuje s tématem píle. Chápe, proč je v životě člověka důležité pracovat (nebo se učit) a zapojit se do společného díla.

Komentář

Práce dává člověku důstojnost, rozvíjí vloh a schopnosti a umožňuje podílet se na rozvoji světa. Je cennou službou našim bližním. V neposlední řadě prací reagujeme na to, že nám Bůh přenechal vzácný dar – stvořenou zemi. Pro děti může práce znamenat úplně jednoduché úkony v domácnosti, péči o vlastní osobu nebo pomoc druhým. Může to být ale také učení se novým věcem nebo hra, kterou ještě nemusí být schopny od práce rozlišit. To ale vůbec nevádí. Důležitá je samotná aktivita, která má smysl.

Doprovodný předmět nebo obrázek: lano

Příběh

Provaz

Děti se musely vrátit na začátek lesa, kde kůň nejspíš odbočil z cesty, po které měly jít. Nebyly si jisté, jestli se to stalo, nebo ne. Ale než aby se ztratily, radši se prostě chtěly vrátit. Na začátku lesa bylo rozcestí. A skutečně tam našli dřevěnou šipku, která ukazovala jiným směrem, než kam s nimi koník zabočil. Oddychly si, že jsou nyní správně, a vesele vykročily. Za chvíli však narazily na další překážku.

Došly ke kaňonu, přes který vedl visutý most. K mostu se ale muselo vyšplhat po žebříku, který byl úplně ztrouchnivělý. Oli se na něj pokusil stoupnout, ale příčka se pod ním hned rozpadla. Všichni tři přemýšleli, co budou dělat. Tato situace má určitě nějaké řešení. Ale jaké? Nic je nenapadlo.

V tom k nim přiskákala veverka. „Ahoj děti! Víím, jak se dostat na most. Vidíte támhle tu rostlinu? Tu vysokou s tlustým stonkem? Je to provaznice pevná. Uprostřed jejího stonku jsou vlákna, ze kterých se dá uplést provaz. Ukážu vám, jak na to. A když si ho upletete, vezmu jeho konec, vyhopkám na visutý most a tam provaz uvážu, abyste po něm mohly vylézt. Mě totiž ztrouchnivělé dřevo udrží.“ Děti se zaradovaly. „Děkujeme ti, hned jdeme natrhat tyhle zvláštní rostliny!“ A daly se do práce. Když jich měly

pořádnou hromadu, sedly si s veverkou na bobek do trávy a ta jim svými drobnými tlapkami ukázala, jak ze stonku vytahovat vlákna a splétat je. Nebylo to těžké, ale hodně časově náročné. Šlo to velmi pomalu. Dětem bylo jasné, že budou muset po zbytek dne splétat, pak tu někde přespát a další den ve splétání pokračovat. „To nevádí,“ pískla veverka, „nedaleko odtud je přístřešek, tam přespíte.“ Děti si oddychly. Splétaly tedy vlákna až do setmění a další den pak pokračovaly. V přístřešku našly nějaké jídlo, takže o večeři a snídani měly postaráno. Nakonec se jim jejich pracovitost vyplatila a lano dokončily. Měly z toho velkou radost. Veverka dodržela, co slíbila, a pomohla jim ho přivázat. Jeden po druhém vyšplhali nahoru na most. Odměnou jim byl nádherný výhled do kaňonu.

Viděli jste někdy ztrouchnivělé dřevo?

Umíte šplhat po žebříku a po provaze?

U které činnosti vydržíte mnoho hodin?

Proč je důležité být pracovitý?

Návrh aktivity

Seznámíme děti s heslem „Modli se a pracuj!“ Můžeme si říct, kde pracují jejich rodiče, jaké domácí práce dělají rodiče a jaké děti se svými sourozenci.

Pak následuje úklid učebny, fary, kostela, cesty před budovou – podle potřeby.

Návrh modlitby

Pomodlíme se modlitbu Otčenáš za všechny pracující.

Pomůcky

- úklidové prostředky a pomůcky podle druhu práce

38. Láska

Chci mít rád lidi okolo sebe, stejně jako Ježíš.

5. května 2024, 6. neděle velikonoční

Jan 15, 17: „*To vám přikazuji: Milujte se navzájem.*“

Celé evangelium: Jan 15, 9–17

Cíl setkání

Dítě poznává ctnost lásky jako rozhodnutí chtít něčí dobro. V modlitbě prosí za všechny, které má rádo.

Komentář

Opravdová láska, ke které nás zve Ježíš, je mnohem víc než cit. Jednání v lásce nám dává smysl, protože Bůh napřed jednal láskyplně s námi.

Doprovodný předmět nebo obrázek: visutý most

Příběh

Hádka a udobření

Most byl pevně vyrobený, ale trochu se houpal, jak to tak u visutých mostů bývá. Děti se držely okrajů a pomalu postupovaly vpřed. Přitom se kochaly nádhernou krajinou okolo a hlavně kaňonem pod nimi. Olík ale zjistil, že když bude po mostě mírně poskakovat, bude se pohupovat ještě víc. Připadalo mu to zábavné. „Hej, Olivere, nechej toho!“ okřikla ho Sofie. „Tohle mi hodně vadí. Nevíš, že mám strach z výšek? Není mi příjemné, když se ten most kýve víc, než je nutné.“ Olimu se ale přestat nechtělo, houpání se mu naopak zdálo super. A taky mu připadalo zábavné sestru trochu pozlobit. A tak povyskočil ještě trochu víc. Klárka, která šla jako poslední, v tu chvíli ztratila rovnováhu a podlomila se jí kolena. Málem propadla mezi provazy na pravém boku mostu. „Ááá, Olivere!“ vykřikla. „Okamžitě toho nechej! Vždyť jsem mohla spadnout dolů!“

Holky byly na Oliho právem našťvané. Když všichni tři slezli z mostu, ani se na něj nepodívaly. Šly několik kroků za ním a mračily se. Tak to trvalo dobrou hodinu. Olimu bylo těžko. Uvědomil si, že se zachoval špatně, ale nějak nedokázal poprosit holky o odpuštění. Ty si mezitím něco špitaly a dívaly se u toho na něj. Pak na něj zavolaly a poprosily ho, aby přišel za nimi. Klárka mu za obě dvě řekla: „Oli, byly jsme opravdu našťvané. Nechápeme, proč jsi to udělal. Vždyť celou cestu se k nám chováš tak hezky a pomáháš nám. Ta cesta přes most pro nás byla opravdu nepříjemná. Ale máme tě opravdu rády, ať se děje cokoli, a nechceme, aby nějaká chyba mezi námi způsobila, že

už nebudeme parťáci. Odpouštíme ti to.“ Olík byl dojatý. „Děkuji vám, holky, že jste mi tak vyšly vstříc. Je mi líto, že jsem za vámi sám nedokázal přijít a omluvit se vám. Děkuji, že jste to udělaly vy.“ A pak se všichni tři společně objali.

Byli jste někdy na mostě?

Bojíte se výšek?

Proč bylo Oliverovo chování nebezpečné?

Myslíte si, že se holky zachovaly správně? Nebo měly počkat, až se jim Oliver přijde omluvit?

Jak poznáte, že vás má někdo rád?

Návrh aktivity

Děti i s katechetou chodí po místnosti. Každý má v ruce fixu a na zádech nalepený papír. Když někoho potká, napíše mu na záda něco hezkého o něm. Každý píše každému. Na závěr si děti navzájem sundají papíry a v tichu si je přečtou.

Návrh modlitby

Modlíme se v kruhu, držíme se za ruce. Mohou začít děti, modlí se spontánní chvály a díky za bližní, kamarády, chválí Boha za jeho velkou lásku k nám.

Zakončíme některou z písní, např.:

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/2170/laska-kristova>

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/119/bozi-laska>

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/308/uzasna-laska>

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/1956/lasky-hrad>

Pomůcky

- papírová páska
- papíry
- fixa pro každého
- písničky

39. Tichost srdce

Chci, aby Ježíš zůstal v mém srdci.

12. května 2024, 7. neděle velikonoční

Jan 17, 11b: „Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno jako my.“

Celé evangelium: Jan 17, 11b–19

Cíl setkání

Dítě se naučí rozlišovat vnější a vnitřní tichost. V modlitbě se na ztišení soustředí.

Komentář

Děti již slyšely, že je důležité nejen to, co dělají, ale také co si myslí. S tichostí je to podobné. Umět se ztišit navenek není až tak náročné. I když pro některé z dětí i tohle může být velká výzva. Vnitřní ztišení je ale naopak dovednost, jejíž ovládnutí může být náročné i pro mnohé z dospělých. Je to však dovednost nesmírně důležitá, protože v tichu srdce promlouvá Bůh. Pojdme se společně s dětmi o takové ztišení pokusit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: figurka medvěda

Příběh

Medvěd

Roztržka mezi dětmi nakonec způsobila více problémů, než všichni tři čekali. Opuštění totiž neznamená říct jen *Odpouštím ti* nebo *Promiň*. Každému srdci trvá, než se uklidní a skutečně se přestane zlobit. Všichni to při překonávání další překážky pocítili na vlastní kůži.

Přišli totiž na holou planinu, uprostřed které spal velký medvěd. Na jejím okraji uviděli ceduli, na které bylo napsáno: MEDVĚDA PROBUDÍ TEN, KDO NEMÁ TICHÉ SRDCE. Děti to moc nechápaly. „Když nebudeme mluvit a půjdeme po špičkách, tak ho přece neprobudíme, ne?“ krčila rameny Klárka. Hned se tedy vydali na cestu. Jenže stačilo udělat asi pět kroků a ozvalo se hlasitě: „Oli si vůbec neuvědomil, že bych do toho kaňonu mohla spadnout!“ Děti se na sebe nechápavě dívaly. Klárka polekaně vypískla: „Přesně tohle jsem si teď pomyslela! Tady je asi slyšet, co si myslíme. Už je mi jasné, co se myslí tím tichým srdcem. Jenže jak ho máme získat, když jsme tak rozhození z toho, co se nám stalo na mostě?“

Zkusily zase kousek popojít. Jenže po pár krocích se ozvalo: „Jsem takový hlupák. Měl jsem se hned omluvit.“ Tahle věta vyšla z Olíkova srdce. A hned potom: „Jsem si jistá, že tenhle úkol nezvládnou. Nedokážu se uklidnit.“ Tak zněly obavy, kterých bylo plné

srdce Sofinky. Netušili, co mají dělat. Rozrušená srdce přece nejde jen tak zklidnit. Najednou je všechny tři zároveň napadlo, že by mohli zkusit myslet na Satela. Zavřeli oči a představovali si ho. Najednou se úplně uklidnili. U srdce je začínalo hřát. Žádné zvuky se už neozývaly. Chytli se za ruce a opatrně kráčeli směrem k medvědovi. S myšlenkami na Satela pak bezpečně přešli celou planinu, aniž by medvěda probudili.

Viděli jste někdy živého medvěda?

Viděli jste nějaké jiné velké a nebezpečné zvíře?

Proč je důležité nejen to, co si říkáme, ale i na co myslíme?

Návrh aktivity

Děti na lístky napíší, co jim běží hlavou v podobných situacích jako je ta, o které jsme četli. Katecheta/medvěd si lehne/sedne doprostřed místnosti a dělá, že spí. Kolem sebe má lístečky, které napsaly děti. Děti mají za úkol medvěda neprobudit a po jednom lístky postupně odnést. Pokud se medvěd vzbudí, musí všichni ztuhnout jako sochy a počkat, až zase usne.

Návrh modlitby

Použijeme srdce s popsanými kamínky, které děti vytvořily na jednom z předešlých setkání. Srdce je uprostřed stolu a děti u sebe mají lístečky, které vzaly medvědovi. Děti se modlí, použijí přitom slova z lístečku. Např.: *„Pane Ježíši, prosím, odpusť mi, že se po hádce vždycky dlouho zlobím.“* *„Pane Bože, děkuji Ti, že když se pohádám, chci se rychle usmířit, abych měl v srdci pokoj“* apod. Když proběhne modlitba kolem stolu, vezmou děti své lístečky, složí je a každý vymění svůj lístek za kamínek, který si odnese domů.

Pomůcky

- srdce s kamínky
- lístečky
- tužky

40. Duch svatý

Posílá mi ho Ježíš, aby mi pomáhal.

19. května 2024, Slavnost Soslání Ducha svatého

Jan 15, 26: „Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, který vychází od Otce, ten vydá o mně svědectví.“

Celé evangelium: Jan 15, 26–27; 16, 12–15

Cíl setkání

Dítě se seznamuje s osobou Ducha svatého. V modlitbě ho prosí o některý z jeho darů.

Komentář

Duch svatý v nás probouzí víru a nový život. Díky němu poznáváme Otce a Syna – i přesto, že ve zjevování osob Nejsvětější Trojice je poslední. Možná ho také často opomíjíme. Dětem ho můžeme v souvislosti se ctnostmi představit jako toho, který nám přichází na pomoc, aby se nám dařilo návyky v dobrém získávat.

Doprovodný předmět nebo obrázek: světluška, světlo

Příběh

Tma

Děti opět procházely lesem. Byl ale úplně jiný než lesy, které už během své dobrodružné cesty viděly. Tento byl hustší a temnější. Nikdy by nevěřily, jak může být les nepříjemně tmavý, chladný a strašidelný. Cesta byla velmi úzká a proplétala se mezi různými kořeny, trnám a většními i menšími kameny. Děti skoro neviděly pod nohy. Měly obavu, že ze stezky sejdou a ztratí se. A bohužel se to stalo. Najednou zjistily, že vůbec nevědí, kde jsou. Měly velký strach.

„Zavoláme Satela!“ rozhodl Oliver. „Satelo, prosím, pomoz nám,“ zašeptali naléhavě všichni najednou. Byla v nich malá dušička. Doufali, že Satelo brzy přijde. Pár sekund bylo ticho. Chvíli se báli, že je tentokrát nechá na holičkách. Ale mýlili se. Za chvíli uslyšeli jeho hlas. Říkal jim: „Nebojte se, moji milovaní. Tentokrát za vámi nepřijdu. Ale pošlu vám pomocnici, která vám pomůže dostat se z lesa ven.“

V tu chvíli se nedaleko mezi stromy rozsvítilo světlo. Byla to světluška. Nebyla to ale taková, jaké se prohánějí po lukách v našem světě. Tahle byla daleko větší a dokonale osvětlila cestu tak, že děti perfektně viděly, kam šlapou. Následovaly světlušku a ta je vyvedla z lesa ven. Už se začínalo stmívat, a tak s nimi ještě pokračovala dál. Byla to taková jejich létající lampička. Dovedla je na úpatí malého kopce, pod kterým našli další

přístřešek. Byl opět podobný těm, ve kterých už přespávali. I tentokrát tam na ně čekalo jídlo. Světluška ještě počkala, až se děti navečeří a uloží ke spánku. Pak se s nimi rozloučila a odletěla. Děti byly i dnes tak vyčerpané, že hned usnuly.

Víte, jak vypadá světluška?

Bojíte se tmy?

Byli jste někdy v lese potmě?

Co děláte, když se ocitnete ve tmě?

Návrh aktivity

Před aktivitou schová katecheta symboly Ducha svatého a na lístcích napsané ovoce Ducha svatého (Ga 5, 22–23) a také jeho dary. Podle počtu dětí. K přípravě můžeme využít:

<http://farnostkunovice.cz/symboly-ducha-svateho/>

<https://www.pastorace.cz/tematicke-texty/kdo-je-duch-svaty-symboly-ducha>

<https://www.bihk.cz/sites/default/files/inline->

<files/6.%20V%C4%9B%C5%99%C3%Adm%20v%20Ducha%20Svat%C3%A9ho.pdf>

<https://download2.katechetiolomouc.cz/materialy/liturgicky-rok/duch->

<svaty/symboly-ducha-svateho.doc>

<https://www.farnostnoveveseli.cz/otazky-viry/sedmero-daru-ducha-svateho>

<https://www.pastorace.cz/tematicke-texty/dary-a-plody-ducha-svateho>

<https://www.pastorace.cz/tematicke-texty/život-z-ducha-dary-ducha-ovoce-ducha->

<p-ales-opatrný>

Sedíme kolem stolu a na stole leží různé symboly, např.: kříž, smajlík, zákaz vjezdu, panáček označující WC, skautská lilie, blesk (symbol elektrického napětí) apod.

Povídáme si s dětmi o symbolech: co znamenají a proč je používáme. V příběhu byla světluška, která nesla světlo. Víme, co světlo symbolizuje? Čí je to symbol? Ducha svatého. Děti hledají po učebně schované obrázky se symboly a slovy. Symboly a slova na lístečcích si vysvětlíme. Děti si pak vyberou jeden lísteček a izolepou nalepí lístek na svíčku.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu a uprostřed hoří velká svíčka. Katecheta se modlí: *„Duchu svatý, Ty jsi náš pomocník, ochránce a přímlovce. Dáváš nám své dary a ten, kdo žije v jednotě s Tebou, poznává ve svém životě Tvé ovoce. Děkujeme Ti, že nás vedeš, dáváš nám odvahu a sílu, ukazuješ nám Boží Lásku.“* Následuje modlitba dětí – podle toho, co si vybraly. Např.: *„Duchu svatý, děkuji Ti, že nám dáváš do srdce pokoj.“* Když řeknou svou modlitbu, zapálí svou svíčku a přidají ji k té uprostřed stolu.

Modlitbu zakončíme písní:

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/391/prosba-k-uchu-svatemu>

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/937/uch-svaty-je-pan>

Poznámka

Se staršími dětmi můžeme tuto slavnost uspořádat venku u ohně, zapalovat mohou pochodně nebo také svíčky, například špejlí odpálenou z ohně.

Pomůcky

- obrázky se symboly
- lístky s názvy ovoce a darů Ducha svatého
- svíčka pro každé dítě
- větší svíčka
- zápalky
- izolepa

41. Nejsvětější Trojice

Bůh Otec, Syn Ježíš a Duch svatý patří k sobě.

26. května 2024, Slavnost Nejsvětější Trojice

Mt 28, 20: „*Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa.*“

Celé evangelium: Mt 28, 16–20

Cíl setkání

Dítě propojuje postavy Boha Otce, Ježíše Syna a Ducha svatého. Rozumí, že jde o tajemství, které se těžko vysvětluje.

Komentář

Trojice je tajemství, které je těžko uchopitelné. V příběhu na tuto neděli děti poznávají Satela, jeho otce a Auxilii jako sehranou skupinu, pod jejichž rukama vzniká něco nového a krásného. Jsou neoddělitelně spjati. Jsou jako kořeny, větve a koruna stromu.

Doprovodný předmět nebo obrázek: zahrada

Příběh

Další seznámení

Děti se probudily do trochu chladnějšího, ale příjemného rána. Jen co se nasnídaly, objevil se nad jejich hlavami velký létající brouček. Byl docela ošklivý. Nevěděly, o jaký druh hmyzu se jedná. Zkoumavě ho pozorovaly. Brouček na ně promluvil: „Nebojte se. Já jsem světluška, která vás včera vyvedla z lesa. Ještě nikdy jste neviděli světlušku za světla, že? To nevádí. Nejsme příliš hezké.“ Ale já už teď stejně světluškou nebudu. A po těch slovech se proměnila v děvče. Vypadala o něco starší než Klárka, Oli a Sofča. Pak pokračovala: „Jmenuji se Auxilia. Satelo mě poprosil, abych vás dnes ještě doprovodila. Nedaleko odtud je totiž někdo, kdo by vás moc rád viděl. Zavedu vás za ním.“ Děti byly napjaté, o koho se bude jednat. Byly zvyklé, že prožívají dobrodružství, které je plné překvapení, tak se ani neptaly a hned dívku následovaly.

Auxilia s dětmi obešla kopec, pod kterým nocovaly. Brzy všichni přišli k velké zahradě ohraničené živým plotem. Byla tak nádherná! Rostliny v ní rostly trochu divoce jedna přes druhou, zároveň však bylo jasně patrné, že se o ně někdo láskyplně stará. Byla tu spousta stromů obsypaných ovocem. Květiny hrály všemi barvami. Někdo tu taky vysázal spoustu zeleniny, která akorát dozrávala. Dívka s nimi procházela mezi záhony a rozhlížela se okolo. Někoho hledala. „Tam je!“ vykřikla radostí. Kousek od nich uviděli muže v košili s vyhrnutými rukávy, jak se sklání nad keříky rajčat. Vydali se za ním. Když

uslyšel jejich kroky, otočil se a rozzářily se mu oči. „Olivere! Sofie! Kláro! To jsem rád, že jdete. Konečně vás mám u sebe! Jsem Satelův otec. Celou dobu, co putujete po naší zemi, o vás vím. Vítám vás v naší zahradě.“ „Máte to tu nádherné!“ chválily zahradu děti. „A kdo se o ni stará?“ zeptala se Sofča. „No přece Auxilia, Satelo a já,“ usmál se Satelův táta.

Byli jste někdy v zahradě?

Máte doma zahradu?

Jaký máte rádi strom, ovoce, květinu, zeleninu?

S kým jste se naposledy seznámili?

Návrh aktivity

V učebně jsou poschovávané trojlístky z jetele. Děti mají za úkol najít jeden pro sebe – řekneme jim, aby našly něco, co tu obvykle nebývá. Během hovoru přivedeme děti na to, že i my jsme se během roku seznamovali s novými osobami. A nebyly to jen postavy z příběhu, ale povídali jsme si o Pánu Ježíši a také o Bohu Otci a o Duchu svatém a také jsme se k nim modlili. Rozhovor o Trojici můžeme podepřít textem na:

<https://deti.vira.cz/clanky/tri-bohove>

Děti si trojlístek mohou fixou popsat – Otec, Syn a Duch svatý. Na trojlístku si ukážeme, že jsou to tři listy spojené do jednoho. Žádný není důležitější nebo větší, zelenější. Když jeden odtrhneme, už to nebude celek, celý list. Tak je to i s božskými osobami. Pokud máme k dispozici ikonu Boží Trojice, můžeme ji dětem také ukázat.

Necháme ji kolovat. Můžeme ji též vytisknout z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Nejsv%C4%9Bt%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD_Trojice#/media/Soubor:Angelsatmamre-trinity-rublev-1410.jpg

K vysvětlení je také možné použít tuto vitráž:

<https://deti.vira.cz/kalendar/liturgicky-rok-vitraze-1#gallery-25>

Děti se mohou inspirovat a podobné obrázky nakreslit. Doma si je vystaví, aby na tři Boží osoby nezapomněly.

Návrh modlitby

Klečíme před ikonou Boží Trojice a katecheta se modlí: „*Bože, který jsi trojjediný, jsi Otec, Syn a Duch svatý. Ty víš, že je pro nás lidi těžké takové tajemství pochopit. Prosíme, odpusť nám, když na některou Tvou osobu v modlitbě zapomínáme, a dej, ať umíme užívat všeho, co nám jako trojjediný Bůh nabízíš.*“ Následuje chvíle ticha. Společně se třikrát pomodlíme Sláva Otci!

Pomůcky

- připravené materiály z internetu

- ikona Boží Trojice
- čtvrtky
- pastelky
- fixy

42. Rozumnost

Celý život se učím poznávat Boha a svět.

2. června 2024, 9. neděle v mezidobí

Mk 23, 27: „Sobota je pro člověka, a ne člověk pro sobotu.“

Celé evangelium: Mk 2, 23–3, 6

Cíl setkání

Dítě chápe, že rozumnost je pro něj dosažitelná. Modlí se k Ježíši, aby mu pomáhal rozumět věcem okolo sebe.

Komentář

Rozumný člověk dokáže sbírat a stmelovat výsledky své denní zkušenosti. Dokáže pak rozlišit, co je třeba říct či udělat. K tomu mu pomáhá vše, co během svého života poznává, o co se zajímá, jak přistupuje k informacím, zážitkům a zkušenostem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: zahradní nářadí

Příběh

Poznávání zahrady

Satelův otec dětem navrhl: „Nechtěly byste si zahradu pořádně prohlédnout?“ Děti s radostí souhlasily. Pak všichni společně procházeli mezi zarostlými barevnými záhony a otec s Auxiliou jim u každého chvíli něco povídali. Vysvětlovali jim, jak se pěstují rajčata, okurky, papriky, čocka, dýně i mrkev. Nezáleží jen na tom, jestli zahradník rostliny správně zalévá, ale taky na tom, jak se k nim chová. Je důležité, jak je bere do rukou nebo jak k nim mluví. Pod rukama laskavého a pečlivého zahradníka vyrůstají rostliny, které jsou velké, chutné a nenapadají je škůdci.

Prohlédli si také bylinkovou skalku. Děti se dozvěděly o velkém množství léčivých rostlin, které dosud neznaly. Teď už věděly, která rostlina pomůže od bolesti hlavy, kterou mohou přiložit na rozbité koleno i která dokáže zmírnit strach a úzkosti. Pak jim Auxilia ukázala, jak správně sadit a zalévat květiny, aby prospívaly a rostly do krásy. Otec jim poté názorně předvedl, jak správně roubovat ovocné stromy, aby nesly hojné ovoce. Strávili v zahradě celý den. Večer si sedli k venkovnímu krbu u malého zahradního domku. Děti dostaly k večeři zeleninový salát. Lepší nikdy nejdly.

Pak si společně povídali. Děti děkovaly za to, že se mohly dozvědět tolik nových věcí. Satelův otec jim vysvětloval: „Kdo chce mít krásnou zahradu, ten se o ni musí správně starat. A správně starat se může jen ten, kdo jí dobře rozumí. Je třeba vědět, co, jak a kdy dělat, aby se zahradě dařilo. Přeji vám, ať jsou vaše životy takové zahrádky, kterým

se snažíte rozumět a dobře se o ně starat. Věřím, že na této cestě jste se toho mnoho naučili a vyrostli jste v dobrém. Až se vrátíte domů, myslím, že budete úplně jinými dětmi, než které před pár dny přeskočily živý plot na konci lesa. Vaše cesta je skoro u konce. Čekají vás poslední tři překážky. Ty nejtěžší. Budete muset projít trojím dveřmi, každými jinak. A teď by, myslím, bylo dobré, abyste už šli spát, ať jste zítra svěží.“ Děti poslechly a uložily se ke spánku v zahradním domku. Chvíli jim trvalo, než usnuly. V hlavě jim běžely všechny ty nově nabyté znalosti o péči o zahradu a taky poslední tátova slova.

*Zkoušeli jste někdy něco pěstovat?
A co byste si chtěli zkusit vypěstovat?*

Návrh aktivity

Ukážeme dětem obrázky ovoce a zeleniny (nebo jarních a letních květin) – mohou je třídít, případně si můžeme připravit pexeso.

Pak si povídáme o pěstování rostlin, jak a proč rostliny rostou a jak to chodí v přírodě. Do rozhovoru zapojíme co nejvíce děti, aby ony samy vysvětlovaly ostatním.

Pak dětem ukážeme, jak zasadit sazeničku květiny do květináče a jak o ni pečovat. Poté si každé dítě zasadí svou květinu pro maminku.

Do připravených truhlíků si děti ve skupině zasadí ředkvičky apod. Opět si povídáme o tom, jak o ně pečovat. Pokud je to možné, mohou si děti rozdělit služby v týdnu a chodit je zalévat.

Růst rostlinek pak sledujeme během času. Ukážeme dětem, jak se pleje, jednotí a nakonec úrodu sníme.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu, každý si vezme jeden nebo více obrázků z předchozí aktivity, které má rád nebo které se mu líbí. Začíná některé z dětí – chválíme Boha za všechny ty dary, které nám dal. Kdo řekne chválu, položí obrázek na stůl.

Zakončíme:

<http://chvaly.nasefara.cz/index.php?id=106>

<http://chvaly.nasefara.cz/index.php?id=254&tag=chvala>

Pomůcky

- obrázky ovoce, zeleniny, květin – můžeme použít pexesa
- květináč pro každé dítě
- sazeničky květin
- semínka ředkviček
- truhlíky, zem, konvička s vodou

43. Otevřenost

Jsem tady pro druhé lidi.

9. června 2024, 10. neděle v mezidobí

Mk 3, 34–35: „*To je má matka a to jsou moji příbuzní! Každý, kdo plní vůli Boží, to je můj bratr i sestra i matka.*“

Celé evangelium: Mk 3, 20–35

Cíl setkání

Dítě rozumí, proč je potřeba neuzavírat se před druhými, myslet na jejich potřeby a snažit se tvořit hezké vztahy. V modlitbě za své vztahy prosí.

Komentář

Otevřenost je základem komunikace. Tam, kde není ochota vyjít druhým lidem vstříc, vztahy troskotají. Děti se postupně učí, že je třeba umět nejen vyjádřit svůj názor, ale také si poslechnout názor druhého. Vytvářejme jim pro to prostor a buďme jim příkladem.

Doprovodný předmět nebo obrázek: dveře

Příběh:

Dohoda

Ráno je Auxilia vzbudila už za úsvitu. „Myslím, že byste měli jít, abyste vše stihli,“ povzbuzovala je. Dostali od ní pytlík s jídlem na cestu. Pak je vyprovodila brankou na samém konci zahrady.

Vykračovali si úzkou pěšinou mezi dvěma poli. Slunce už bylo vysoko na obloze, když dorazili ke zdi, ve které byly troje prosklené dveře. Nad nimi visel nápis: MUSÍTE SE SHODNOUT, KTERÝMI PROJDETE. PAK VÁS CESTA DOVEDE K DALŠÍM DVEŘÍM. Všechny dveře byly prosklené. „Jé, no tak to je směšně jednoduché!“ smála se Klárka. Postupně se podívali skrz všechna tři skla. Za levými dveřmi byla stejná cesta, po které přišli. Za prostředními dveřmi byl ovocný sad podobný tomu, který viděli v zahradě Satela, jeho otce a Auxilie. Za posledními dveřmi byl les. „Tak co, kam půjdeme?“ zeptala se Klárka sourozenců. „Já bych šla doleva. Je tam stejná cesta jako tady, to na mě působí věrohodně.“ „Tak to ne, já bych šla do toho sadu,“ na to Sofča. „Věřím mu víc, protože mi připomíná sad, který jsme viděli včera a ve kterém nám bylo dobře.“ A Oliver to zakončil: „Holky, já bych tedy šel do toho lesa. Začíná být celkem dost horko a v lese nám bude příjemně.“

A jéje, co teď? Každý měl jiný názor. Koukali na sebe. Všem třem proběhlo hlavou: „Ale správně si to myslím já! Svého názoru se nevzdám.“ Jako by jim nějaké kouzlo zavíralo srdce. Cítili kolem sebe chlad a chvěli se. Nevěděli, co mají dělat. Bylo to čím dál silnější. Sofie najednou dostala spásný nápad a zakřičela: „Satelo! Pomoz nám uchovat si srdce otevřené!“ Olík a Klárka se pak přidali: „Prosím, pomoz nám!“ Najednou se jim od hrudníku začalo rozlévat teplo a třes povolil. Objali se. „Tak co, kam půjdeme?“ zeptala se znovu Klárka. Chvíli se společně domlouvali a nakonec společně vybrali dveře, za kterými pokračovala obyčejná cesta. Protentokrát měli vyhráno. Otevřeli je a vydali se za dalším dobrodružstvím.

Shodnete se doma na všem?

Co děláte, když nemáte na něco stejný názor jako druzí?

Dokážete se s druhými lidmi domluvit?

Stojíte si někdy neoblomně za svým názorem?

Návrh aktivity

1. varianta – jednodušší

Předložíme dětem tento nebo podobný příběh, viz

<https://www.hranostaj.cz/hra4783>

„To vám jednou byl udělen naprosto obyčejný úkol. Dovést nějakého chudého zloděje od soudu u pána do žaláře. Normálně by to byla povinnost pro strážného, ale z nějakého důvodu pán zdejšího hradu trval na tom, že to musíte udělat právě vy. Ani vás nenapadlo odporovat. Ale během sestupu k žalářům se zloděj rozmluvil a vyprávěl vám, co se stalo. Řekl vám, že je vlastně statkář z blízké vesnice, ale při nedávných povodních se musel spolu se svou ženou a dítětem ze svého domu vystěhovat. S tím málem, co jim prý nevzala voda, přišli do města a doufali, že zde budou moct nějakou dobu přečkat, než hladina vody klesne. Prý si taky zkoušel najít práci, ale jako sedlák neuměl nic jiného, než se starat o své pole a dobytek, a tak žádnou nenašel. Když jim nakonec došly zásoby, co měli ještě z domova, nezbyvalo mu než ukrást bochník chleba. Bohužel nebyl dobrý ani v kradení, a tak se stalo, že ho hned při jeho prvním pokusu chytili. Než zloděj se svým vypravováním skončil, došli jste k mřížím od šatlavy, za které měl být vsazen na 30 dní. Teď se na vás díval, jako by očekával vaši odpověď.“

Dáme dětem na výběr dvě řešení: 1. Uvěřit sedlákovi a pustit ho. 2. Nenechat se zviklat a zavřít ho.

Podle názorů dětí vytvoříme dvě skupiny. Děti si ve skupinách řeknou, proč mají právě tento názor, a vyberou svého zástupce. Zástupci pak spolu diskutují a argumentují. Mohou se přitom radit se svou skupinou. Hra by měla končit tím, že jeden zástupce přesvědčí druhého o svém názoru, ale nemusí tak končit. Děti si vyzkoušejí, jaké je to trvat na svém názoru a obhájit ho. Zjistí také, jak umějí

přesvědčit druhé o něčem, co považují za správné. Na závěr si děti z obou skupin potřesou rukama.

2. varianta – těžší

Děti se rozdělí do skupin ještě před přečtením textu a pak si musí prodiskutovat názor ve skupině, ideálně dojít k jednomu řešení. Pokud každá skupina došla k jinému názoru, můžeme pokračovat dále jako v první variantě.

Pokud máme dobré řečníky, můžeme skupině předložit více variant k řešení, viz odkaz.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu a na stole je svíčka. Katecheta se modlí: *„Pane Bože, Ty jsi nám dal rozum a svobodnou vůli se rozhodovat. Dal jsi je každému člověku. Prosíme tě, nauč nás respektovat názory druhých, být otevření k druhým lidem, ale také stát si za tím, co považujeme za správné. Prosím tě, otevři naše srdce, ať v druhých lidech vidíme to dobré. Amen!“*

Zakončíme písněmi:

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/627/spoj-nas-v-jedno-pane>

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/87/vsichni-jsme-jedno-telo>

Pomůcky

- text příběhu
- písně

44. Trpělivost Dokážu čekat.

16. června 2024, 11. neděle v mezidobí

Mk 4, 26–27: „Boží království je podobné člověku, který zaseje do země semeno; ať spí nebo je vzhůru, ve dne i v noci, semeno klíčí a roste, on ani neví jak.“

Celé evangelium: Mk 4, 26–34

Cíl setkání

Dítě chápe, proč je důležité umět čekat. Uvádí příklady situací ze svého života, ve kterých může projevit trpělivost.

Komentář

Trpělivost je ctnost, která nám spolu se statečností pomáhá vytrvat, zaplašit smutek a skleslost. Dokážeme díky ní vydržet žít i s tím, co ještě není hotové, a přijmout, že nám něco chybí. Díky ní dokážeme snášet zlo, které nemůžeme odstranit, například nemoc a bolest. Trpělivosti nás často učí Bůh, když nevyslyší naše modlitby ihned. Děti se mohou učit trpělivosti na každodenních drobnostech. Může pro ně být velmi náročné vydržet pět minut nesníst čokoládový bonbon, na který se velmi těší. Tato drobná překonání pro ně mohou v budoucnosti mnoho znamenat, protože je připravují na mnohem náročnější situace.

Doprovodný předmět nebo obrázek: přesýpací hodiny

Příběh

Přesýpací hodiny

Zanedlouho dorazili k dalším dveřím. Byly zapuštěné v kamenné zdi. Uprostřed byl otvor a v něm přesýpací hodiny. A samozřejmě bylo zamčeno. Zajímavé ale bylo, že přesýpací hodiny vypadaly, jako by je právě někdo otočil, ale nepřesýpaly se. Dětem to připadalo zajímavé, takže je všechny tři začaly zkoumat. V tu chvíli se písek v nich začal sypat z horní části do spodní! Chvíli ho pozorovaly. Olík pak řekl: „Jdu si sednout do trávy,“ a odešel. Jakmile se otočil, hodiny se zastavily. „Ty jo!“ vykřikly holky. „Ty hodiny se asi přesýpají, jen když se na ně všichni tři dohromady koukáme! Když je necháme celé přesypat, dveře se určitě otevřou.“

Olík se tedy za nimi vrátil a společně upřeně sledovali, jak písek zrnko po zrnku padá dolů. Měli ale pocit, že ho v horní části hodin vůbec neubývá. Postupně začínali být netrpěliví. „Nešla by ta zeď raději přelézt?“ napadlo Olivera. „Ne, rozhodně nešla,“ usadila ho Sofča. „Satelův otec přece říkal, že musíme projít dveřmi. A tak stáli dál. Bolely je nohy i záda. Už to trvalo minimálně dvě hodiny a písku byla přesýpaná sotva

polovina. Bylo to hrozné. „Já to nevydržím,“ špitala Klárka se slzami na krajíčku. Sofi ji povzbuzovala: „Prosím, buď trpělivá. To zvládneme. Už jsme skoro v cíli.“ Olík netrpělivě přešlapoval, ale z hodin nespustil oči. Chytili se za ruce a pevně si je tiskli. Zjistili, že můžou společně dělat dřepy, aby jim nedřevěněly nohy. U toho se samozřejmě pořád dívali na hodiny. Pak si zpívali a chvíli také hráli slovní fotbal. Nevěřili, že jedna z nejnáročnějších výzev pro ně bude vydržet tak dlouho v klidu. A nakonec se podařilo. Bylo to sice nekonečné, ale přece jen po několika hodinách propadlo zúženinou uprostřed hodin poslední zrnko písku. Dveře cvakly a otevřely se. „Hurá!“ křičeli všichni tři kamarádi radostí. Šťastně proběhli dveřmi. Byli tolik rádi, že se mohou zase svobodně hýbat.

Víte, jak vypadají přesýpací hodiny?

Dokážete na něco trpělivě čekat?

Jak byste si krátili čas při takovém čekání?

Proč je důležité být trpělivý?

Návrh aktivity

Jak si krátíte čas třeba u lékaře? Kdy vám ubíhá čas rychle a kdy pomalu? Na daný pokyn děti odhadují minutu. Sedí na příklad kolem stolu a mají zavřené oči. Kdo si myslí, že už uplynula minuta, ten je otevře nebo si stoupne apod.

Pak si s dětmi povídáme o tom, jak jsme se za celý rok sžili, že si tu našly kamarády atd. Děti si vylosují lístečky se jménem některého z dětí. Pak si vyzkoušíme trpělivost – vyrobíme si náramek přátelství.

Návod:

http://www.naramkypratelstvi.cz/prvni_naramek.htm

Pokud děti nestihnou náramek dodělat, vezmou si ho domů a přinesou příště.

Můžeme jim nakopírovat návod, aby doma věděly, jak dál, nebo jim poslat odkaz na web.

Návrh modlitby

Sedíme u stolu a na stole je budík nebo hodiny. Katecheta se modlí: „*Pane Bože, Ty máš s námi nekonečnou trpělivost. I když Tě neustále opouštíme a děláme věci bez Tebe, Ty nám vždy odpouštíš a zkoušíš to s námi stále znovu. Dej, prosím, ať i my máme trpělivost s našimi bližními i sami se sebou. Amen.*“ Děti se přidávají s konkrétními prosbami, např.: „*Pane Ježíši, dej, ať jsem trpělivý, když mi nejde matika. Pane Bože, prosím, dej, ať mám trpělivost s mladší sestrou...*“

Zakončíme modlitbou Páně.

Pomůcky

- bavlnky

- návod na výrobu náramků
- lístečky se jmény dětí
- budík
- stopky

45. Statečnost Vytrvám v těžkostech.

23. června 2024, 12. neděle v mezidobí

Mk 4, 40: „Proč se bojíte? Pořád ještě nemáte víru?“

Celé evangelium: Mk 4, 35–41

Cíl setkání

Dítě je povzbuzeno ke statečnosti v situacích, které jsou pro něj těžké. V modlitbě Ježíši svěřuje situace, ve kterých si přeje tuto ctnost dokázat projevít.

Komentář

Statečnost souvisí s trpělivostí a pro dítě je získání tohoto návyku v dobrém srozumitelné a aktuální. Musí si zvyknout na spoustu situací, které jsou pro dospělé úplně běžné. Mnohé z nich jsou pro něj velmi nepříjemné. Statečnost pomáhá vytrvat v úsilí o dobro, nesmí se však přehoupnout ve snášení příkoří, útlaku nebo nespravedlnosti, proti nimž by se mělo zakročit.

Doprovodný předmět nebo obrázek: kamarádi

Příběh

Poslední výzva

Asi po dvou hodinách cesty dorazili na úpatí prudkého a vysokého kopce. Na jeho vrcholku rozeznávali nějaký divný výstupek. „To jsou poslední dveře!“ pochopil jako první Oliver. Musíme jimi projít. Když to dokážeme, určitě se dostaneme zpátky domů. Na nic nečekali a vyrazili směrem k vrcholku. Kopec byl velmi prudký, takže postupovali pomalu. Po čase se jim ale začalo zdát, že je něco táhne dolů. „To začíná být náročné,“ poznamenal Oliver. „Holky, prosím, buďte statečné. Kdyby byl nějaký problém, hned to řekněte. Musíme si vzájemně pomoci.“ Nemohli se tentokrát držet za ruce, protože by je to ještě více zpomalovalo. Připadali si, jako kdyby jejich těla měla tak sto kilo. A s každým krokem se to zhoršovalo.

Najednou se na ně z vrcholku začaly kutálet kamínky. Snažili se jim vyhýbat, ale ne vždy se to podařilo. Občas je nějaký praštil a pěkně to bolelo. „To budou modřiny,“ pomysleli si. Už byli v poslední třetině kopce, když začalo pršet. Za chvíli byli promočení na kost. Byla jim hrozná zima. Nedívali se ani nalevo, ani napravo a snažili se jít dál. Bylo to úmorné. Jejich těla stále více těžkla. Postupovali po malinkatých kousíčkách a zmáhala je velká únava, ale nevzdávali se. „Už jsme skoro tam!“ povzbuzoval Oliver holky. Zbývalo už jen pár metrů.

Podařilo se. Jakmile došli ke dveřím, přestalo pršet i padat kamení a jejich těla přestala těžknout. Najednou zjistili, že se prodírají živým plotem, jsou úplně suší a čistí a nemají na sobě ani jednu modřinu. Zmizel i batoh, ve kterém měli jídlo a všechny půjčené věci. Jen Oliverovi v kapse poskakoval mobil. Koukl na něj a čekal, že bude vybitý. Ale nebyl. Uviděl na něm stejné datum a čas, jako tenkrát, když šli odpoledne na výlet do lesa. Byli zpátky doma a v jejich světě neuběhla ani minuta.

Jste často unavení?

Zmokli jste někdy venku?

Od čeho jste měli modřiny?

V jakých situacích jste projevili statečnost?

A v jakých situacích byste chtěli být statečnější?

Návrh aktivity

Pozveme si na hodinu někoho, kdo v životě projevil nebo projevuje statečnost – pamětníka z 2. světové války, příslušníka PTP, někoho vězněného za doby totality, hasiče, policistu, záchranáře, maminku nemocného dítěte apod. a uspořádáme pro děti povídání a následnou diskusi s otázkami. Cílem je ukázat dětem, že i obyčejní lidé jsou stateční, že to nemusí být jen rytíři či superhrdinové, ale může to být každý z nás. Pokud nikoho takového nemáme, připravíme si fotky hrdinů z knížek a filmů, jako je Harry Potter, Superman, ale také „hrdinů z lidu“, např. někoho z města nebo farnosti, koho děti znají. Povídáme si s dětmi, čím byli/jsou výjimeční a co je to vlastně statečnost a jestli i děti mohou být statečné a v jakých situacích.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu a na stole jsou obrázky hrdinů. Pokud máme živého hrdinu a je ochotný s námi zůstat při modlitbě, zapojíme ho také. Děti se samy spontánně modlí, ať už přímlovami nebo díky. Nezapomenou do modliteb zahrnout hrdiny kolem nás, které poznaly z vyprávění nebo osobně.

Na závěr se pomodlíme písní:

<https://zpevnik.proscholy.cz/pisen/107/otce-nas-nebesky>

Úkol na příští setkání: přinést náramek přátelství a vymyslet hru s kartičkami na příští setkání.

Pomůcky

- hrdina
- obrázky hrdinů
- píseň

46. Samostatnost

Nečekám na vybídnutí, ale dělám dobré věci sám od sebe.

30. června 2024, 13. neděle v mezidobí

Mk 5, 36: „*Neboj se, jen věř!*“

Celé evangelium: Mk 5, 21–43

Cíl setkání

Dítě je povzbuzeno věřit ve své schopnosti. V modlitbě prosí Ježíše, aby ho doprovázel o prázdninách.

Komentář

Samostatnost neznamená, že máme usilovat o to, abychom nepotřebovali druhé lidi. Je naprosto v pořádku, že nedokážeme všechno sami a že se vzájemně potřebujeme. Začátek lidského života je však spojen s naprostou závislostí na druhých lidech a postupným osamostatňováním. Proto tato ctnost může mít pro děti velký význam. Radujme se spolu s nimi, co všechno už dokázaly, a doprovázejme je na cestě k nezávislosti a sebeurčení.

Doprovodný předmět nebo obrázek: kamarádi

Příběh

Zvládli jsme to!

„Holky, jsme doma!“ vykřikl radostně Olík. „A víte co? Zatímco jsme byli pryč, uběhla sotva minuta. Všechno je tak, jak to bylo, když jsme prolezli živým plotem na konci lesa.“ Posadili se na kmen stromu. Potřebovali několik chvil na to, aby zpracovali, co se právě stalo.

Připadá mi neuvěřitelné, co všechno jsme během posledních pár dní sami zvládli,“ přemýšlela Klárka. „Nikdy bych do sebe neřekla, že v sobě najdu tolik odvahy, píle, statečnosti, odhodlanosti, důvěry a dalších dobrých vlastností. Mám teď pocit, že dokážu daleko víc, než jsem si vždycky myslela.“ „Vidím to úplně stejně,“ přitakala Sofča.

Pak společně vzpomínali, co všechno zažili: jak prošli živým plotem a objevili se v jiném světě, jak se setkali se starou paní v její chalupě, naučili se chodit přes úzkou lávku, prošli temnou jeskyní, jak Sofča plnila úkol, Klárka dostala od ještěrky nabídku odejít, jak procházeli bažinou, pomáhali víle, postarali se o ještěrku, potkali se se Satelem, prošli bránou. Jak Sofii unesl orel a Satelo ji zachránil, jak spolu pak měli táborák. Vzpomínali na liánovou lanovku, na setkání se Satelovou maminkou, na ježka, na palác,

na vážku, na opici, na další setkání se Satelem, na hrůzostrašnou krajinu i nádhernou louku s motýlem. Vzpomněli si také na koně, který je málem odvezl někam pryč. Pak si vybavili, jak splétali lano, jak se rozhádali a zase udobřili, jak procházeli okolo medvěda, jak jim Satelo poslal světlušku, která se proměnila v Auxilii a dovedla je k Satelovu otci do zahrady. A dnes zdolali poslední tři překážky: společně vybrali dveře, pozorovali přesýpací hodiny a statečně vyšli do prudkého kopce.

„Tohle nám nikdy nikdo nebude věřit,“ přemítali. Dohodli se, že o svém dobrodružství nikdy nikomu nepoví. Ani rodičům. Nebude to ani potřeba. Až se vrátí domů, jako by přišli z krátké procházky, rodiče se jich nebudou na nic vyptávat. Zůstane to až do konce života jejich velkým tajemstvím.

Která část příběhu se vám nejvíc líbila?

Máte nějaké tajemství?

Ve kterých ctnostech byste se chtěli nejvíce zdokonalovat?

Které jsou vám naopak blízké a myslíte si, že jste v nich dobří?

Návrh aktivity

Děti si doma zkusí samostatně připravit hru s kartičkami. Na začátek aktivity děti předloží, co vymyslely, a společně vyberou 1–2 hry, které si pak vyzkouší.

Pak se ohlédneme za uplynulým rokem a povíme si, kdo má jaké plány na prázdniny. Na závěr se rozloučíme takto: Postupně si děti předávají náramky přátelství, které vyrobily, a přejí si potřesením rukou pěkné prázdniny. Náramky si navzájem zavážou. Je třeba dát předem pozor, aby náramek přinesl každý, proto je lépe je vybírat už dopředu, jak je budou děti doma postupně dokončovat. Je také dobré si poznamenat, kdo si koho vylosoval, kdyby to děti zapomněly.

Návrh modlitby

Sedíme kolem stolu. Na stole jsou seřazené kartičky. Na začátek je chvíle k zamyšlení, co mi ten rok setkávání dal – nové kamarády, nové vědomosti, lépe jsem poznal Pána Ježíše atp. Pak následuje modlitba dětí, díky i prosby. Na závěr se katecheta pomodlí za ochranu pro všechny o prázdninách.

Pak se chytí za ruce a pomodlí se třikrát Sláva Otcí!

Pomůcky

- sada kartiček
- náramky
- seznam s vylosovanými jmény